TARTU ÜLIKOOL
RAKE

Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi“ analüüs

METOODIKA

Aprill 2026

Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi“ analüüs

Lisa 4

Metoodikaaruanne

Tellinud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Tartus 2026. aastal

SISUKORD

1. ÜLEVAADE METOODIKAST 4

1.1. ANALÜÜSI ÜLDINE STRATEEGIA 4
1.2. VALITUD MEETODID UURIMISÜLESANNETE LAHENDAMISEKS 6
1.2.1. KVALITATIIVSED UURIMISMEETODID 15
1.2.2. KVANTITATIIVSED UURIMISMEETODID 24

2. ARUANDE STRUKTUUR 36

LISA 1. INTERVJUUKAVAD 38

TÖÖTUKASSA EKSPERDID JA POLIITIKAKUJUNDAJAD 38
TEENUSTEL OSALENUD TÖÖTAV INIMENE, TEENUSTEL OSALENUD TÖÖTU INIMENE, TEENUST KASUTANUD TÖÖANDJAD, KONTROLLRÜHMAD 45

LISA 2. KÜSITLUSANKEEDID 65

KÜSITLUSANKEET TEENUST SAANUTELE JA VÕRDLUSRÜHMA ISIKUTELE 65
KÜSITLUSANKEET: TÖÖANDJAD 81

1. ÜLEVAADE METOODIKAST

1.1. Analüüsi üldine strateegia

Käesoleva uuringu eesmärk oli hinnata programmi „Tööta ja õpi" töötust ennetavate teenuste **asjakohasust** osalejate vajaduste seisukohast ning analüüsida nende **tulemuslikkust, mõju ja jätkusuutlikkust**. Samuti oli eesmärk välja selgitada, kas teenustele seatud tingimused toetavad töötusriski ennetamist.

Lähtudes eeltoodust, püstitati programmi „Tööta ja õpi" analüüsimisel eesmärkide täitmiseks järgmised uurimisülesanded:

- anda ülevaade ennetavate meetmete kasutamisest perioodil mai 2017 – detsember 2023, tuginedes töötukassast saadavatele andmetele;
- anda hinnangud ennetavate meetmete seatud eesmärkide, asjakohasuse, tulemuslikkuse, jätkusuutlikkuse ning avaldunud soovitud mõju kohta;
- testida ennetavate meetmete (tööturukoolitus, tasemeõppes osalemise toetus, koolitustoetus ja kvalifikatsiooni omandamise toetamine) kohta esitatud hüpoteeside paikapidavust ning analüüsida iga meetme kohta püstitatud täpsustavaid küsimusi;
- hindamistulemuste põhjal teha ettepanekuid meetmete tõhustamiseks ja hinnata nende ettepanekute teostatavust.

Ennetavate meetmete analüüs hõlmas perioodil mai 2017 – detsember 2023 osutatud järgmisi **ennetavate meetmete paketi raames osutatud teenuseid:**

- tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele;
- tasemeõppes osalemise toetus töötavatele ja töötutele;
- koolitustoetus tööandjale töötajate värbamiseks;
- koolitustoetus tööandjale muutuste olukorras;
- koolitustoetus tööandjale töötaja eesti keele oskuse arendamiseks;
- koolitustoetus tööandjale info- ja kommunikatsiooni (IKT) oskuste arendamiseks;
- kvalifikatsiooni saamise toetamine töötavatele.

Lisaks käsitleti analüüsis ka karjäärinõustamist, mis on tööturukoolituse ja töötavate inimeste tasemeõppes osalemise toetuse saamiseks vajalik. Uuringus käsitleti seda osana ennetavatest meetmetest, kuid mitte eraldiseisva teenusena.

Selleks, et täita eelpool nimetatud uurimisülesanded, kombineeriti omavahel nii kvalitatiivseid kui kvantitatiivseid andmeanalüüsi meetodeid (vt joonis 1), mis koosnesid järgmistest osadest ning on täpsemalt lahti kirjutatud sulgudes antud peatükkides:

Kvalitatiivsed meetodid:

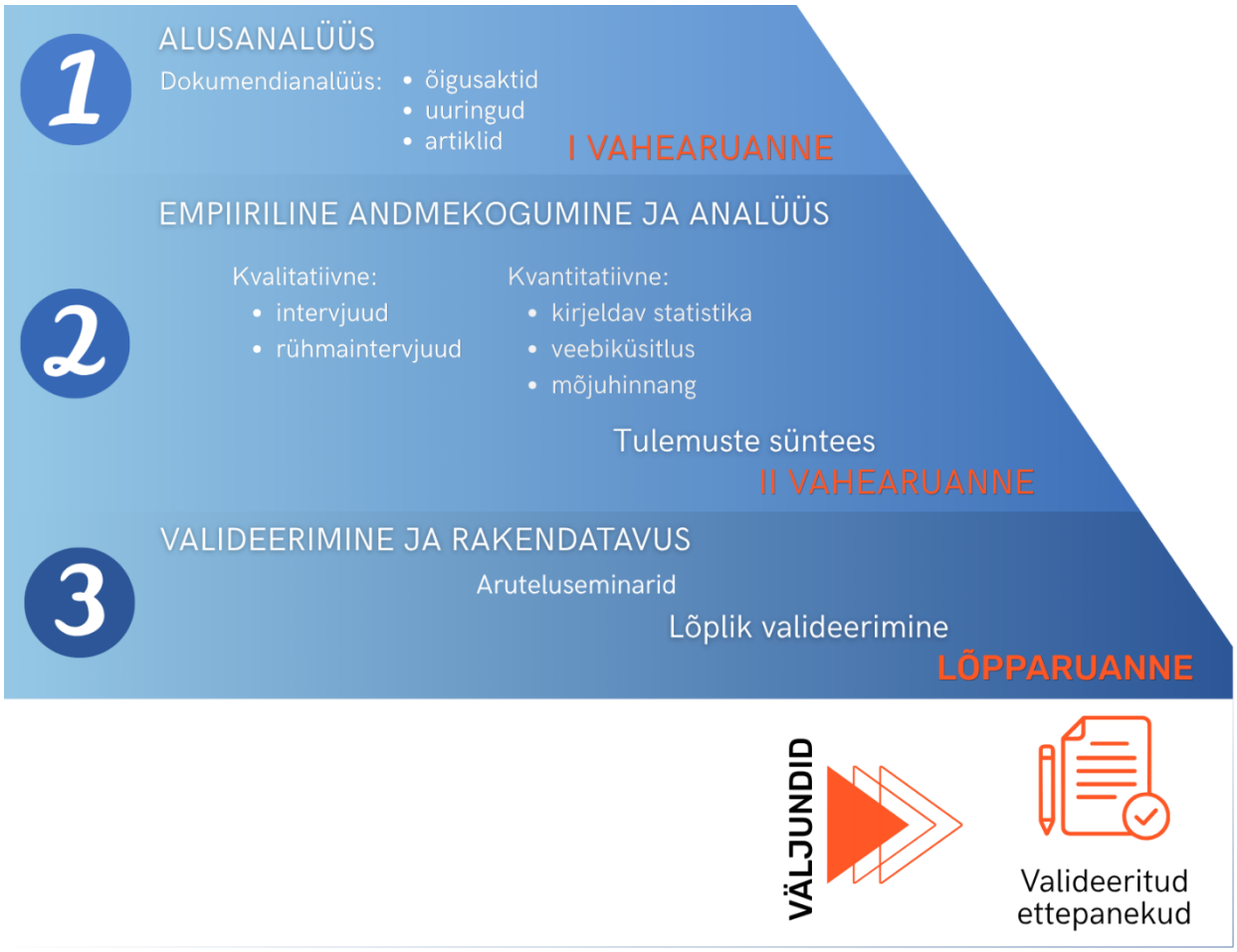
- **Dokumendianalüüs,** õigusaktidest, varasematest uuringutest, ja teemavaldkonna artiklitest tulemuste esitamine (ptk 1.2.1.1)
- **Rühma- ja individuaalintervjuud,** kvalitatiivselt hinnangute kogumine (ptk 1.2.1.2.)

- **Mõjude hindamine**, mille eesmärk oli hinnata väljatöötatud ettepanekute ja soovituste mõjusid sotsiaalsete, majanduslike ja riigieelarveliste aspektide lõikes ning arvestada sealjuures erinevate sihtrühmadega (ptk 1.2.1.3).
- **Aruteluseminarid** valdkonna ekspertidega teenustepõhiselt, mille eesmärk oli valideerida analüüsi käigus sõnastatud ettepanekuid ja soovitusi ning koguda osalejate arvamusi ja tagasisidet (ptk 1.2.1.4.).

Kvantitatiivsed meetodid:

- **Andmeanalüüs** kasutati kirjeldav statistikat ning analüüsiti valdkonda iseloomustavaid kvantitatiivseid näitajaid, sh osakaalusid, muutuste mõjusid ning sotsiaaldemograafilisi seoseid teenuste kasutamise andmete alusel (täpsemalt on andmeanalüüs kirjeldatud ptk 1.2.2.1.). Lisaks kasutati mõjude hindamisel CITISe poolt paralleelselt teostatava uuringu "Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste mõjude hindamine"[1] veel avaldamata tulemusi töötust ennetavate teenuste osas.
- **Veebiküsitlus sihtrühmades**, et hinnata ennetavate meetmete mõju sihtrühmades ja aidata kaasa hüpoteeside paikapidavuse testimisele (ptk 1.2.2.2.).

Joonis 1. Uuringu protsess ja etappide jaotus

[1] Unt, T., & Võrk, A. (2026). Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste võrdlusrühmapõhine mõju hindamine. Tartu Ülikool. Ilmumata.

1.2. Valitud meetodid uurimisülesannete lahendamiseks

Meetodite valikul lähtuti tellija püsititatud uurimisküsimustest ja hüpoteesidest, mille lahendamiseks valiti sobilikud uurimismeetodid koos vajalike tegevustega. Valitud meetodid võimaldasid andmete triangulatsiooni, mis tagas analüüsi sisulise kvaliteedi ja järelduste on mitmekülgse põhjendatuse. Andmete triangulatsioon tähendab analüüsi läbiviimist erinevat tüüpi andmete alusel, milleks käesolevas uuringus kasutati dokumendianalüüsi, intervjuusid, sekundaaraandmete analüüsi ja ankeetküsitlusi sihtrühmades. Kokkuvõtvalt kasutati antud multidistsiplinaarse uuringu läbiviimiseks kombineeritud meetodeid.

Uurimisküsimused ja hüpoteesid katsid olulisemad teemad asjakohasuse, tulemuslikkuse, mõju ja jätkusuutlikkuse hindamiseks ja teenuste rakendamise käigus saadud kogemused, tagasiside ja kohati teenustega seotud eelarvamused, mida tuli käesolevas analüüsis valideerida (kas kinnitada või ümber lükata) ja põhjendada.

Uurimisküsimused ja hüpoteesid on toodud tabelis 1, kus need on seotud vastavate andmete kogumise meetoditega. Samuti on välja toodud, milline uurimisküsimus käsitleb asjakohasust, mõju, jätkusuutlikkust või tulemuslikkust. Lisaks antakse ülevaade iga uuritava teenuse kohta käivatest hüpoteesidest.

Tabel 1. Tellija püstitatud uurimisküsimused ja hüpoteesid ning meetodid nendele vastamiseks ja valideerimiseks

NR	UURIMISKÜSIMUS/HÜPOTEES	DOKUMENDIANALÜÜS	STAT.ANDMED	INTERVJUUD				ANKEET-KÜSITLUS				
				EKSPERDID	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	KONTROLLRÜHM ISIK	KONTROLLRÜHM TÖÖANDJA
ASJAKOHASUSEGA SEOTUD UURIMISKÜSIMUSED												
1.	Kuivõrd asjakohased on olnud ennetavate meetmete paketi raames (perioodil mai 2017 – detsember 2023) osutatavad teenused adresseerimaks väljakutseid, mis tuvastati meetme loomisel ning millega seisame tööturul silmitsi täna?	X	X	X	X	X	X					
2.	Kuivõrd asjakohased on ennetavad meetmed, arvestades täiskasvanute riikliku täienduskoolituse tellimuse (edaspidi RKT) raames rahastatavate õppekohtadega (sh rahastatavate õppekohtade arv, õppe valdkonnad)?	X	X	X	X	X	X					
3.	Kuivõrd esineb RKT ja ennetavate meetmete tingimuste vahel dubleerimist (sh millistele sihtrühmadele, millistel tingimustel ja millistel õppekavadel õppimist toetatakse)?	X	X	X	X	X	X					
TULEMUSLIKKUSEGA SEOTUD UURIMISKÜSIMUSED												
4.	kuivõrd on ennetavad teenused täitnud neile seatud eesmärke?	X	X	X								
5.	Mis kriteeriumite järgi peaks hindama teenuste tulemuslikkust?	X		X								

NR	UURIMISKÜSIMUS/HÜPOTEES	DOKUMENDIANALÜÜS	STAT.ANDMED	INTERVJUUD				ANKEET-KÜSITLUS				
				EKSPERDID	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	KONTROLLRÜHM ISIK	KONTROLLRÜHM TÖÖANDJA
6.	Kui tulemuslikud on uuringu sihtrühmade hinnangul olnud ennetavate meetmete paketi teenused: tagamaks töötusriskis oleva tööjõu oskustaseme ja konkurentsivõime tõstmist (tuginedes töötute/ töötavate inimeste ja ekspertide hinnangule); tööturu struktuursete probleemide lahendamisel ja tööjõu pakkumise ja nõudluse tasakaalu toetamisel (tuginedes tööandjate ja ekspertide hinnangule)?		X	X	X	X	X					
7.	Kuidas mõjutab tulemuslikkust sihtrühmade teadlikkus teenustest? a) Milline on intervjuudele tuginedes teenuse sihtrühmade teadlikkus teenusest? b) Kuidas seda infot saadakse, sh mis kanalite kaudu info liigub, kes infot levitavad, mil viisil? c) Kui vajalik on teenustest teadlikkuse parandamine tulemuslikkuse tõstmiseks? d) Kuidas ja milliste tegevuste kaudu saab sihtrühmade teadlikkust teenustest tõsta?			X	X	X	X					
8.	Kuidas mitmekesistada sihtrühmade osalemist teenustes, sh kaasata seni vähem osalevaid sihtrühmi?			X	X	X	X					
9.	Mis määral on võimalik meetmepaketti kuuluvate teenuste mõju ja tulemuslikkust tõsta? a. Kuivõrd on võimalik seda tõsta siht-tasemete seadmise läbi? Kui on, siis kas ja mis kujul peaks sihttasemed olema seatud?			X								
MÕJUGA SEOTUD UURIMISKÜSIMUSED												
10.	Kuidas on ennetavate meetmete pakett mõjutanud madalate ja aegunud oskustega töötajate hinnangul nende täienduskoolitustel või tasemeõppes osalemist, sh nii õppima asumist kui õppimas püsimist ehk õpingute täies mahus läbimist ?				X				X			
11.	Kuidas on ennetavates meetmetes osalemine mõjutanud madalate ja aegunud oskustega töötajate hinnangut oma oskustasemele, tööhõivekindlusele ja majanduslikule toimetulekule?				X				X			
12.	Milline on olnud ennetavate meetmete paketi majanduslik mõju töötute, töötajate, tööandjate ja ekspertide hinnangul?		X	X	X	X	X	X	X	X		
13.	Milline on tööandjate koolitustoetuse mõju tööandjate hinnangul ettevõtete tootlikkuse ja kõrgema lisandväärtusega töökohtade osakaalu kasvule?						X			X		
14.	Kuivõrd ilmneb teenuste rakendamisel tühikulu, milles see avaldub ja kuidas seda vähendada?			X			X			X		
JÄTKUSUUTLIKKUSEGA SEOTUD UURIMISKÜSIMUSED												
15.	Milline on ennetavate meetmete paketi jätkusuutlikkus arvestades: – praegust konteksti, st arenguid majanduses, haridussüsteemis ja tööturul; – meetmete mõju sihtrühmale (töötaja, töötu, tööandja) ; – meetmete senist kulude kasvutrendi.		X									

NR	UURIMISKÜSIMUS/HÜPOTEES	DOKUMENDIANALÜÜS	STAT.ANDMED	INTERVJUUD				ANKEET-KÜSITLUS			
				EKSPERDID	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	KONTROLLRÜHM ISIK	KONTROLLRÜHM TÖÖANDJA
16.	Millised on ettepanekud meetmete paketi jätkusuutlikkuse parandamiseks, sh vajadusel kulude kokkuhoiuks või meetmete paketi kulutõhususe tõstmiseks?											
HÜPOTEES A1: OSKA alusel toetatavate õppekavade valik ei vasta täielikult teenuse sihtrühma vajadustele ja võimekusele												
A1-1.	Kuivõrd vastab koolituste valik sihtrühmade vajadustele, pidades silmas meetme eesmärke?	X	X	X		X						
A1-2.	Kuivõrd asjakohased on tööturukoolitusel osalejatele seatud kvalifitseerimistingimused ning kuivõrd vajavad need muutmist (arvestades ka õppekava valiku piiranguid)?	X	X	X		X						
HÜPOTEES A2: Terviseprobleemidega inimesed osalevad pigem madalamat kvalifikatsiooni pakkuvatel koolitustel, mis ei tõsta nende oskustaset ega anna neile tööturul konkurentsi-eelist, sh ei aita koolitustel osalemine ennetada tervislikel põhjustel hõivest välja langemist, kuna pärast koolituse läbimist ei toimu muutust töökoha valikul (või töötasus).												
A2-1.	Millised on peamised ajendid tervise-probleemidega inimestel tööturukoolitusel osalemiseks? Kuivõrd on see tingitud madalatest/vananenud oskusest või sellest, et ei saada tervise tõttu oma senisel töökohal töötamist jätkata ning mil määral muudest teguritest?	X		X		X			X			
A2-2.	Milliste valdkondade ja erialade tööturukoolitustel terviseprobleemidega inimesed osalevad?	X	X	X		X			X			
A2-3.	Kui leiab kinnitust, et terviseprobleemidega inimesed osalevad pigem madalamat kvalifikatsiooni eeldavatel koolitustel või koolitustel, mis ei ole OSKA uuringute alusel kasvu valdkonnad, siis mis on selle põhjused?	X	X			X			X			
A2-4.	Kes ja kuidas saab toetada tervise-probleemidega inimesi koolituste valikul, mis vastaks nende terviseseisundile ja annaks võimaluse oskustaseme tõstmiseks ja/või töökoha muutmiseks?			X								
A2-5.	Milline on terviseprobleemidega inimeste hinnangul koolituse mõju nende oskustasemele ja tööturuvõimalustele (sh tööl püsimisele, parema/ sobivama töö saamisele või töökoha vahetusele)?					X						
HÜPOTEES A3: Info töötavale inimesele pakutavatest tööturukoolitusest ei ole sihtrühmale piisavalt kättesaadav, mistõttu ei jõua teenuse kasutamiseni piisavalt eri- ja kutsealase hariduseta või aegunud oskustega inimesi (sh madalam haridustase, ei osale koolitustel, motivatsioon oskusi omandada on madal).												
A3-1.	Kuidas jõuab info võimalusest saada tööturukoolitust töötukassast töötavate inimesteni (sh kes infot jagavad, mil viisil)?	X				X			X			
A3-2.	Milline on intervjuudele tuginedes töötavate inimeste teadlikkus töötukassa tööturukoolitusest?	X				X			X			
A3-3	Kuivõrd selge oli teenusel osalejatel oskuste ja teadmiste arendamise plaan enne töötukassa teenusest teada saamist?	X				X			X			
A3.4	Milliste tegevuste või kanalite kaudu tuleks suurendada sihtrühma teadlikkust olemasolevatest teenustest?	X				X			X			
A3-5.	Kuidas jõuda teavitusega enam eri- või kutsealase hariduseta inimesteni?	X				X			X			
HÜPOTEES A4: Eesti keele koolitus tööturukoolituse raames ei oma mõju osalejate tööhõivekindlusele ja tööalasele arengule, sest koolituste katkestamiste määr on kõrge, keeleõpe ei vasta tööturu vajadustele või ei ole piisavalt paindlik.												

NR	UURIMISKÜSIMUS/HÜPOTEES	DOKUMENDIANALÜÜS	STAT.ANDMED	INTERVJUUD					ANKEET-KÜSITLUS			
				EKSPERDID	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	KONTROLLRÜHM ISIK	KONTROLLRÜHM TÖÖANDJA
A4-1.	Mis põhjustel on tööturukoolituse raames eesti keele koolituse katkestajate osatähtsus niivõrd kõrge? Millest tulenevalt on tööandja koolitustoetuse raames eesti keele koolituse katkestajate osatähtsus oluliselt madalam?	X	X			X			X			
A4-2.	Kuidas eesti keele koolitusel osalemisega seotud katkestamisi vähendada?											
A4-3.	Mis põhjustel asuti eesti keelt õppima?					X			X			
A4-4.	Kuivõrd oli eesti keele õppima asumise motivatsioon seotud töötamisega (sh nt kas keeleõpe oli töötamise jätkamiseks vajalik, kas tulenes ametlikest keelenõuetest, kas keele õppimine oli seotud edasiste tööalaste plaanidega, kas keeleoskuse paranemine aitas rakendada olemasolevaid erialaseid oskuseid					X			X			
A4-5.	Miks eesti keelt õpiti just töötukassa, mitte teiste pakkujate (INSA, HTM keeleõppe kulude hüvitamise skeemid) kaudu (nt kiirem ligipääs, parem kvaliteet, mujal ei olnud kättesaadav jne)?					X			X			
A4-6.	Võttes arvesse kõiki eesti keele õppimise võimalusi riigis, kuivõrd põhjendatud on eesti keele õppimise võimaldamine töötukassa kaudu?	X		X		X						
A4-7.	Milline mõju on teenusel osaleja enda hinnangul eesti keele õppimisel/koolituse läbimisel tema tööhõivekindlusele (st hõives püsimisele) ja tööalasele arengule (nt paremad töötamise võimalused)?	X		X		X						
A4-8.	Kuivõrd asjakohased on teenusele kvalifitseerumise tingimused? Mil moel peaks neid muutma?	X		X								
A4-9.	Kuidas peaks keele õppe tingimusi kohandama, et teenus oleks meetme eesmärkide vaates mõjusam (sh vastaks tööturu vajadustele, oleks piisavalt paindlik osalejatele)?											
HÜPOTEES B1: Teenuse tingimuste ja sihtrühma muutmine, keskendudes vaid eri- ja kutsealase hariduseta ning terviseprobleemidega inimestele, suurendaks nende konkurentsivõimet tööturul ning parandaks võimalusi teenusest enam kasu saada.												
B1-1.	Kuivõrd asjakohased on teenuse sihtrühma tingimused, arvestades ennetavatele meetmetele ja tasemeõppes osalemise toetusele seatud eesmärke ?	X										
B1-2.	Kuidas ja kas tuleks muuta meetme tingimusi või sihtrühma selliselt, et meetmest saaks enam kasu tööturul nõrgimas positsioonis (nt eri- või kutsealase hariduseta, terviseprobleemidega) inimesed?											
B1-3.	Mis põhjustel ei osale meetmes nõrgemas tööturupositsioonis (nt inimesed kellel puudub eri- või kutsealane haridus, terviseprobleemidega inimesed) olevad inimesed, kes kuuluvad meetme sihtrühma?				X	X		X	X			
B1-4.	Kuidas tõsta eri- või kutsealase hariduseta ja terviseprobleemidega inimeste motivatsiooni meetmes osaleda? Millised teenuse osutamise tingimuste muudatused meetmesse sisenemist toetaks?				X	X		X	X			
B1-5.	Kuidas ja mil viisil tuleks täiendavalt toetada teenuse raames õppima asunud inimesi?				X	X						

NR	UURIMISKÜSIMUS/HÜPOTEES	DOKUMENDIANALÜÜS	STAT.ANDMED	INTERVJUUD				ANKEET-KÜSITLUS				
				EKSPERDID	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	KONTROLLRÜHM ISIK	KONTROLLRÜHM TÖÖANDJA
B1-6.	Kui asjakohane on tasemeõppes osalemise toetus inimestele, kel on eri- või kutsealase hariduse omandamisest möödunud vähemalt 15 aastat? Millised aegunud oskustega inimeste grupid vajavad toetust rohkem, millised vähem?				X	X						
HÜPOTEES B2: Tasemeõppe katkestajate märkimisväärne osakaal tuleneb väljakutsetest, mis on seotud töötamise, õppimise ja eraelu ühildamisega, kus tasemeõppes osalemise toetus ja selle suurus ei oma märkimisväärset mõju õppima asumise otsuse tegemisel ja õpingutes püsimise toetamisel.												
B2-1.	Millised on tasemeõppe katkestamise põhjused? Millist rolli mängib töötamise, õppimise ja eraelu ühildamise keerukus ning millist rolli muud põhjused?	X	X		X	X		X	X			
B2-2.	Kuidas toetab tänane toetusskeem ja selle tingimused täiskasvanute tasemeõppe alustamist ning alustatud õpingute lõpetamist teenusel osalejat? Milliseid muudatusi oleks vajadusel vaja teha, et toetusskeem oleks tõhusam?	X	X		X	X		X	X			
B2-3.	Millist tuge ja ennetusmeetmeid vajavad täiskasvanud õppijad õppest väljalangemise vältimiseks (sh milline on jätkutoe vajadus)? Kuidas ja milliste tegevuste kaudu peaksid erinevad osapooled (nt kool, tööturuasutus) õppest väljalangemist ennetama?				X	X						
B2-4.	Kas ja kuidas tuleks toetuse saajatele makstavat toetust diferentseerida, et toetada tasemeõppes püsimist ja ennetada katkestamist – kas ja kuidas peaks toetuse summa olema sihtrühmade lõikes erinev?		X	X	X	X						
B2-5.	Kuidas mõjutab tasemeõppes osalemise toetus teenuse sihtrühma hinnangul nende õppesse asumise otsust?				X	X						
B2-6.	Mil määral on toetuse suurus seotud õppimise alustamise motivatsiooniga ja mil määral mõjutab see õpingute jätkamist ja ennetab väljalangemist?		X		X	X						
B2-7.	Kas toetuse langetamisel või tõstmisel oleks potentsiaalselt märkimisväärne mõju sihtrühma tasemeõppes osalemisele?		X	X	X	X		X	X			
B2- 8.	Kuidas mõjutaks tasemeõppes osalemise toetuse maksmise lõpetamine, tänasel kujul, teenuse sihtrühma kuuluvate inimeste otsust asuda tasemeõppesse?		X	X	X			X	X			
B2-9.	Kuidas mõjutab meetme kasutamist toetatavate tasemeõppekavade valik?		X	X	X			X	X			
HÜPOTEES B3: OSKA alusel teenuse raames toetatavad õppekavad ei pruugi sobida teenusega hõlmatud sihtrühmadele, kuna need keskenduvad peamiselt erialadele, mis nõuavad kõrgemat kvalifikatsiooni või oskustaset.												
B3-1.	Kuivõrd asjakohane on tänane õppekavade valik lähtuvalt teenuse sihtrühmadest?	X	X									
B3-2.	Millest tuleks lähtuda toetatavate õppekavade nimekirja koostamisel, arvestades meetmepaketi eesmärke?	X		X								
B3-3.	Milliseid õppekavasid tuleks madala haridusega ning terviseprobleemidega inimestele võimaldada, lisaks OSKA suure nõudluse ja kasvuga valdkondadele, tagamaks nende sihtrühmade konkurentsivõime ning tööhõivekindlus?	X										

NR	UURIMISKÜSIMUS/HÜPOTEES	DOKUMENDIANALÜÜS	STAT.ANDMED	INTERVJUUD				ANKEET-KÜSITLUS				
				EKSPERDID	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	KONTROLLRÜHM ISIK	KONTROLLRÜHM TÖÖANDJA
HÜPOTEES B4: Info tasemeõppes osalemise toetusest ei ole sihtrühmale piisavalt kättesaadav, mistõttu ei jõua teenuse kasutamiseni piisavalt eri- ja kutsealase hariduseta ning terviseprobleemidega inimesi. Madala teadlikkuse tõttu võib ka 30 päevane toetuse avalduse esitamise tähtaeg osutuda liialt lühikeseks .												
B4-1.	Milline on intervjuudele tuginedes töötute ja töötavate inimeste teadlikkus tasemeõppes osalemise toetusest?				X	X		X	X			
B4-2.	Mis kanalitest on teenusel osalejad selle kohta infot saanud (sh kes infot jagavad, mil viisil)?				X	X		X	X			
B4-3.	Mil määral mõjutab tasemeõppe toetuse avalduse esitamise aja piirang (30 päeva) toetuse saajaid?				X	X		X	X			
B4-4.	Mis põhjustel ei kasuta teenusele kvalifitseeruv sihtrühm tasemeõppes osalemise toetust?				X	X		X	X			
B4-5.	Kuidas jõuda teavitusega enam teenuse sihtrühmani?				X	X		X	X		X	
HÜPOTEES B5: Terviseprobleemidega inimesed osalevad pigem lihtsamatel ja madalama oskustasemega õppekavadel , mis ei toeta nende tööhõivekindlust, ei vii paremini tasustatud töökohani ega ole kooskõlas majanduse struktuurimuutustega.												
B5-1.	Millised on peamised ajendid terviseprobleemidega inimestel tasemeõppes osalemiseks ja õppekavade valikuks?	X	X		X	X						
B5-2.	Kes ja kuidas peaks toetama terviseprobleemidega inimesi õppekavade valikul, mis toetaks nende hõivekindlust ning oleks samas kooskõlas tervisliku olukorra ja töötingimustega?			X	X	X						
B5-3.	Kuivõrd põhjendatud on laiem toetatud õppekavade valik vaid terviseprobleemidega inimestele?	X										
B5-4.	Milline on terviseprobleemidega inimeste hinnangul tasemeõppe mõju nende oskustasemele ja tööturuvõimalustele (sh tööl püsimisele, parema/ sobivama töö saamisele või töökoha vahetusele)?				X	X						
HÜPOTEES C1: Koolitustoetuse kasutatavus on madal, kuna teenus ja selle tingimused ei vasta tööandjate vajadustele.												
C1-1.	Kuivõrd vastab teenus ja sellele seatud tingimused tööandjate vajadustele (nt toetuse raames toetatavad tegevused, rahaline tugi)? Kuivõrd vastab teenus ja selle tingimused just väike- ja keskmise suurusega ettevõtete vajadustele?	X	X				X			X		X
C1-2.	Kuivõrd on tööandjatele probleemiks tööandjate vajadustele mittevastavate koolituste pakkumine koolitusturul ning kuivõrd see, et tööandjad ei leia sobivaid koolitusi?	X	X				X			X		X
C1-3.	Kuidas tuleks tööandjaid toetada koolitusturul nende vajadustele vastavate koolituste leidmisel ja tellimisel?						X					X
C1-4.	Kuidas tuleks muuta teenuse tingimusi, et need oleks enam arvestavad erinevate tööandjate, sh väikeettevõtjate vajadustega?						X					X
C1-5.	Kuidas peaks teenuse tingimustes eristama tööandjaid ning neile kehtestatud tingimusi ettevõtte suuruse, käibe või muu sarnase kriteeriumi alusel?			X								

NR	UURIMISKÜSIMUS/HÜPOTEES	DOKUMENDIANALÜÜS	STAT.ANDMED	INTERVJUUD				ANKEET-KÜSITLUS				
				EKSPERDID	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	KONTROLLRÜHM ISIK	KONTROLLRÜHM TÖÖANDJA
HÜPOTEES C2: Tööandjale suunatud koolitustoetust kasutavad peamiselt suuremad ettevõtted, kellel on võimalus katta töötajate oskuste arendamisega seotud kulud oma vahenditest, mistõttu on teenusel suur tühikulu.												
C2-1.	Kuidas jaguneb koolitustoetuse kasutamine lähtuvalt ettevõtte töötajate arvust (väike, keskmine, suur)?		X									
C2-2.	Kui oluline on toetus erineva suurusega ettevõtetele oma töötajate koolitamisel? Kui oluline oli toetuse olemasolu/selle suurus koolituse otsuse tegemisel?						X			X		
C2-3.	Kuidas peaks toetuse skeemid olema ettevõtte suuruse vm tunnuse alusel eristatud, et need jõuaks rohkem toetust vajavate ettevõteteni, kes muidu oma töötajaid ei koolitaks?						X					
C2-4.	Mis takistab väikese ja keskmise suurusega ettevõtetel koolitustoetust kasutada?						X			X		X
C2-5.	Kuidas on võimalik vähendada või vältida toetuse tühikulu? Milliseid täiendavaid kontrollmehhanisme tuleks rakendada?											
HÜPOTEES C3: Koolitustoetuse taotlusprotsess on bürokraatlik, vähese paindlikkusega ning tööandjatele halduskoormav, mistõttu on meetme kasutatavus madal.												
C3-1.	Mis ajendab tööandjat meedet kasutama?	X					X			X		
C3-2.	Kuivõrd bürokraatlik ja halduskoormav on toetuse protsess tööandjate jaoks? Mis muudab selle bürokraatlikus ja halduskoormavaks?	X					X			X		
C3-3.	Kuidas tuleks teenuse tingimusi muuta, et vähendada halduskoormust tööandjate vaatest?	X					X			X		
HÜPOTEES C4: Tööandja kaudu eesti keele õppimine on tulemuslikum ja paremini seotud tööturu eesmärkidega kui koolituskaardiga eesti keele õppimine, kuna tööandja initsiatiiv ja osalus kinnitavad eesti keele õppe vajalikkust töötamiseks. Erinevalt tööturukoolituse kaudu eesti keele õppimisest on see ka kulutõhusam, kuna tööandja koolitustoetuse abil eesti keele õppijate katkestamiste osakaal on madalam.												
C4-1.	Millistel põhjustel tööandja koolitustoetuse raames eesti keele koolitus katkestatakse? Millest tulenevalt on tööandja koolitustoetuse raames eesti keele koolituse katkestajate osatähtsus madalam võrreldes tööturukoolituse raames pakutava eesti keele koolitusega?	X	X	X			X					
C4-2.	Mis toetab tööandja koolitustoetuse raames eesti keele õppes püsimist?					X						
C4-3.	Kuidas peaks tööandja koolitustoetuse kaudu keele õppe tingimusi kohandama, et teenus oleks tööturu eesmärkide vaates veelgi mõjusam ja sihtrühmale (tööandjad) kättesaadavam/atraktiivsem?			X			X					
C4-4.	Kui eesti keele pakkumine töötavale inimesele koolituskaardiga lõpetataks, kas ja kuidas selle valguses vajaks tööandja koolitustoetuse kaudu keele õppe tingimused muutmist, et hõlmata ja prioritiseerida tööalaselt eesti keele õpet vajavaid töötajaid?			X			X					
HÜPOTEES D1: Tööandjad ja töötajad ei hinda kvalifikatsiooni omandamist ega tõendamist, mistõttu on teenuse kasutamine madal. Kvalifikatsiooni tõendatakse vaid nendel juhtudel, kui see on vajalik tööle asumiseks või töötamise jätkamiseks (nt juhtimisõigust tõendav dokument, keevitaja sertifikaat, elektritööde juht, lapsehoidja).												
D1-1.	Mis põhjustel taotletakse kvalifikatsiooni omandamise toetamist?		X			X	X		X			

NR	UURIMISKÜSIMUS/HÜPOTEES	DOKUMENDIANALÜÜS	STAT.ANDMED	INTERVJUUD				ANKEET-KÜSITLUS				
				EKSPERDID	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	KONTROLLRÜHM ISIK	KONTROLLRÜHM TÖÖANDJA
D1-2.	Mis põhjustel ei tunnetata vajadust kvalifikatsiooni tunnistamise osas?					X	X					
D1-3.	Mis peaks muutuma, et kvalifikatsiooni omandamine valdkondades, mis ei ole reguleeritud, oleks aktiivsem?	X					X					
HÜPOTEES E1: Horisontaalsed teemad: Inimeste motivatsioon osaleda tööalases enesetäienduses (täienduskoolitus ja tasemeõpe) on madal, kuna oskuste täiendamise tunnetuslik mõju igapäevatööle (sh karjäärile, palgakomponendile) on madal												
E1-1	Milline on, intervjuudele tuginedes, inimeste valmisolek tööalaseks enesetäienduseks ning millised tegurid seda mõjutavad?			X	X	X	X					
E1-2.	Kuidas saab, intervjuudele tuginedes, motiveerida inimesi osalema töötuturumeetmete kaudu tööalases enesetäienduses?			X	X	X	X					
HÜPOTEES E2: Inimesed ei taju majanduse struktuurimuutuseid ohuna oma tööhõivekindlusele, mistõttu jäävad teadlikud otsused ümberõppeks ja täienduskoolituseks sageli õigeaegselt tegemata.												
E2-1.	Kuivõrd on inimeste meetmetes osalemise ajendiks võimalikud muudatused tööturul?	X		X	X	X	X					
E2-2.	Mil määral arvestavad teenusekasutajad OSKA prognoosidega oskuste ja tööjõuvajaduse muutuste osas?	X		X	X	X	X					
E2-3.	Kuidas nügida inimesi tegema teadlik majanduse struktuurimuutuseid arvestav valik ümberõppe või täienduskoolituse kasuks?	X		X	X	X	X					
HÜPOTEES E3: Meetmepaketi sihtrühmad (töötaja, töötu ja tööandja) ei tunneta või oska defineerida neid oskuseid millisest neil edukaks toimetulekuks töökeskkonnas puudu jääb.												
E3-1.	Kuidas saavad meetmepaketi sihtrühmad aru, et neil puudub mõni oskus ja millised tegurid aitavad neil selle tõdemuseni jõuda?				X	X	X	X	X	X		
E3-2.	Millist tuge vajavad sihtrühmad mõtestatud koolitus- või õppekava valiku tegemisel?				X	X	X	X	X	X		
E3-3.	Kuidas on töötukassa pakutav nõustamine aidanud inimest ja tööandjat puuduvate oskuste ja koolitusvaliku tegemisel?				X	X	X	X	X	X		
HÜPOTEES E4: Teenusekasutajad (töötav inimene ning tööandja) on valdavalt rahul pakutavate koolituste sisu ja kvaliteediga.												
E4-1.	Milline on teenusekasutajate rahulolu pakutavate koolituste sisu ja kvaliteediga?	X							X	X		
E4-2.	Mis mõjutab teenusekasutajate rahulolu saadud koolituste sisu ja kvaliteediga?	X							X	X		
E4-3.	Kuidas saaks tõsta teenusekasutajate rahulolu ennetavate teenuse sisu ja kvaliteedi osas?	X							X	X		
E4-4.	Kuidas erineb teenusekasutajate rahulolu koolitustega sihtrühmade lõikes?	x							X	X		
HÜPOTEES E5: Tööandjad ei ole valmis toetama täiskasvanud inimese täiend- või tasemeõppes osalemist tagades paindlikkust tööajas, tööaja kohandamist vastavalt õppekavale jms												
E5-1.	Milline on tööandjate suhtumine töötajate tasemeõppes osalemisse, mis on seotud karjääripöördega?						X			X		

NR	UURIMISKÜSIMUS/HÜPOTEES	DOKUMENDIANALÜÜS	STAT.ANDMED	INTERVJUUD				ANKEET-KÜSITLUS				
				EKSPERDID	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	TÖÖTU	TÖÖTAV	TÖÖANDJA	KONTROLLRÜHM ISIK	KONTROLLRÜHM TÖÖANDJA
E5-2.	Milline on tööandjate suhtumine töötajate täienduskoolitusel osalemisse, mis ei ole otseselt seoses nende tänase töökohustustega?						X			X		
E5-3.	Mis motiveeriks tööandjaid võimaldama töötajate täiend- või tasemeõppes osalemist?						X			X		
E5-4	Kuidas ja kas peaks olema erinevalt reguleeritud täiend- või tasemeõppes osalemine, mis ei ole otseselt seotud töökohustustega?						X			X		
HÜPOTEES E6: Karjäärinõustamisel osalemine ennetavate meetmete teenusele sisenemisel on ajakulukas ega loo piisavat lisandväärtust osalejatele.												
E6-1.	Kuidas hindavad osalejad karjäärinõustamise kaudu saadud lisandväärtust ja kasulikkust ennetavate meetmete teenusele sisenemisel, sh tegevuskavas kokkuleppimine ning koolituse või õppekava valikul? Mis võiks olla alternatiiviks?				X	X		X	X			
E6-2.	Kuivõrd mõjutas karjäärinõustamisel osalemine koolituse või eriala valikut, mh koolitusasutuse valikut?				X	X		X	X			
E6-3.	Kuivõrd mõjutas karjäärinõustamisel osalemine otsust minna õppima, sh kuivõrd arutati töö-, õppimis- ja pereelu ühitamise võimalikkust?				X	X		X	X			
E6-4.	Kuidas saaks karjäärinõustamist muuta efektiivsemaks ja vähem ajakulukaks ennetavate meetmete teenustele sisenemise protsessis?				X	X		X	X			

1.2.1. KVALITATIIVSED UURIMISMEETODID

1.2.1.1. Dokumendianalüüs

Dokumendianalüüsi eesmärk oli koguda võimalikult põhjalikku ja mitmekülgset teavet töötust ennetavate meetmete teenuste kohta, et mõista laiemalt programmi „Tööta ja õpi" kujunemise ja rakendamise konteksti. Esmane dokumendianalüüs viidi läbi ajavahemikus mai – detsember 2025. Seejärel toimus allikate täiendamine kogu uuringu vältel vastavalt vajadusele lumepallimeetodil, st uute asjakohaste dokumentideni jõuti juba kasutatud allikates viidatud materjalide kaudu.

Uuringu käigus täpsustati jooksvalt õiguslikku raamistikku, arvestati varasemaid uuringuid, kasutati nii oskuste arendamise koordinatsioonisüsteemi (OSKA) prognoose ning paralleelselt läbiviidud uuringu „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste mõjude hindamine" (CITIS) esialgseid tulemusi, mis valmisid 2026. aasta veebruaris.

Dokumendianalüüsil käsitleti järgmisi aspekte:

- teenuse tingimused ja eesmärgid ning õiguslik raamistik – uuriti teenuste õigusraamistikku ja muutumist ajas, teenuste tingimusi, sihtrühmi ja eesmärke ning teenuste toimumise protsessi;
- teenuste asjakohasus – uuriti, mil määral vastavad töötust ennetavad teenused tulevastele oskuste vajadustele ning kas nende kavandamisel on arvestatud OSKA prognoosidega.

Kasutatud dokumendid

Dokumendianalüüs hõlmas läbivalt kõiki teenuseid puudutavat õigusraamistikku ja sellega seotud dokumente. Seaduste ja määruste puhul analüüsiti ka nende hilisemaid redaktsioone.

- Tööhõiveprogrammid ja nendega seotud seletuskirjad:
  - Vabariigi Valitsus. (2016). Tööhõiveprogramm 2017–2020. (Määrus nr 130, 22.11.2016) ja hilisemad redaktsioonid.
  - Vabariigi Valitsus. (2016). Tööhõiveprogramm 2017–2020. (Seletuskiri määrus nr 130, 22.11.2016 juurde).
  - Vabariigi Valitsus.(2020) Tööhõiveprogramm 2021–2023. (Määrus nr 87, 19.11.2020) ja hilisemad redaktsioonid.
  - Vabariigi Valitsus (2020) Tööhõiveprogramm 2021–2023. (Seletuskiri määrus nr 87, 19.11.2020 juurde).
  - Vabariigi Valitsus (2023). Tööhõiveprogramm 2024–2029. (Määrus nr 90 29.09.2023) ja hilisemad redaktsioonid.
  - Vabariigi Valitsus (2023) Tööhõiveprogramm 2024–2029. (Seletuskiri määrus nr 90, 29.09.2023 juurde).
- Toetuse andmise tingimused ja rakendusdokumendid:
  - Karjäärinõustamise kättesaadavuse suurendamine. Kinnitatud tervise- ja tööministri 30.10.2018 käskkirjaga nr 83 „Tervise- ja tööministri 25. novembri 2014. a käskkirja nr 210 „Karjäärinõustamise kättesaadavuse suurendamine" muutmine". (TAT 1)

- Tööturuteenuste osutamine tagamaks paremaid võimalusi hõives osalemiseks. Kinnitatud sotsiaalministri 26.06.2020 käskkirjaga nr 69. (TAT 2).
- Tööturuteenuste osutamine COVID-19 kriisi mõjude leevendamiseks. Kinnitatud tervise- ja tööministri 05.07.2021 käskkirjaga nr 78. (REACT TAT)

● Seadused ja standardid:

- Riigikogu. (2005). Tööturuteenuste ja –toetuste seadus (TTTS). Vastu võetud 28.09.2005.
- Riigikogu. (2008). Kutseseadus. Vastu võetud 22.05.2008.
- Vabariigi Valitsus. (2013). Kutseharidusstandard (Määrus nr 130, 26.08.2013).
- Riigikogu. (2023). Tööturumeetmete seadus (TöMS). Vastu võetud 20.06.2023.
- Riigikogu. (2015). Täiskasvanute koolituse seadus (TäKS). Vastu võetud 18.02.2025.

● Varasemad uuringud:

- Cedefop (2024). Individual Learning Accounts: Case Study: Estonia. [Draft]. https://www.cedefop.europa.eu/files/final_case_ee_formatted_rev_gh_ms_clean.pdf.
- Eesti Statistikaamet. Eesti tööjõu-uuring (2005–2017). https://arhiivtooturg.stat.ee/.
- Eesti Statistikaamet. Eesti tööjõu-uuring (2018–2023). https://tooturg.stat.ee/.
- Eesti Töötukassa (2020). Töötust ennetavad meetmed: Ülevaade perioodist mai 2017 – aprill 2019. https://www.tootukassa.ee/web/sites/default/files/2022-01/tootust_ennetavate_meetmete_analuus_loplik.pdf.
- Eesti Töötukassa (2022). Töötust ennetavate meetmete analüüs. https://www.tootukassa.ee/web/sites/default/files/2022-12/Töötust%20ennetavate%20meetmete%20analüüs%202022.pdf.
- Eesti Töötukassa. Tööjõuvajaduse baromeeter. (vaadatud 26.08.2025). https://www.tootukassa.ee/et/baromeeter.
- Eesti Töötukassa. Kliendirahulolu uuringud. (vaadatud 26.08.2025). https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/uuringud-ja-analuusid/tootukassa-rahulolu-uuringud
- Eesti Töötukassa. Teadlikkuse uuringud. (vaadatud 26.08.2025). https://www.tootukassa.ee/et/statistika-ja-uuringud/uuringud-ja-analuusid/tootukassa-teadlikkuse-uuringud
- Krusell, S., Rosenblad, Y., Michelson, L. (SA Kutsekoda); Lambing, M. (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium) (2020). Eesti tööturg täna ja homme 2019–2027. https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2017/02/Eesti_tooturg.pdf
- Laurimäe, M., Koppel, K., Mõttekoda Praxis (2022). PRAXISE POLIITIKAANALÜÜS COVID-19 sotsiaal-majanduslik mõju: Meetmed töötute toetamiseks ja vaesuse ennetamiseks. https://www.praxis.ee/uploads/2021/01/Pandeemia-regionaalne-moju.pdf.
- Melesk, K., Haaristo, H.-S., Haugas, S. (2018). Tööjõuvajaduse seire- ja prognoosisüsteemi OSKA rakendamise analüüs. Uuringu lühikokkuvõte. Praxis. www.praxis.ee/uploads/2018/04/OSKA-rakendamise-uuring_lühikokkuvõte_Praxis.pdf.
- OECD (2021). Improving the Provision of Active Labour Market Policies in Estonia. Connecting People with Jobs. OECD Publishing, Paris. https://doi.org/10.1787/31f72c5b-en

- Rosenblad, Y., Leoma, R., Krusell, S. SA Kutsekoda. OSKA üldprognoos 2022–2031: Ülevaade Eesti tööturu olukorrast, tööjõuvajadusest ning sellest tulenevast koolitusvajadusest. https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2023/02/OSKA-Uldprognoos-2022-2031.pdf.
- SA Kutsekoda (2019). Memo: OSKA tervishoiu uuringu seirejärgne eksperdikogu. https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2018/09/Hariduse-ja-teaduse-alavaldkonna-seirearutelu-kokkuvote.pdf.
- SA Kutsekoda. OSKA uuringute andmebaas. (vaadatud 28.08.2025). https://uuringud.oska.kutsekoda.ee/
- SA Kutsekoda. Madal erialase rakendumisega erialad. (vaadatud 28.08.2025). https://uuringud.oska.kutsekoda.ee/uuringud/madala-erialase-rakendumisega-erialad
- Lassur, S., Viia, A., Karo, E. (2026). Ida-Virumaa tööjõuvajadus aastani 2035. https://uuringud.oska.kutsekoda.ee/uuringud/ida-viru

● Muud allikad:

- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. (2023). Valitsuse kinnitatud tööhõiveprogramm koondab tervikuks tööturuteenused ja -toetused. (vaadatud 25.08.2025). https://www.mkm.ee/uudised/valitsuse-kinnitatud-toohoiveprogramm-koondab-tervikuks-tooturuteenused-ja-toetused
- Pettai, I., Grossthal, K., Kase, H. (2024). Tegevusprogramm vanemaealiste tõrjumise ja diskrimineerimise vähendamiseks tööturul. Eesti Avatud Ühiskonna Instituut.
- Sotsiaalministeerium. (2025). Programm Vanemaealised 2025-2028. https://www.sm.ee/sites/default/files/documents/2025-01/Vanemaealiste%20programm%202025-2028.pdf
- Soosaar, O. (2017). Töövõimereform tõi tööturule inimesi juurde. Eesti Pank. https://www.eestipank.ee/press/toovoimereform-toi-tooturule-inimesi-juurde-15052017.

● Kvalifikatsiooni saamise kohta:

- Eesti Töötukassa. Sertifikaadi või kutsetunnistuse kulude hüvitamine. https://www.tootukassa.ee/et/teenused/karjaar-ja-koolitamine/sertifikaadi-voi-kutsetunnistuse-kulude-huvitamine
- Eesti Töötukassa (2023). Kvalifikatsiooni saamise toetamine. Teenusstandard (Kinnitatud Eesti Töötukassa juhatuse 07. detsembri 2023 otsusega nr 153.
- Haridus- ja Teadusministeerium. Kvalifikatsioonid, (vaadatud 05.08.2025). https://www.hm.ee/kutse-ja-taiskasvanuharidus/kvalifikatsioonid
- SA Kutsekoda. Kutsesüsteemi tutvustus. (vaadatud 05.08.2025). https://kutsekoda.ee/kutsesusteem/
- SA Kutsekoda. Reguleeritud kutsed. (vaadatud 28.08.2025). https://kutsekoda.ee/reguleeritud-kutsed/
- SA Kutsekoda (2023). Kutsestandardi koostamine ja vormistamise juhend. https://kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2023/05/Kutsestandardi-juhend-02.05.2023.pdf
- SA Kutsekoda. Kutsesüsteemi tutvustus. https://kutsekoda.ee/kutsesusteem/

- Tööturukoolituse kohta:
  - Eesti Töötukassa. Koolitused töötavatele inimestele. https://www.tootukassa.ee/et/teenused/karjaar-ja-koolitamine/koolitus-tootajale-toota-ja-opi
  - Haridus- ja Teadusministeerium. Eestikeelsele haridusele üleminek. https://www.hm.ee/uleminek
  - Riigikontroll. (2019). Riigikontroll: täiskasvanute eesti keele õppe korraldus vajab selget vastutajat. https://www.riigikontroll.ee/Suhtedavalikkusega/Pressiteated/tabid/168/ItemId/1073.
  - Kallaste, E., Anspal, S., Kivi, L. H., Sõmer, M., Lang, A., Sandre, S.-L., & Järve, J. (2018). Eesti keelest erineva emakeelega täiskasvanute eesti keele õpe lõimumis- ja tööhõivepoliitikas: kvaliteet, mõju ja korraldus. 4. osa uuringust. Tööturuteenusena osutatav eesti keele õpe. Eesti Rakendusuuringute Keskus Centar. https://www.kul.ee/sites/default/files/documents/2020-10/4. osa eesti keele ope tooturuteenusena 0.pdf
  - SA Kutsekoda. (2019). Memo: OSKA tervishoiu uuringu seirejärgne eksperdikogu https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2017/05/Tervishoiu-uuringu-seirearutelu-kokkuvote.pdf
  - Pihl, K,. Krusell, S. (2024). Madala erialase rakendumisega erialad kutseõppes ja selle põhjused. SA Kutsekoda. https://uuringud.oska.kutsekoda.ee/uuringud/madala-erialase-rakendumisega-erialad

- Tasemeõppe toetuse kohta:
  - Eesti Töötukassa. Tasemeõppes osalemise toetus. https://www.tootukassa.ee/et/teenused/karjaar-ja-koolitamine/tasemeoppes-osalemise-toetus
  - Eesti Töötukassa. Õppekavade otsingusüsteem. https://cdn.tootukassa.ee/oppekavad/tasemeoppetoetus/oppekavad.html.

- Karjäärinõustamise kohta:
  - Eesti Töötukassa. Karjäärinõustamine. (vaadatud 18.08.2025). https://www.tootukassa.ee/et/teenused/karjaar-ja-koolitamine/karjaarinoustamine
  - Karjäärinõustamise kättesaadavuse suurendamine. Kinnitatud tervise- ja tööministri 30.10.2018 käskkirjaga nr 83 „Tervise- ja tööministri 25. novembri 2014. a käskkirja nr 210 „Karjäärinõustamise kättesaadavuse suurendamine" muutmine". (TAT 1)

- Koolitustoetuse kohta:
  - Eesti Töötukassa. Koolitustoetus tööandjale. https://www.tootukassa.ee/et/teenused/tooandjatele/koolitustoetus-tooandjatele-tootajate-varbamiseks
  - SA Kutsekoda (2018). OSKA keemia-, kummi-, plasti- ja ehitusmaterjalitööstuse tööjõu- ja oskuste vajaduse uuringu seirekoosoleku protokoll (04.05.2018). https://oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2017/05/Keemia-kumm-plast-ehitusmaterjalid_seirearutelu-kokkuvote.pdf

1.2.1.2. Rühma- ja individuaalintervjuud

Ekspertintervjuud

Ekspertintervjuude eesmärk oli koguda teavet töötust ennetavate teenuste väljatöötamise ja rakendamisega erineval viisil seotud osapoolte kogemustest ja arvamustest. Intervjuud võimaldasid töötust ennetavate teenustega seotud teemasid käsitleda süvitsi, eeskätt praktikas esinevate probleemide kaardistamiseks ning võimalike lahenduste väljaselgitamiseks. Intervjuud andsid detailsema ja samas ka tundlikuma teabe valitud teemade lõikes.

Kokku viidi läbi 17 intervjuud 20 eksperdiga, kelle sekka kuulusid töötukassa karjäärinõustajad, juhtumikorraldajad ning teenuste väljatöötamisel osalenud juhtiveksperdid (edaspidi töötukassa eksperdid), samuti sotsiaalpartnerid ja poliitikakujundajad.

Ekspertintervjuud viidi läbi ajavahemikus september – november 2025, ühe erandiga veebruaris 2026. Enamus intervjuusid viidi läbi individuaalselt, kuid võimaluse korral toimusid need ka väikestes, kuni kaheliikmelistes gruppides (vt tabel 2).

Tabel 2. Ülevaade läbiviidud ekspertintervjuudest ekspertgruppide kaupa

Vajadus	Nimetus	Arv	Aeg
Eksperdid, kes tegelevad teenusevajaduse hindamisega. Piirkonnad: Viljandimaa, Võrumaa, Harjumaa, Ida-Virumaa	Juhtumikorraldajad	4	01.10.2025 (grupp)
			26.09.2025 (grupp)
			3.10.2025 (grupp)
			8.10.2025 (individuaal)
	Karjäärinõustajad	5	01.10.2025 (grupp)
			26.09.2025 (grupp)
			3.10.2025 (grupp)
			10.10.2025 (individuaal)
			10.10.2025 (individuaal)
Eksperdid, kes on osalenud ennetavate meetmete väljatöötamisel ja vastutavad teenuste osutamise eest.	Töötukassa eksperdid	4	17.10.2025
			23.10.2025
			22.10.2025
			03.02.2026
Sotsiaalpartnerid vm asjakohased esindusorganisatsioonid (nt Tööandjate Keskliit, Ametiühingute Keskliit, EVEA jt).	Sotsiaalpartnerid	3	8.10.2025
			8.10.2025
			1.10.2025
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi esindajaid, Haridus- ja Teadusministeeriumi esindajad.	Poliitikakujundajad	4	9.10.2025
			6.10.2025
			10.10.2025
			9.10.2025

Intervjuud sihtrühmades

Intervjuud sihtrühmades viidi läbi ajavahemikus veebruar – aprill 2026. Intervjueeritavate andmete pärimiseks taotleti Tartu Ülikooli eetikakomitee kooskõlastus ning andmekaitse inspektsiooni (AKI) luba isikuandmete töötlemiseks. Intervjuude läbiviimise aeg nihkus võrreldes esialgse ajakavaga, kuna AKI loa menetlemine osutus prognoositust ajamahukamaks.

Sihtrühmades viidi läbi kokku 75 individuaalintervjuud. Mitmesugustel põhjustel (nt ei sobinud mõnele kutsutule väljapakutud grupiintervjuu toimumisaeg või eelistati oma mõtteid ja arvamusi mitte jagada rühmas) ei olnud võimalik läbi viia täpselt sellise koosseisuga grupiintervjuusid nagu oli tellijaga algselt kokku lepitud. Grupiintervjuude läbiviimist mõjutasid ka ajapiirangud ning osalejate aeglane reageerimine, mistõttu koguti osa andmeid telefoni teel individuaalintervjuude kaudu. Samas võimaldasid individuaalintervjuud saada detailsemat ja sügavamat infot, kui see oleks olnud võimalik grupiintervjuude formaadis.

Uuringu läbiviimisel lähtuti pakkumuses lubatud intervjueeritavate arvust. Intervjuud viidi läbi nii teenustel osalenute kui ka võrdlusrühma ehk teenuseid mitte saanute seas (vt tabel 3). Sihtrühmade tähistused olid järgmised: PH – puuduv haridus, VH – vananenud haridus, TP – terviseprobleemidega, ÜV – üle 50-aastased, EEKO – ebapiisava eesti keele oskusega, PKS – põlevkivisektor. Kui võrdlusrühma intervjueeritute puhul tuvastati kuulumine mõnda sihtrühma, märgiti see juurde, kuna rahvastikuregistri andmetes puudus vastav sihtrühma tunnus, mis oli olemas töötukassa andmetes.

Tabel 3. Intervjuud sihtrühmades

Teenus		Arv	Vanuserühm, sugu, sihtrühm, tööandjate tegevusala maakond	Aeg	Meetod	Vajadus
TASEMEÕPPE TOETUSE SAAJAD	TÖÖTU, eesti, sh terviseprobleemidega.	6	25-39, mees (PH)	16.02	Telefon	Töötu - 2 rühma, kes on kasutanud tasemeõppes osalemise toetust, igas rühmas vähemalt 6 inimest (kokku 12 inimest).
			16-24, mees (PH)	17.02	Telefon	
			25-39, naine (PH)	17.02	Telefon	
			40-49, mees (VH)	18.02	Telefon	
			40-49, naine (VH)	18.02	Telefon	
			50+, naine (PH)	25.02	Telefon	
	TÖÖTU, vene, sh terviseprobleemidega	6	25-29, naine (TP)	25.03	Telefon	
			40-49, naine (PH)	26.03	Telefon	
			25-39, naine (PH)	18.03	Telefon	
			25-39, mees (PH)	16.03	Telefon	
			50+, mees (VH)	25.03	Telefon	
			50+, naine (VH)	23.03	Telefon	
	TÖÖTAV, eesti, sh terviseprobleemidega	9	25-39, mees (PH)	11.02	Telefon	2 rühma tasemeõppes osalemise toetust saanud töötajad (12 inimest).
			40-49, naine (VH)	18.02	MS Teams	
			40-49, naine (VH)	19.02	MS Teams	
			16-24, naine (TP)	20.02	MS Teams	
			25-39, naine (TP; PH))	20.02	MS Teams	
			40-49, naine (PH)	04.03	E-kiri	
			50+, naine (TP)	04.03	Telefon	
			50+ naine (TP; VH)	06.03	Telefon	
			40-49, naine (VH)	06.03	Telefon	
	TÖÖTAV, vene, SH TERVISEPROBLEEMIDEGA	3	40-49, mees (VH)	17.03	Telefon	
			40-49, naine (VH)	17.03	Telefon	
			50+, naine (PH)	19.03	Telefon	
TÖÖTURUKOOLITUS	EESTI, SH TERVISEPROBLEEMIDEGA	6	50+, naine, (TP, ÜV)	04.03	Telefon	2 rühma tööturukoolitust saanud töötajad (12 inimest, sh terviseprobleemidega inimesed).
			50+, mees (TP, ÜV)	05.03	Telefon	
			50+, naine (ÜV)	09.03	Telefon	
			25-39, naine (PH)	10.02	Telefon	
			40-49, naine (PH)	12.03	Telefon	
			16-24, naine (TP)	11.03	Telefon	
	VENE	6	40-49, mees (EEKO)	27.03	Telefon	
			40-49, naine (EEKO)	27.03	Telefon	
			25-39, naine (PH)	16.03	Telefon	
			16-24, naine (TP)	13.03	E-kiri	
			40-49, mees (PKS)	25.03	Telefon	
			40 – 49, naine (EEKO)	27.03	Telefon	

	Teenus	Arv	Vanuserühm, sugu, sihtrühm, tööandjate tegevusala maakond	Aeg	Meetod	Vajadus
KVALIFIKATSIOON	KVALIFIKATSIOONI SAANUD, TÖÖTAV EESTI	6	40-49, mees	06.04	Telefon	2 rühma kvalifikatsiooni saamise toetamist saanud töötajad (12 inimest).
			50+, naine	06.04	Telefon	
			40-49, mees	07.04	Telefon	
			40-49, naine	07.04	Telefon	
			50+, naine	09.04	Telefon	
			25-39, mees	08.04	Telefon	
	KVALIFIKATSIOONI SAANUD TÖÖTAV IDA-VIRU	6	40-49, naine	30.03	Telefon	
			50+, mees	31.03	Telefon	
			40-49, mees	01.04	Telefon	
			25-39, mees	01.04	Telefon	
			50+, naine	03.04	Telefon	
			40-49, mees	06.04	Telefon	
KOOLITUSTOETUS (TÖÖANDJALE)	EESTI KEEL	5	Töötlev tööstus, Järva	17.03	MS Teams	Tööandja – 3 rühma, kes on kasutanud vähemalt ühte meetmepaketi teenustest, igas rühmas vähemalt 5 inimest (kokku 15 inimest).
			Veondus ja laondus, Harju	17.03	Telefon	
			Hulgi- ja jae, Harju	18.03	MS Teams	
			Finants-kindlustus, Harju	18.03	MS Teams	
			Tervishoid, Tartu	18.03	Telefon	
	DIGIOSKUSED	3	Majutus, toitlustus, Harju	10.03	Telefon	
			Haldus ja abitegevused, Harju	13.03	MS Teams	
			Kunst, sport ja vaba aeg, Harju	19.03	MS Teams	
	MUUTUSED	2	Majutus, toitlustus, Lääne	13.03	MS Teams	
			Kutse, teadus ja tehnika, Põlva	19.03	MS Teams	
	VÄRBAMINE	5	Tervishoid, Harju	18.03	MS Teams	
			Tervishoid, Harju	20.03	Telefon	
			Ehitus, Harju	19.03	Telefon	
			Tervishoid, Pärnu	18.03	Telefon	
			Tervishoid, Harju	18.03	MS Teams	
KONTROLLRÜHMAD	VÕRDLUS: TÖÖANDJA	5	Liigitamata tootmine, Viljandi	24.03	Telefon	Tööandja – üks rühm 5 ettevõtjaga, kes ei ole töötukassa ennetavate meetmete teenuseid kasutanud.
			Haldus ja abitegevused, Järva	24.03	Telefon	
			Metalltoodete tootmine, Harju	25.03	Telefon	
			Elektrienergia tootmine, Pärnu	26.03	E-kiri	
			Õendusabihaiglad, Harju	30.03	MS Teams	
	VÕRDLUS: ISIK	7	40-49, naine (VH)	20.03	Telefon	Isik – üks rühm, kes ei ole töötukassa ennetavate meetmete teenustel osalenud, kuid vastab analüüsis käsitletavate teenuste sihtrühma tingimustele. Rühmas vähemalt 7 inimest).
			25-39, naine (TP)	20.03	E-kiri	
			50+, naine (ÜV)	23.03	Telefon	
			50+, mees (ÜV, TP)	23.03	Telefon	
			50+, naine (ÜV, TP)	27.03	Telefon	
			25-39, naine	27.03	Telefon	
			50+, mees (ÜV)	28.03	Telefon	
	KOKKU	75				

Teenustel osalenute valim (sh nii töötud kui ka töötavad inimesed) põhines töötukassa registriandmetel isikute kohta, kes kasutasid aastatel 2017–2023 töötust ennetavaid tööturuteenuseid. Intervjuudele värbamine toimus süstemaatilise juhuvaliku alusel, igast sihtrühmast valiti iga viies isik. Iga töötust ennetavaid teenuseid kasutanud ja mittekasutanud sihtrühma kohta kaasati kuni 30 isikut, kellele värbamiskutsed saata. Kui intervjuudest keeldujaid oli rohkem kui soovitud valimi täitumiseks vajalik, tehti täiendav valik, kaasates iga seitsmes teenust kasutanud isik vastavast sihtrühmast.

Võrdlusrühmade eesmärk oli võrrelda teenuseid kasutanud ja mittekasutanud tööandjaid ning isikuid võimalikult sarnaste taustatunnuste alusel, et saada ülevaade teenuste kasutajakogemusest. Kokku intervjueeriti seitset erinevat inimest. Metoodiliselt lähtuti valimi moodustamisel põhimõttest, et võrdlusrühma kuuluvad isikud oleksid võimalikult sarnased teenuseid kasutanud isikutega peamiste taustatunnuste lõikes. Valiku aluseks oli olemasolev administratiivne andmestik:

Rahvastikuregister väljastas intervjueeritavate kohta piiratud ulatuses andmed (vanus, elukoht ja kontaktandmed), mis olid enne uurijatele üleandmist kontrollitud töötukassas, et andmestik ei sisaldaks aastast 2017 kuni päringu hetkeni töötukassa töötust ennetavatel teenustel osalenud inimesi. Samuti lisati töötukassa poolt juurde andmed rahvastikuregistri andmestikust tuvastatud vähenenud töövõimega inimeste kohta. Enne kontaktide kasutamist kontrolliti, kas isik oli varasemalt küsitlusankeedile vastanud või keeldunud vastamast. Nendega, kes olid küsitlusele vastamisest keeldunud, täiendavat kontakti ei otsitud.

Isikupõhine võrdlusrühm moodustati rahvastikuregistri andmete põhjal, valides tööealised isikud, kes ei olnud osalenud ennetavatel tööturuteenustel. Valim koostati viisil, mis võimaldaks seda võrrelda teenuseid kasutanud isikutega peamiste taustatunnuste lõikes, sealhulgas vanuserühm, elukoht maakonna tasandil ning suhtluskeel. Võrdlusrühma täiendati vähenenud töövõimega isikutega: töötukassa, kes teostab töövõime hindamist, lisas valimisse isikud, kellel oli tuvastatud vähenenud töövõime ning kes ei olnud kasutanud töötust ennetavaid teenuseid. Töötukassa edastas Tartu Ülikoolile üksnes vajaliku kontaktteabe ning need isikud kaasati teenuseid mittekasutanud isikute valimisse.

Tööandjate võrdlusrühm moodustati äriregistri andmete alusel. Valimisse kaasati ettevõtted, kellel puudus töötukassa registriandmete põhjal kokkupuude töötukassa ennetavate teenustega. Selleks kontrolliti ettevõtete registrikoodide alusel nende kokkupuudet teenustega ning välistati valimist tööandjad, kes olid teenuseid kasutanud. Kokku intervjueeriti viit erinevat tööandjat.

Analüüsimine

Intervjuudes käsitletavad teemad lähtusid konkreetsetest tellija poolt püsitatud uurimisküsimustest ja hüpoteesidest (vt tabel 1).

Nii ekspertintervjuude kui sihtrühmades läbi viidud intervjuude läbiviimisel kasutati poolstruktureeritud intervjuukava. See tagas vajaliku paindlikkuse, sest intervjueerijal oli intervjueeritava vastuste põhjal võimalik muuta kavas olevate küsimuste järjekorda või tulenevalt uuest informatsioonist küsimusi kohandada ja täiendada. Intervjuukavad on ära toodud lisas 1.

Intervjuusid viisid läbi paralleelselt kolm analüütikut, kellest kaks viisid läbi eestikeelseid ja üks venekeelseid intervjuusid. Pärast intervjuude läbiviimist koostati nende põhjal kas kokkuvõtted või täielikud transkriptsioonid. Intervjuude kestus varieerus sõltuvalt intervjueeritute kogemustest ja koostöösoovist, ulatudes 15 minutist 60 minutini. Intervjuude töötlemisel oli oluline, et osalejad ei oleks tuvastatavad. Transkriptsioonid ja kokkuvõtted pseudonümiseeriti, määrates igale osalejale unikaalse koodi. Koodide ja isikut tuvastavate andmete vastavust hoiti eraldi andmebaasis, mis ei olnud seotud analüüsiandmetega ega ligipääsetav analüüsi käigus. Aruandes anonümiseeriti andmed täielikult, eemaldades kõik isikut tuvastada võimaldavad andmed ja esitati vastajad üldistatud kujul ametirühmade ning sihtrühmade nimetuste kaupa, et välistada üksikisikute tuvastamine. Aruandes grupeeriti intervjueeritud järgnevalt: poliitikakujundajad, juhtumikorraldajad, karjäärinõustajad, sotsiaalpartnerid, töötukassa eksperdid. Sihtrühma esindajad jagunesid tasemeõppe toetust saanud töötute ja töötavate inimeste, tööturukoolitust, kvalifikatsiooni omandamise toetust saanute ja koolitustoetust taotlenud tööandjate vahel. Lisaks intervjueeriti veel võrdlusrühma inimesi ja tööandjaid, kes ei olnud teenuseid kasutanud.

Intervjuude tulemusi analüüsiti kvalitatiivse temaatilise sisuanalüüsi meetodi põhimõtteid järgides. Temaatiline analüüs võimaldas intervjueeritute vastuste põhjal tuvastada korduvaid teemasid, mõtteid ja kogemusi. Analüüsi käigus esile kerkinud temaatilised mustrid andsid sisendi uurimisküsimustele vastamiseks, hüpoteeside valideerimiseks ning ettepanekute sõnastamiseks.

Aruandes esitatud intervjuude tulemused kajastavad **intervjueeritud osapoolte tõlgendusi, arvamusi ja kogemusi**. Kuna intervjuud meetodina võimaldavad mõista, kuidas inimesed maailma ning sündmuseid tajuvad, võivad vastused peegeldada ka seisukohti, mis on kujunenud nii enne kui pärast uuritavat perioodi (2017–2023). Lisaks tuleb silmas pidada ka seda, et teenuste kasutamisest on osal sihtrühmade esindajatel möödunud pikem aeg, mistõttu ei pruugi kõik detailid olla täpselt meeles. See võib mõjutada kirjelduste täpsust ja rõhuasetusi. Lisaks kajastavad vastused uuritavate subjektiivset reaalsust, mis ei pruugi alati olla täielikus kooskõlas meetmete kohta käivate objektiivsete andmete või ametlike tingimustega.

Vaatamata nimetatud piirangutele on intervjuud asendamatud ja oluline sisend, mis võimaldab uurimuses anda ülevaate erinevate osapoolte teadmistest, arusaamadest ja hinnangutest. See omakorda oli aluseks ettepanekute ja soovituste kujundamisel töötust ennetavate teenuste paremaks korraldamiseks.

1.2.1.3. Mõjude hindamine

Uuringus hinnati välja töötatud ettepanekute ja soovituste mõjusid sotsiaalsete, majanduslike ja riigieelarveliste aspektide lõikes ning arvestati sealjuures erinevate sihtrühmadega. Analüüsis käsitleti järgmisi mõjuvaldkondi:

- sotsiaalsed mõjud, sealhulgas mõju tööturule ja töösuhetele ning võrdsetele võimalustele;
- majanduslikud mõjud (mõju leibkondadele, majanduslikele otsustele ja ettevõtetele);
- mõju riigieelarvele.

Mõjude hindamisel võeti aluseks hea õigusloome ja normitehnika eeskiri (HÕNTE)[2] ning kasutati Justiitsministeeriumi ja Riigikantselei koostatud mõjude hindamise metoodikat ja HÕNTEs määratletud mõjuvaldkondi.

Mõjude hindamisele eelnes kvalitatiivne kui kvantitatiivne analüüs, mis hõlmas intervjuusid sihtrühmades, küsitlust ning administratiivseid registriandmeid. Analüüsi tulemuste põhjal valideeriti tellija poolt püstitatud hüpoteesid ja koostati ettepanekud ja soovitused.

1.2.1.4. Aruteluseminarid

Aruteluseminaridesse kaasati erinevad sidusrühmad, et valideerida tellija poolt esitatud hüpoteese ning arutada nende pinnalt tuvastatud probleeme ja võimalikke lahendusettepanekuid.

Aruteluseminarid toimusid kahes osas. Esimene aruteluseminar toimus 13.04.2026 ning keskendus tööturukoolitusele koolituskaardi alusel ning tasemeõppes osalemise toetusele nii töötutele kui

[2] Mõjude hindamise kontrollküsimustik: https://www.justdigi.ee/kontrollkysimustik ja metoodika: https://riigikantselei.ee/sites/default/files/documents/2021-04/Mojude%20hindamise%20metoodika%2008%2004%202021.pdf

töötavatele isikutele. Esimeses aruteluseminaris osalesid intervjueeritud töötukassa karjäärinõustajad, juhtumikorraldajad ja eksperdid ning poliitikakujundajad (Haridus- ja Teadusministeerium (HTM), Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM)). Teine aruteluseminar toimus 14.04.2026 ning käsitles koolitustoetust ja kvalifikatsiooni omandamise toetamist töötavatele. Teises seminaris osalesid töötukassa eksperdid, sotsiaalpartnerid (Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoda, Eesti Tööandjate Keskliit) ning poliitikakujundajad (MKM, HTM).

Aruteluseminarides valideeriti tellija poolt püsitatud hüpoteese. Arutleti leitud probleemkohtade ning nende lahendamiseks välja töötatud ettepanekute üle. Lisaks arutati teises seminaris ka horisontaalseid hüpoteese, mis puudutasid näiteks enesetäiendamise motivatsiooni, koolituste kvaliteeti ja teisi seonduvaid teemasid. Arutelude tulemusel täpsustati ettepanekute kujundamise põhimõtteid ning koondati need kompaktseteks, teenusepõhisteks ettepanekute pakettideks.

1.2.2. KVANTITATIIVSED UURIMISMEETODID

1.2.2.1. Sekundaarandmete analüüs

Lisaks dokumendianalüüsile kasutati uuringus statistilist analüüsi kvantitatiivsete andmete töötlemiseks ja tõlgendamiseks. Kvantitatiivse analüüsi eesmärk oli tuua esile töötust ennetavate teenuste kasutusmustrid, sihtrühmad, regionaalsed erinevused ning seosed tööturu arengutega teenuste toimimisega perioodil 01.05.2017–31.12.2023. Analüüsi kaudu loodi empiiriline alus teenuste asjakohasuse, tulemuslikkuse, sihitatuse ja jätkusuutlikkuse hindamiseks ning toetati andmete triangulatsiooni kvalitatiivsete meetoditega kogutud teabega.

Sekundaarandmete analüüs tugines kolmele peamisele andmeallikale:

1. ***Eesti Statistikaameti andmed***

Eesti Statistikaameti (ESA) tööjõu-uuringu andmeid kasutati tööturu üldise seisundi hindamiseks, kus kasutati peamiselt kolme näitajat: töötuse määra, tööhõive määra ning tööjõus osalemise määra.

2. ***Maksu- ja Tolliameti andmed***

Maksu- ja Tolliameti (MTA) andmeid kasutati regionaalse tööturu tausta täpsustamiseks, eelkõige Ida-Virumaa tööturu olukorra ja struktuuri iseloomustamiseks. Esitatud kvartaliandmete põhjal arvutati aasta keskmine töökohtade arv. Andmeid kasutati sektorite ja piirkondlike arengusuundade kirjeldamisel ning tööturu ja majanduskeskkonna seoste analüüsimisel.

3. ***Eesti Töötukassa andmed töötust ennetavate teenuste kohta***

Analüüs hõlmas järgmisi perioodil 01.05.2017–31.12.2023 töötust ennetavatel teenustel osalemisi:

- tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele inimestele;
- tasemeõppes osalemise toetus töötavatele ja töötutele;
- kvalifikatsiooni saamise toetamine töötavatele;
- tööandja koolitustoetus;
- karjäärinõustamine (tasemeõppe toetuse ja koolituskaardi raames).

Andmed saadi töötukassalt sihipärase päringu alusel ning need hõlmasid nii teenusepõhiseid kui isikupõhiseid tunnuseid.

Sekundaarandmete analüüsis rakendati mitmetasandilist kvantitatiivset lähenemist, mis hõlmas kirjeldavat statistikat ning suhtarvude ja indeksite arvutamist. Lisaks hinnati teenuste puhul seda, kuidas nende osutamise sagedus ja nendele kulutatud summad on vastavuses tööturu olukorraga maakondade ja aastate lõikes. Teenustel osalemise katkestamiste prognoosimiseks kasutati logistilist regressiooni. Kvantitatiivse analüüsi läbiviimisel järgiti ka aruande struktuuri (vt ptk 3).

Mõju ja tulemuslikkuse näitajad

Tulemuslikkus

Teenuste tulemuslikkuse analüüs keskendus teenuste toimimisele vahetul teenusetasandil, hinnates osalemise, lõpetamise ja katkestamise mustreid ning erinevusi sihtrühmade sotsiaal-demograafiliste tunnuste lõikes.

- Teenustele sisenemiste ja osalejate arvu analüüs ning ajaline dünaamika

Töötukassa registriandmete põhjal analüüsiti teenustele sisenemisi ehk teenuse alustamisi vaadeldaval perioodil (2017–2023). Kuna üks inimene võib osaleda mitmel teenusel, võib ta sisenemiste arvus kajastuda korduvalt. Näiteks, kui inimene alustas samal kuul kahte erinevat koolitust, kajastub see andmetes kahe sisenemisena. Seetõttu analüüsiti nii **teenusepõhist sisenemiste arvu** (nn episoodipõhine lähenemine), kui **isikupõhist unikaalsete osalejate arvu** (seal, kus andmed seda võimaldasid). See võimaldas hinnata nii teenuste kogumahtu (osalemiskordade arv) kui ka nende ulatust erinevate sihtrühmade seas (unikaalsete osalejate arv).

Statistilises analüüsis rakendati kirjeldavat statistikat ning ajas toimunud muutuste hindamiseks kasutati ahelindeksit, mis kajastab osalemiste arvu kasvutempot vaadeldaval perioodil. Ahelindeks[3] ehk aheljuurdekasvutempo näitab kasvu iga eelneva aastaga võrreldes. Kasvamise ja kahanemise määramiseks võrreldakse indeksit arvuga 1: kasvab, kui indeks on > 1; jääb samaks, kui indeks = 1, kahaneb, kui indeks < 1.[4]

Lisaks analüüsiti aastate 2017–2023 teenuste jaotusi vanuse, haridustaseme, peamise suhtluskeele, tööhõivestaatuse, soo ja maakonna lõikes. Tööandjate puhul analüüsiti teenust kasutanud ettevõtete suurust, tegevusvaldkonda ja asukohta. Samuti hinnati teenuste kasutamise korduvkasutust ehk kui paljud kasutajad on teenuseid kasutanud mitmeid kordi.

- Lõpetamised ja katkestamised

Teenuste tulemuslikkust näitab lõpetanute arv ning läbivusmäär (lõpetanute osakaal sisenejatest). Katkestamiste tegurite selgitamiseks koostati logistilised regressiooni mudelid, millega hinnati, millised taustamuutujad (vanusegrupp, õppe/koolituse kestus, teenusele saamise tingimused)

[3] Ahelindeks on suhtarv, mis iseloomustab mõne näitaja väärtuse muutust võrreldes vahetult eelneva ajavahemikuga. Ahelindeks leitakse antud näitaja kahe järjestikuse perioodi väärtuste jagatisena st. jooksva perioodi väärtus jagatud eelmise perioodi väärtusega.

[4] Sauga, A. (2017). *Statistika õpik majanduseriala üliõpilastele*, TTÜ Kirjastus; Tooding, L.M. (2020). *Aegrea esmaanalüüs,* https://samm.ut.ee/aegrea-esmasanaluus/.

suurendavad või vähendavad katkestamise tõenäosust. Eraldi mudelid koostati tasemeõppes osalemise toetuse ja tööandja koolitustoetuse kohta. Analüüsi tulemusena tuvastati statistiliselt olulised katkestamisriski suurendavad või vähendavad tegurid.

Mõju

Mõjuanalüüs keskendus teenustel osalemise seostele tööturu tulemustega ning teenuste kasutamise proportsionaalsusele piirkondliku tööturu olukorraga.

- Suhtarvude arvutamine ja piirkondlik analüüs

Teenuste intensiivsuse hindamiseks kasutati teenusele sisenemiste suhtarvu hõivatute kohta maakondade ja aastate lõikes. Selleks kasutati kahte andmeallikat. Esiteks lähtuti töötukassa registriandmetest, millest summeeriti vaadeldava aasta jooksul toimunud teenusele sisenemised osalejate elukoha maakonna alusel. Teiseks kasutati statistikaameti andmeid, millest võeti 16-aastaste kuni pensioniealiste hõivatute aastate 2018–2023[5] keskmine arv maakondade lõikes. Tulemuseks saadi teenusele sisenemiste arv 1000 hõivatu kohta. Selline standardiseeritud näitaja võimaldab võrrelda erineva suurusega maakondi, arvestades piirkonna töötava elanikkonna mahtu. Kuna arvestuse aluseks on teenusele sisenemised, mitte unikaalsed isikud, kajastab näitaja teenuste kasutamise mahtu hõivatute suhtes, mitte teenuseid kasutanud inimeste osakaalu.

Maakondlikku teenusekasutust võrreldi statistikaameti tööhõive ja töötuse näitajatega, et hinnata, kas teenuseid kasutatakse proportsionaalselt piirkonna tööturu olukorraga ning tuvastada võimalikud regionaalsed erinevused teenuste kättesaadavuses või vajaduses. See aitas hinnata, kas töötust ennetavaid teenuseid kasutatakse proportsionaalselt piirkonna tööealise elanikkonna suuruse ja tööhõive määraga ning aitab tuvastada piirkondlikke erinevusi teenuste kasutamises.

- Tööhõive- ja palgamõju (CITIS-e uuringu põhjal)

CITIS-e uuringu tulemused andsid täiendava sisendi teenuste mõju hindamisel järgmistes aspektides:

- tööhõivemõju - mõju töötamise tõenäosusele ehk kui suur osa teenusel osalenud isikutest püsib tööhõives võrreldes võrdlusgrupiga;
- mõju töötasu muutusele - kui suur on isikute teenusele eelnenud ja teenusele järgnenud töötasude erinevus. Kasutatakse kahekordsete erinevuste meetodit (*differences-in-differences*).[6]

[5] Kuna töötust ennetavate teenuste rakendamine algas 2017. aasta maikuus, ei olnud 2017. aasta andmed võrreldavad Statistikaameti täisaasta hõivatute näitajaga. Seetõttu arvutati suhtarvud üksnes täisaastate kohta, st alates 2018. aastast, tagamaks teenusele sisenemiste ja hõivatute arvu ajaliselt kooskõlaline võrdlus.

[6] Unt, T., & Võrk, A. (2026). Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste võrdlusrühmapõhine mõju hindamine. Tartu Ülikool. Ilmumata.

Teenuste asjakohasuse ja jätkusuutlikkuse näitajad

Asjakohasus

- Sihtrühmade vastavus töötusriskirühmadele

Aruandes on analüüsitud teenustel osalejate sotsiaal-demograafilist ja tööturulist profiili ning võrreldi Statistikaameti tööjõu-uuringu andmetel tuvastatud kõrgema töötusriskiga rühmadega. Eelkõige hinnatakse teenuste suunatust järgmistele rühmadele:

- madalama haridustasemega ja erialase hariduseta isikud;
- nõrga eesti keele oskusega isikud;
- vähenenud töövõimega või tervisepiirangutega isikud;
- vanemaealised (50+);
- noored kõrgema töötuse määraga vanuserühmades

Võrdluse eesmärk on hinnata, kas teenuste kasutajate struktuur peegeldab tööturu riskiprofiili ning kuivõrd jõuavad teenused nende sihtrühmadeni, kellel on suurim risk tööturult välja langeda.

Teenuste lõikes on asjakohasuse all analüüsitud erinevaid näitajaid, näiteks tööturukoolituse koolituskaardiga all on asjakohasuse juures hinnatud riikliku koolitustellimuse ja koolituskaardi dubleerivust. Peamiselt käsitletakse seoseid OSKA prognoosidega, et hinnata teenuste kooskõla tööjõuvajaduse suundumustega.

Jätkusuutlikkus

Teenuste kulutõhususe hindamiseks analüüsiti:

- teenustele tehtud kulutusi aastate lõikes;
- keskmist kulu osaleja kohta;
- keskmise kulu suhet Eesti keskmisesse brutokuupalka (ESA andmete põhjal). Teenustel osalemise toetuse suurust ühe inimese kohta hinnati suhtena Eesti keskmisesse palka. Selleks leiti esmalt keskmine kulu inimese kohta ning jagati vastava aasta koolituste kogukulu samal aastal koolitustel osalenud isikute arvuga. Tulemuseks saadi näitaja „kulu inimese kohta", mida kasutatakse analüüsis. Seejärel viidi see näitaja suhtesse Eesti keskmise brutokuupalgaga, kasutades Statistikaameti (ESA) avaldatud aastakeskmisi brutopalga andmeid. Kulusuhte näitaja arvutati jagades kulu inimese kohta keskmise brutokuupalgaga. Andmete ajastamisel lähtuti detailandmestikust, kus kulud on omistatud koolituse alguse aastale. Seetõttu võivad ühe koolituse kulud koonduda ühte aastasse ka juhul, kui tegelikud väljamaksed toimusid mitmel perioodil.

1.2.2.2. Veebiküsitlus

Kvantitatiivsete andmete kogumiseks viidi läbi veebipõhine ankeetküsitlus määratud sihtrühmade (16-aastased kuni pensioniealised töötajad, töötud, tööandjad, sh kontrollrühmadena käsitletavad tööandjad ja isikud) seas. Veebiküsitluse eesmärk oli hinnata ennetavate meetmete mõju sihtrühmades ja aidata kaasa hüpoteeside paikapidavuse testimisele.

Ankeetküsitluse jaoks moodustati sihtrühma põhjal üldine juhuvalim, kus arvestati valimi proportsionaalsust kihtides ehk teenuste sihtrühmade vahel. Senised kogemused näitavad, et vastamismäär võib jääda 10-20% juurde, seega kontaktide mahtu arvestati ülekattega, lisaks tuli arvestada ka seda, et paljudel juhtudel võivad potentsiaalsete respondentide e-posti aadressid olla muudetud või vananenud.

Uuringu sihtrühmad jagunesid:

1. **Töötust ennetavatel teenustel osalenud inimesed (töötud, töötavad):** jagunesid perioodil 01.05.2017–31.12.2023 teenuste vahel järgmiselt:
   - tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele – populatsioon 2017–2023: 24 698 unikaalset inimest;
   - tasemeõppes osalemise toetus töötavatele ja töötutele – populatsioon 2017-2023: 6 871 unikaalset inimest;
   - kvalifikatsiooni saamise toetamine töötavatele – populatsioon 2017–2023: 1 973 unikaalset inimest.

Selle sihtrühma põhjal koostas ja edastas töötukassa teenustel osalenute valimi, mis põhines töötukassa registriandmetel „Tööta ja õpi" teenustel osalenutest aastatel 2017–2023. Andmed sisaldasid järgmisi ankeetküsitluse läbiviimise seisukohalt vajalikke tunnuseid: isiku nimi, kontaktandmed (e-posti aadressid ja telefoninumber), elukoht, vähesed või vananenud oskused, terviseprobleemid. Tunnused nagu vähesed või vananenud oskused ja terviseprobleemid olid vajalikud, et valimisse satuks ka nendele tunnustele vastavaid respondente. Nimetatud andmete kasutamiseks oli olemas nii Tartu ülikooli inimuuringute eetikakomitee kui AKI luba.

Sihtrühmade valimi suuruse (n) arvutamiseks kasutati piiratud ehk lõpliku populatsiooni (N) korral sobivat valemit, kus usaldatavuse tase on 95% (z-skoor 1,96), veamäär ±5%, ja oodatav vastamismäär jääb vahemikku 15–20% (vt tabel 4).

Tabel 4. Kolme ennetava meetme teenuse (tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele, tasemeõppes osalemise toetus töötavatele ja töötutele, kvalifikatsiooni saamise toetamine töötavatele) ankeetküsitluse valimi moodustamine

Teenus	Populatsioon (N)	Valim (n)	Vajalik saadetavate ankeetide arv (n / 0,15 – 0,2)
Tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele	24 698	378	2 522 – 1 891
Tasemeõppes osalemise toetus (töötavale ja töötule)	6 871	366	2 426 – 1 828
Kvalifikatsiooni saamise toetamine	1 973	322	1 973 – 1 608

Töötukassalt saadi 2522 tööturukoolitust koolituskaardiga töötavatele, 2426 tasemeõppes osalemise toetust ja 1464 kvalifikatsiooni saamise toetamise teenust kasutanud inimese kontaktid. Kvalifikatsiooni saamise toetanute andmestikus oli 71 ilma e-posti aadressita kirjet, neile inimestele veebiküsitluse linki ei saadetud. Osa inimesi olid kasutanud erinevaid teenuseid ning esinesid seetõttu ka mitmes andmestikus.

2. **Koolitustoetus tööandjale perioodil 01.05.2017–31.12.2023:**

- koolitustoetus tööandjale – toetust saanud ettevõtete populatsioon: 1 265 unikaalset ettevõtet.

Küsitlusankeedid saadeti **kõigile tööandjatele,** kes on aastatel 2017–2023 töötukassa töötust ennetavaid teenuseid kasutanud. Tööandjate valimi aluseks oli töötukassa andmestik. Statistiliselt usaldusväärse valimi suuruseks on 294 ettevõtet, arvestades ±5% veapiiri ja 95% usaldusnivood (vt tabel 5).

Tabel 5. Koolitustoetust saanud ettevõtete valimi moodustamine

Teenus	Populatsioon (N)	Valim (n)	Saadetavate ankeetide arv
Koolitustoetus tööandjale saanud ettevõtted	1 265	294	1 265*

Töötukassalt saadi koolitustoetust tööandjale saanud ettevõtete andmestik, kus oli 1331 rida. Mõned ettevõtted olid toetust kasutanud erinevate eesmärkide saavutamiseks ning paiknesid andmestikus seetõttu mitmel real. Pärast selliste topelt kirjete eemaldamist jäi järele 1211 kontakti.

3. Kontrollrühmad, kes ei ole töötust ennetavate meetmete teenuseid kasutanud, jagunesid:

- tööealised (16 kuni pensioniiga) inimesed. Aastatel 2018–2023 oli Eestis 16–65-aastaseid inimesi aastas vahemikus 834,3 – 856,5 tuhat. Uuringusse kaasati neist niipalju, et see vastaks sihtrühmade koondvalimi suurusele (vt tabel 6).
- kokku on Eestis 196 426 ettevõtet, kes pakuvad tööd 661 720 töötajale. Uuringusse kaasati neist niipalju, et see vastaks tööandjale mõeldud koolitustoetust kasutanud ettevõtete valimi suurusele (vt tabel 6).

Isikupõhine kontrollrühm koostati rahvastikuregistri andmete põhjal, kuhu valiti tööealised isikud, kes ei ole eeldatavalt osalenud töötust ennetavatel tööturuteenustel perioodil 01.05.2017–31.12.2023, kuid kes sobivad võrdluseks vastavalt vanuserühmale, elukohale, hõivestaatus(t)e hinnangule, suhtluskeelele. Selleks koostas töötukassa isikukoodi/UID põhise andmestiku isikutest, kes on osalenud tööturuteenustel. Selle alusel jättis rahvastikuregister kõrvale need inimesed, kes on teenust saanud. Uurijale edastati andmestik teenustel mitteosalenud isikute kontaktandmete ja taustatunnustega (vanus, elukoha maakond, e-posti aadress). Ka nende andmete kasutamiseks oli olemas nii Tartu ülikooli inimuuringute eetikakomitee kui AKI luba.

Tööandjate kontrollrühm moodustati äriregistri avaandmete alusel. Valimisse kuulusid ettevõtted, kellel töötukassa registriandmete põhjal puudub kokkupuude töötukassa töötust ennetavate teenustega. Selleks sobitati töötukassa andmestik äriregistri andmestikuga, et välistada töötust ennetavate meetmete teenuseid saanud ettevõtted. Kihitamisel kasutati järgmisi tunnuseid: ettevõtte suurus, tegevusvaldkond, piirkondlik paiknemine (maakonna tasemel).

Tabel 6. Kontrollrühma ankeetküsitluse valimi moodustamine

Sihtrühm	Populatsioon (N)	Valim (n)	Vajalik saadetavate ankeetide arv (n / 0,15 – 0.2)
Rahvastikuregistri põhjal isikute kontrollrühm	840 000	384	2 560 – 1 920
Äriregistri põhjal ettevõtete kontrollrühm	196 426	295	1 966 – 1 474

Isikute kontrollrühma jaoks saadi 2680 isiku kontaktandmed. Neli e-posti aadressi kattusid teenust saanud isikute e-posti aadressidega, neile uut kutset ei saadetud. Ettevõtete kontrollrühmas oli 1960 kontakti, neist üks e-posti aadress osutus kehtetuks. Kuna ettevõtete kontrollrühmas laekusid vastused visalt, koostati lisavalim samuti 1960 kontaktiga.

Veebiküsitlus viidi läbi LimeSurvey keskkonnas. Teenust saanud isikud said uuringus osalemiseks kutse 06.02.2026 ning esialgne vastamiseks antud tähtaeg oli 23.02.2026, tähtaega pikendati ning lõplik tähtaeg oli 12.03.2026. Mittevastanutele saadeti selle aja jooksul kaks meeldetuletust. Kõik sihtrühmad täitsid sama ankeeti, kuid teenusespetsiifilistele küsimustele vastasid ainult need, kes olid märkinud vastava teenuse saamist. Üldised küsimused olid kõigile ühised.

Isikute kontrollrühma kontaktandmed saabusid alles 20.02.2026, kutsed saadeti välja samal päeval ning vastamise tähtaeg oli 05.03, pikendatud tähtaeg oli sama, mis teenust saanute sihtrühmadel ehk 12.03.2026. Inimestele saadeti kaks meeldetuletust.

Koolitustoetust saanud ettevõtjad said kutsed 09.02.2026, esialgseks vastamise tähtajaks oli määratud 25.02.2026. Võrdlusrühma kuuluvad ettevõtted said küsitluskutse 13.02.2026, esialgseks vastamise tähtajaks oli määratud 26.02.2026. Tähtaega pikendati ning uueks vastamise tähtajaks määrati mõlemale rühmale 12.03.2026. Lisavalimi ettevõtted said kutse 09.03.2026 vastamise tähtajaga 16.03.2026. Selle aja jooksul saadeti nii siht- kui võrdlusrühma esialgse valimi tööandjatele kaks, lisavalimi tööandjatele üks meeldetuletus.

Küsitlusankeedis küsiti nii ühe valikuga kui mitme valikuga küsimusi, lisaks mõned avatud küsimused. Ankeedid koos selgitavate kommentaaridega (halli värviga, nurksulgudes) on ära toodud lisas 2. Kõikides rühmades võeti analüüsil arvesse ainult lõpuni täidetud ankeedid.

Ülevaade küsitlusele vastanutest

- Tööturukoolitus koolituskaardiga, tasemeõppes osalemise toetus, kvalifikatsiooni saamise toetamine

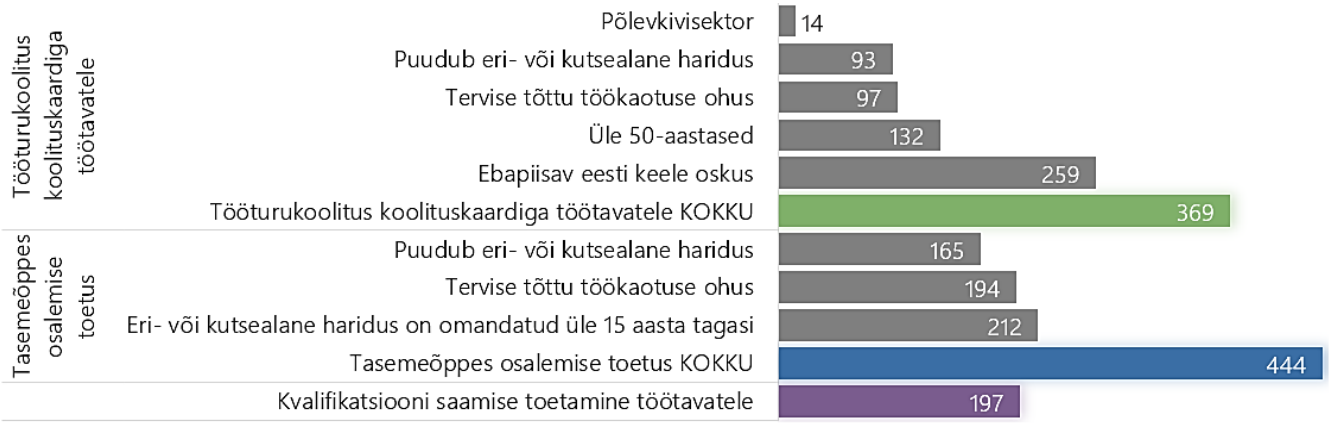
Küsitlusele vastas teenust saanud inimeste sihtrühmast kokku 1010 inimest, neist 295 meest (29,2%) ja 711 naist (70,4%). Neli vastanut ei soovinud oma sugu avaldada. Kõige rohkem oli vastanuid 50–59-aastate seas – 365 inimest (36,1%). Ligi kolmandik vastanuist määratles enda elukohana Kirde-Eesti (322 inimest, 32%) ning kõige rohkem märgiti netosissetulekuks 1001–1500 eurot kuus (355 inimest, 35,1%). Üle poole vastanuist töötas (630 inimest, 62,4%) ning 11,8% töötas ja õppis (119 inimest). Detailne ülevaade on leitav alljärgnevast tabelist (tabel 7).

Tabel 7. Sihtrühmades küsitlusele vastanute vanus, elukoht ja sissetulek

Vanus	Vastused		Elukoht	Vastused		Sissetulek	Vastused		Staatus	Vastused	
aastates	Arv	%		Arv	%		Arv	%		Arv	%
16–24	6	0,6	Kesk-Eesti	78	7,7	Alla 1000 euro	328	32,5	Töötan	630	62,4
25–39	218	21,6	Kirde-Eesti	322	31,9	1001–1500 eurot	355	35,1	Õpin	29	2,9
40–49	362	25,9	Lõuna-Eesti	198	19,6	1501–2000 eurot	151	15,0	Töötan ja õpin	119	11,8
50–59	365	36,1	Lääne-Eesti	128	12,7	2001–2500 eurot	69	6,8	Olen töötu ja…		
60+	159	15,7	Põhja-Eesti	280	27,7	Üle 2500 euro	28	2,8	…otsin aktiivselt tööd	100	9,9
			Muu	4	0,4	Ei soovi avaldada	79	7,8	…ei otsi aktiivselt tööd	16	1,6
									Muu	116	11,5

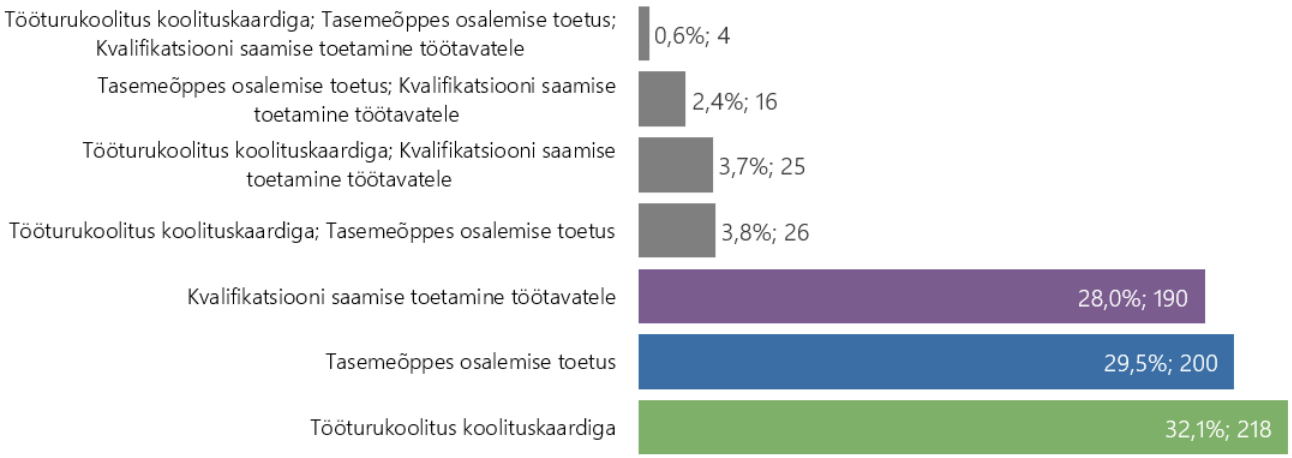
Töötukassa andmetes leidunud taustatunnuste järgi vastas küsitlusele 197 inimest kvalifikatsiooni saamise toetamise sihtrühmast, 369 inimest tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele sihtrühmast ning 444 inimest tasemeõppes osalemise toetuse sihtrühmast (joonis 2).

Joonis 2. Küsitlusele vastanud töötukassa andmetes leidunud taustatunnuste järgi

Andmete analüüsimisel võeti arvesse detailsemaid taustatunnuseid nagu tervise tõttu töökaotuse ohus olemine jms, kuid mitte seda, millist teenust töötukassa andmetel saadi, sest vastustest ilmnes, et 218 inimest (21,6%) ei teadnud või mäletanud üldse, et nad mingeid teenuseid olid saanud. Lisaks leidus 113 inimest (11,2%), kes vastasid, et on teenust küll saanud, kuid ei osanud enam täpsustada, mis teenus see oli. Sellised vastajad suunati täitma kontrollrühmale mõeldud osa ankeedist. Seega võeti teenuste kaupa analüüsi tegemisel iseraporteerimise põhjal arvesse **273 vastust tööturukoolitus** koolituskaardiga, **246 vastust tasemeõppes** osalemise toetuse ja **235 vastust kvalifikatsiooni saamise** toetamine töötavatele sihtrühmades. Mõni inimene märkis, et on saanud mitut teenust, tema vastas seega kõikidele küsimustele, mis hõlmasid märgitud teenuseid. Analüüsis ei eristatud seda, kui keegi oli saanud mitut teenust, kuid vastanutest ülevaate andmiseks võib välja tuua, et neli inimest oli enda sõnul kasutanud kolme teenust ning 67 inimest kahte teenust erinevas kombinatsioonis (joonis 3).

Joonis 3. Töötukassa töötust ennetavate teenuste kasutamine iseraporteerimise põhjal

Terviseprobleemid olid iseraporteerimise põhjal 535 inimesel, sealjuures 216 (21,4%) inimese jaoks ei sega need töötamist ning 319 (31,6%) jaoks piiravad töövõimet. 311 inimest (30,8%) ei kuulu enda sõnul ühtegi võimalikku riskirühma. Detailsem ülevaade vastustest on toodud järgneval joonisel (joonis 4).

Joonis 4. Vastused võimaliku riskirühma kuulumise kohta

Märkus: väited olid esitatud „Minu…", „Mul…", „Mul on…", „Mul puudub…" sõnastuses.

Uuringu aruandes on kõikides rühmades taustatunnustele eraldi viidatud vaid seal, kus see oli tulemuste esitlemisel asjakohane.

- Isikute võrdlusrühm

Isikute võrdlusrühmast vastas küsitlusele 362 inimest. Arvesse ei võetud 48 inimese vastuseid, sest nad märkisid, et on kasutanud töötukassa töötust ennetavat teenust, kuid sihtrühmade juures ei olnud neid võimalik kaasata, sest sisulist teavet vastused ei sisaldanud – inimesed ei osanud vastata, mis teenust täpsemalt nad saanud olid. Seega läks arvesse **314 inimese vastus**.

Vastanutest 67,5% (212) olid naised ja 31,5% (99) mehed. Kolm inimest ei soovinud oma sugu avaldada. Vastanute seas oli peaaegu võrdselt 50–59- aastaseid (25,8%, 81 inimest) ja 25–39-aastaseid (24,8%, 78 inimest). Ligi pooled vastanud elasid Põhja-Eestis (46,2%, 145 vastust) ning netosissetulek jäi 29,6% alla 1000 euro (93 vastust). Enam kui pooled vastanuist töötavad (162 inimest, 62,4%) ning 10,2% töötavad ja õpivad (32 inimest). Muude staatustena nimetati näiteks vanemapuhkusel olemist. Detailne ülevaade on toodud alljärgnevas tabelis (tabel 8).

Tabel 8. Isikute võrdlusrühmas küsitlusele vastanute vanus, elukoht ja sissetulek

Vanus aastates	Vastused		Elukoht	Vastused		Sissetulek eurodes	Vastused		Staatus	Vastused	
	Arv	%		Arv	%		Arv	%		Arv	%
16–24	64	20,4	Kesk-Eesti	27	8,6	Alla 1000	93	29,6	Töötan	196	62,4
25–39	78	24,8	Kirde-Eesti	25	8,0	1001–1500	67	21,3	Õpin	32	10,2
40–49	66	21,0	Lääne-Eesti	31	9,9	1501–2000	50	15,9	Töötan ja õpin	28	8,9
50–59	**81**	**25,8**	Lõuna-Eesti	86	27,4	2001–2500	30	9,6	Olen töötu ja…		
60+	25	8,0	Põhja-Eesti	145	46,2	2500+	45	14,3	…otsin aktiivselt tööd	26	8,3
						Ei soovi avaldada	29	9,2	…ei otsi aktiivselt tööd	5	1,6
									Muu	27	8,6

Võrdlusrühmas vastanutest 104 märkisid, et neil on terviseprobleemid. Neist 18,2% (57) jaoks ei sega need töötamist ning 23,6% (74) jaoks on tegemist töövõimet piirava probleemiga. 130 inimest (41,4%) märkis, et ükski riskirühma kuulumist iseloomustav väide tema puhul ei kehti. Detailne ülevaade neist vastustest on toodud järgneval joonisel (joonis 5).

Joonis 5. Võrdlusrühmas vastanud enda võimalikust riskirühma kuulumisest

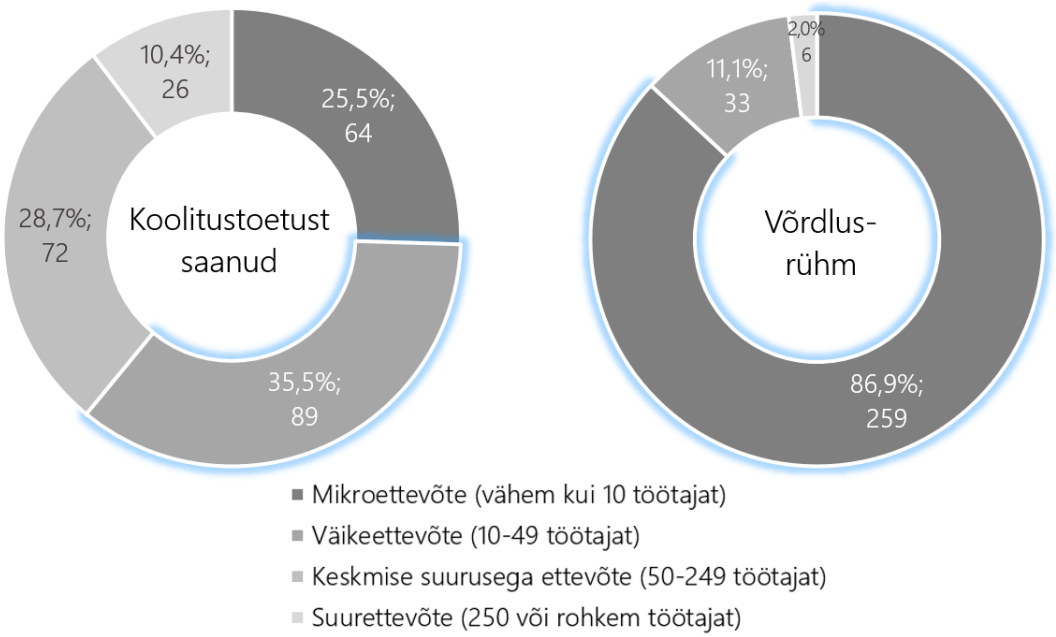
Märkus: väited olid esitatud „Minu…", „Mul…", „Mul on…", „Mul puudub…" sõnastuses.

- Tööandjad nii siht- kui võrdlusrühmas

Tööandjate sihtrühmas ehk **koolitustoetust** saanute seas vastas küsitlusele **251 ettevõtet/asutust**, **võrdlusrühmas 298 ettevõtet/asutust** (joonis 6). Koolitustoetust saanute seas vastanutest olid veidi enam kui kolmandik väikeettevõtted (89 tööandjat, 35,5%), järgnesid keskmise suurusega (72; 28,7%) ja mikroettevõtted (64; 25,5%). Suurettevõtteid vastas mõnevõrra vähem – 26 tööandjat (10,4%).

Võrdlusrühmas seevastu ei olnud suurettevõtete seast ühtegi vastajat ning väikseks jäi keskmise suurusega ja väikeettevõtete osalus – vastavalt 6 (2,0%) ja 33 (11,1%) tööandjat. Võrdlusrühma tulemused olid ülekaalukalt mikroettevõtete nägu – nende seast vastas 259 tööandjat (86,9%). Seetõttu ei eristatud analüüsis võrdlusrühma ettevõtteid suuruse järgi.

Joonis 6. Küsitlusele vastanud tööandjad nii siht- kui võrdlusrühmas

Nii siht- kui võrdlusrühmas olid aktiivseimad vastajad Põhja-Eestist (tabel 9). Sihtrühmas ehk koolitustoetust saanute seas järgnes Kirde-Eesti, samas kui võrdlusrühmas oli sealt vastanuid kõige vähem. Võrdlusrühmas järgnes Põhja-Eestile vastamisaktiivsuse poolest Lõuna-Eesti.

Tabel 9. Küsitlusele vastanud tööandjate tegutsemispiirkond

	Koolitustoetust saanud		Võrdlusrühm*	
	Arv	Osakaal	Arv	Osakaal
Kesk-Eesti	22	8,8%	26	8,7%
Kirde-Eesti	49	19,5%	15	5,0%
Lääne-Eesti	27	10,8%	34	11,4%
Lõuna-Eesti	40	15,9%	83	27,9%
Põhja-Eesti	113	45,0%	118	39,6%

Märkus: võrdlusrühma ettevõtete andmetest puudus tegevuskoha aadress 22 küsitlusele vastanud tööandjal (7,4%).

● Tegelik vastamismäär

Oodatav vastamismäär 15% täitus kolmes rühmas – kvalifikatsiooni saamise toetamise teenust kasutanud isikute rühmas, koolitustoetust tööandjale kasutanud ettevõtete/asutuste rühmas ning tööandjate võrdlusrühmas (vastamismäära arvutamisel ei ole arvestatud lisavalimi kaasamist). Teistes rühmades jäi vastamismäär alla 15%, kuid ületas siiski 10% piiri, mida võib sotsiaalteadustes pidada aktsepteeritavaks tulemuseks (vt tabel 10).

Tabel 10. Tegelik vastamismäär rühmade kaupa

	Kutseid	Oodatud vastused	Laekunud vastused	Tegelik vastamis-määr
Tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele	2522	378	273	10,8%
Tasemeõppes osalemise toetus (töötavale ja töötule)	2426	366	246	10,1%
Kvalifikatsiooni saamise toetamine	1393	322	235	16,9%
Töötajate võrdlusrühm	2676	384	314	11,7%
Koolitustoetus tööandjale	1211	294	251	20,7%
Tööandjate võrdlusrühm	1959	295	298	15,2%

- Küsitluse läbiviimise õppetunnid

Kuigi uuringut planeerides olid valimiga seotud teemad läbi mõeldud, tekitas teenuseid kasutanud isikute sihtrühmade puhul praktikas siiski segadust, et mitut teenust kasutanud isik kajastus mitmes kontaktiloendis. Edaspidi on kasulik uuringudisain selliste erisustega tegelemiseks veelgi selgemalt läbi mõelda. Tööandjate puhul aidanuks kutseid tulemuslikumalt sihitada, kui andmetest oleks olnud välja filtreeritud tegevuse lõpetanud tööandjad. Koolitustoetust saanud ettevõtete ning võrdlusrühma algse valimi puhul seda ei tehtud, kuid lisafiltrit rakendati võrdlusrühma lisavalimi koostamisel.

Teenust saanud isikute valimist teatasid mitmed küsitluskutse saanud isikud, et on vahepeal läinud pensionile ning seetõttu ei ole vastamisest huvitatud. Edaspidi sarnast uuringut tehes võib olla mõistlik teenust saanute valimi koostamisel rakendada lisafiltrit vanemasse rühma kuulujatele. Teenuse kasutamise ajal isikud küll pensionil ei olnud, kuid vahepeal pensionile läinuna ei seostata end enam tööalaste teemadega ning kutsekirjad võivad jääda tulemusliku tähelepanuta. Võrdlusrühma kõige nooremate rühmast aga laekus esialgu mitmelt isikult tagasiside, et tegemist on alles õpilasega ning endal uuringu teemadega seost ei nähta. Sellele pöörati jooksvalt ka tähelepanu ning kohandati meeldetuletuskirjade teksti nii, et tuleks selgemalt välja, et vastuseid oodatakse ka neilt, kes ei ole teenuseid kasutanud, kuid kuuluvad vanuse poolest sihtrühma.

Ootamatuks mureks, millega uuringu tegijad ei osanud arvestada, oli ulatuslik pettuste levimus Eestis. Valdav enamus neist, kes oma tagasisidet uuringu tegijatele edastasid, teatasid, et võõrastele linkidele nad ei vajuta, sest pettuste oht on suur. Neid inimesi ei veennud ka vastus, et tegemist ei ole pettusega. Tulevikuvaates ei ole see probleem seotud ainult selle konkreetse uuringuga ning võimalikud lahendused vajavad meeskonnas laiemat arutelu.

2. ARUANDE STRUKTUUR

Alljärgnevalt esitatakse aruande struktuur, et anda ülevaade töö ülesehitusest ja käsitletavate teemade loogikast. Selge struktuur võimaldab paremini mõista analüüsi etappe ning seda, kuidas kogutud andmetest jõutakse järelduste ja soovitusteni.

MÕISTED JA LÜHENDID

KOKKUVÕTE

EXECUTIVE SUMMARY

SISSEJUHATUS (*uuringu eesmärk, aruande ülesehitus)*

1. **TÖÖTURURISKIDE HINDAMISE ÜLDINE TAUST**
   1.1. Tööturunäitajad
   1.2. Tööturunäitajad sotsiaalmajanduslikes rühmades
   (*tööhõive, töötuse ja mitteaktiivsuse näitajad, riskirühmad (vanus, haridustase, piirkond, sugu, rahvus, terviseseisund jne), piirkondlikud erinevused, seosed OSKA prognoosidega, töötusriskirühmad ehk eelpool esitatud analüüsitulemused.*
2. **TÖÖTUST ENNETAVAD TEENUSED**
   2.1. Ülevaade töötust ennetavate teenuste õiguslik raamistikust ja üldisest kasutusest
   (õiguslik alus, teenuste eesmärgid, sihtgrupid, teenuste rahastamine, üldine kasutusstatistika)
   2.2. Hinnangud töötust ennetavate teenustele ja enesetäiendamisele
   (Intervjuudest: teenuste vajalikkus, teadlikkus, üldine mõju, enesetäiendamise motivatsioon)
   2.3. Tööturukoolitus koolituskaardiga töötavale
   2.3.1. TEENUSE KIRJELDUS JA TINGIMUSED
   (eesmärk, õiguslik raamistik, sihtrühm, toetuse tingimused, intervjuudest teenuste tingimusest, tööturiskirühmad)
   2.3.2. MÕJU JA TULEMUSLIKKUSE NÄITAJAD
   Tulemuslikkus
   (Teenustele sisenemiste ja osalejate arv, ajaline dünaamika, lõpetamised ja katkestamised, katkestamiste prognoos, katkestamise põhjused)
   Mõju
   (*piirkondlik analüüs, Tööhõive- ja palgamõju (CITISe uuringu põhjal) mõju kestus ajas (CITIS), intervjuudest sisend*
   2.3.3. ASJAKOHASUSE JA JÄTKUSUUTLIKKUSE NÄITAJAD
   Asjakohasus
   (*Sihtrühmade vastavus töötusriskirühmadele, Osalejate valdkonnad, erialad, OSKA prognoosid, vastavus tööandjate vajadusele)*
   Jätkusuutlikkus
   (*Rahastamine, teenuse kulutõhusus (sh CITISe tulemused)*
   2.3.4. EESTI KEELE ÕPE TÖÖTURUKOOLITUSE TEENUSEL
   2.3.5. KARJÄÄRINÕUSTAMINE TÖÖTURUKOOLITUSE SAAJATELE
   2.4. Tasemeõppe osalemise toetus töötavatele inimestele
   2.4.1. TEENUSE KIRJELDUS JA TINGIMUSED
   2.4.2. MÕJU JA TULEMUSLIKKUSE NÄITAJAD

2.4.3. ASJAKOHASUSE JA JÄTKUSUUTLIKKUSE NÄITAJAD
2.4.4. KARJÄÄRINÕUSTAMINE TASEMEÕPPES OSALEMISE TOETUSE SAAJATELE

2.5. Koolitustoetus

2.5.1. TEENUSE KIRJELDUS JA TINGIMUSED
2.5.2. MÕJU JA TULEMUSLIKKUSE NÄITAJAD
2.5.3. ASJAKOHASUSE JA JÄTKUSUUTLIKKUSE NÄITAJAD

2.6. Kvalifikatsiooni saamise toetamine töötavatele

2.6.1. TEENUSE KIRJELDUS JA TINGIMUSED
2.6.2. MÕJU JA TULEMUSLIKKUSE NÄITAJAD
2.6.3. ASJAKOHASUSE JA JÄTKUSUUTLIKKUSE NÄITAJAD

3. JÄRELDUSED (HÜPOTEESIDE VALIDEERIMINE) NING ETTEPANEKUD JA NENDE MÕJU
(Hüpoteeside valideerimine ja ettepanekud - esmalt lühidalt vastused hüpoteeside küsimustele, ettepanekud ja ettepanekute mõjude hindamine)

4. LISAD

LISA 1. INTERVJUUKAVAD

TÖÖTUKASSA EKSPERDID JA POLIITIKAKUJUNDAJAD

TÖÖTUKASSA EKSPERDID JA POLIITIKAKUJUNDAJAD (I)

*Allolevates intervjuukavades on toodud **tumedas kirjas põhiküsimused** ning kaldkirjas täiendavad küsimused, mida uurija küsib vastavalt vajadusele täpsustuste saamiseks. Intervjuud viivad läbi kogenud uurijad, kes kohandavad vajadusel küsimuste järjekorda ja sõnastust, arvestades intervjueeritavate vastuste ja vajadustega ning esindatavate asutustega. Kuna intervjueerimiseks on piiratud aeg ja küsimusi on palju, varieeritakse vajadusel küsimusi vastajate lõikes, kuna kõik teemad ei pruugi igas intervjuus ajapuuduses piisavat käsitlust leida.*

NB! Iga tumedas kirjas küsimuse ees on uurimisküsimuse (UK) ja hüpoteesi (H) küsimuse number, mis hiljem kustutatakse.

SISSEJUHATUS

Tutvustatakse uuringu eesmärki, intervjueeritava valiku põhjuseid, küsitluse ülesehitust, andmete kogumist, kasutamist, hoiustamist ja tulemuste esitamise loogikat (kokkulepe, millisel üldistuse astmel on uuritav nõus oma hinnangute esitamisega).

Kõik Teie poolt esitatud vastused esitame aruandes üldistatud kujul. Kas Teile sobib, salvestame intervjuu? Salvestist kasutame vaid transkriptsiooni tegemiseks, pärast mida kustutame selle. *(kui uuritav ei nõustu salvestamisega, teeb intervjueerija märkmeid kirjalikult intervjuu jooksul ja korrastab need intervjuu järgselt)*

Vestluses käsitletakse kolme peamist teemat: töötust ennetavate teenuste tõhususe ja mõju mõõdikud, konkreetsed teenused ning inimeste motivatsioon nendel osalemiseks. Kõik küsimused on läbivalt ennetavate meetmete teenuste ehk „Tööta ja Õpi" kohta.

Sissejuhatuseks mõned tutvustavad sõnad intervjueeritava kohta: nimi, ametinimetus ja sissejuhatav küsimus:

Mis on Teie seos Töötukassa programmi „Tööta ja õpi" meetmetega?
Kas olete pigem teenuste kujundamise, seire või muul moel seotud?

I TEEMA- TÕHUSUS JA MÕJU

UK1; UK6: Kuidas on aidanud Töötukassa ennetavate meetmete teenused Teie arvates lahendada praeguseid tööturu probleeme, näiteks tööjõupuudust ja oskuste lõhet? *Selgituseks peamine tööturu probleem on töötajate oskuste mittevastavus tööturu vajadusele ning teatud sektorites on kvalifitseeritud tööjõu puudus ja oskuste lõhed, kus töötajate oskused ei vasta täielikult tööturu vajadustele.*
Millist tööturu probleemi peate hetkel olulisemaks (üldine tööjõupuudus, oskuste puudujääk vms)? Millistes sektorites (nt IT ja digitehnoloogiad, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, haridus, tööstus ja tootmine, vms) näete nende teenuste suurimat mõju tänaseks avalduvat? Milles need muutused/mõjud avaldunud on (nt oskustööjõu suurenemine, lihttööjõu vähenemine)? Palun tooge mõni näide. Kas teenused täidavad Teie hinnangul oma eesmärke?

UK7: Kui teadlikud on Teie hinnangul Eesti inimesed ennetavate meetmete teenustest? Kuidas info nendeni jõuab?

Milliseid teavitamise kanaleid või viise võiks Teie arvates kasutada teadlikkuse suurendamiseks sihtrühmades lisaks juba olemasolevatele? Kui suur on olemasolevate kanalite kasutatus?

UK8: Kuidas suurendada nende töötajate ja tööandjate huvi, kes ei ole ennetavate meetmete teenustel osalenud? *Kui vajalik see Teie arvates on töötajate puhul? Kui vajalik tööandjate puhul?*

UK5;UK9: Kuidas toimub ennetavate meetmete teenuste tulemuslikkuse ja mõju hindamine?
Millised kriteeriumid või näitajad annavad märku, et teenus on olnud edukas või tulemuslik? Kas sellele, mida mõõdetakse, võiks seada ka mingid sihttasemed (ingl k benchmark), mis aitaks hinnata kas saavutatud tulemus on piisav või mitte? Milliseid riske või takistusi näete sihttasemete kehtestamisel? Kui hästi on need teenused aidanud lahendada tööturu struktuurseid probleeme ja toetada tööjõu pakkumise ning nõudluse tasakaalu?

UK9: Milliseid muudatusi ennetavate meetmete teenuste kujundamisel või rakendamisel võiks teha, et saavutada paremaid tulemusi?

UK12: Ennetavaid teenuseid pakutakse alates 2017. aastast. Milline on Teie hinnangul olnud nende teenuste majanduslik mõju? *Milles need mõjud väljenduvad/ei väljendu (nt riigi kulude kokkuhoid, tõhusam ressursikasutus, tööealise elanikkonna pikem osalemine tööturul, tööjõu süsteemsem arendamine vm)?*

Kuidas on teenused mõjutanud erinevate sihtrühmade (nt vanemaealised, madalama haridusega inimesed) võimalusi tööturul osalemiseks?

UK15; UK16: Kuidas hindate paketi/programmi *töötust ennetavate* teenuste rahastamise läbimõeldust? *Kui õigustatud selline programm teie hinnangul on (nt riigi kulude kokkuhoiu mõttes vms)? Milliseid lahendusi võiks kaaluda, et hoida kulud stabiilsena/kontrolli all, säilitades samal ajal programmi kvaliteedi?*

UK14: Kui sageli esineb Teie kogemuse põhjal olukordi, milles toetust kasutatakse teenuse eest, mida oleks kasutatud ka ilma toetuseta?
Palun tooge näiteid. Milliste ennetavate teenuste puhul on see probleem suurem, milliste puhul väiksem? Millised oleksid Teie arvates võimalikud viisid selliste olukordade ennetamiseks või teenuse eesmärgipärase kasutatavuse tagamiseks?

II TEEMA - vaade konkreetsetele ennetavate meetme teenustele
MEEDE A - tööturukoolitus (töötav inimene)
HA1-1; Kui hästi vastavad Teie hinnangul koolituskaardiga tööturukoolituste raames pakutavate koolituste valik töötavate inimeste vajadustele?
Palun kirjeldage, kuidas toimub koolituste valik. Kas õppekavasid, mille vahelt valida, on piisavalt? Kas koolituste valikul esineb väljakutseid ja millest on need sellisel juhul tingitud?

HA1-2: Kuidas hindate tööturukoolitusele pääsemise tingimuste sobivust kõikide teenust vajavate inimeste, sh terviseprobleemidega inimeste jaoks? Millised muudatused parandaksid kättesaadavust, sh terviseprobleemidega inimestele?
Milliseid kogemusi on Teil seoses juhtumitega, kus tööturukoolitusele pääsemise tingimused on takistanud mõnel inimesel osalemast? Kas mõni konkreetne sihtrühm on praegustest tingimustest välistatud?

HA2-1; A2-2; A2-4: Millised on teile teadaolevalt peamised koolitused millel terviseprobleemidega isikud osalevad ja miks?
Mis on Teie arvates peamised ajendid, miks terviseprobleemidega inimesed tööturukoolitustel osalevad? Kuivõrd on need seotud vananenud oskustega; tervise tõttu töö mitte jätkamisega, muul põhjusel? Kuidas saaks neid koolitusvalikute tegemisel toetada? Kes peaks seda tegema?

A4-6; A4-7: Kuivõrd põhjendatud on Teie hinnangul Töötukassa kaudu eesti keele õpetamine, arvestades muid keeleõppe võimalusi? *(Selgituseks intervjueerijale: Töötukassa pakub lisaks teenusele „tööturukoolitus koolituskaardiga töötavale" veel eesti keele koolitust ka „koolitustoetuse töötaja eesti keele oskuse arendamiseks" kaudu. Lisaks on eesti keele koolitusi peale Töötukassa pakutavate veelgi).*
Millist mõju avaldavad Teie hinnangul Töötukassa poolt pakutavad eesti keele koolitused koolitatud inimeste tööhõivekindlusele ja tööalasele arengule? Kuivõrd põhjendatud on eesti keele koolitusi pakkuda kahe erineva Töötukassa teenuse kaudu?

A4-8: Millisel määral mõjutavad eesti keele koolitusele kehtestatud kvalifitseerimistingimused sihtrühma osalemist koolitusel? *Kas ja kuidas neid tingimusi muuta? Kuidas muuta tingimusi nii, et see vähendaks katkestamisi?*

UK2;UK3: Kuidas sobivad Teie arvates ennetavad teenused kokku riikliku täienduskoolituse tellimuse (RKT) alusel pakutavate õppekohtadega?
Täiendavad need teineteist või kipuvad pigem kattuma? Mille poolest kattumisi esineb?

MEEDE B - tasemeõppes osalemise toetus (registreeritud töötu ja töötav inimene)

HB3; HB3-2: Kui põhjendatud on Teie hinnangul toetatavate õppekavade sidumine OSKA tööjõuvajaduse prognoosidega, arvestades, et OSKA keskendub pigem kõrgema kvalifikatsiooniga erialadele? *(Selgita vajadusel: OSKA prognoosid näitavad, millistes valdkondades tööjõuvajadus kasvab ja millistes kahaneb).*
Mis Teie arvates peaks olema aluseks, kui otsustatakse, milliseid õppekavasid toetada? Kuidas võiks õppekavade valikud aidata kaasa meetmepaketi eesmärkide saavutamisele, näiteks tööjõuvajaduste või oskuslõhede vähendamisele?

B2-9: Kuidas mõjutab toetavate õppekavade valik sihtrühma osalemist? *Kuidas valida toetatavaid õppekavasid, mis järgiks meetmepaketi eesmärke (vähendada tööturiski)? Kas ja kui, siis kuidas peaks muutma toetuse sihtrühma?*

B1-3 ja b1-4: Miks ei osale tasemeõppes nõrgemas tööturupositsioonis olevad inimesed, nt terviseprobleemidega isikud, vananenud ja vähenenud oskustega jne isikud? *Kuidas muuta teenuse tingimusi selliselt, et neid rohkem motiveerida teenusele?*

B5-2: Kuidas ja kes võiks toetada terviseprobleemidega isikuid õppekavade valikul?
Kuidas see tugi võiks toimida?

B2-3: Kuidas toetada tasemeõppe toetuse saajate õpingutes püsimist ja ennetada katkestamist?
Millist tuge tasemeõppe toetuse saajad vajavad, et nad saaksid tasemeõppes edukalt osaleda ja õpingud lõpetada? Kes seda võiks teha? Poliitikakujundajatele - Kas siin tuleks kõne alla jätkutugi? Mida mõeldakse jätkutoe all?

B2-4 ja B2-7: Kuidas mõjutab toetuse suurus tasemeõppes osalemist ja õppes püsimist?
Kuidas suhtute toetuse suuruse eristamisse sõltuvalt sihtrühmadest? (Selgituseks: sihtrühmad on töötav, töötu, aga ka näiteks 50+, erialase hariduseta, aegunud hariduse, terviseprobleemidega inimesed). Kas toetuse suuruse muutmine (suurendamine/vähendamine) mõjutaks Teie hinnangul potentsiaalseid õppima asujaid ja õppes püsimist?

B2-8: Kui lõpetatakse senisel kujul tasemeõppes osalemise toetuse maksmine, siis kuidas see mõjutaks teenuse sihtrühma kuuluvate inimeste otsust asuda tasemeõppesse?

MEEDE C - koolitustoetus on tööandjatele suunatud koolitustoetus, mille eesmärk on toetada tööandjaid töötajate oskuste arendamisel ning hõlmab endas värbamist, muutuste olukorda, eesti

keele oskuse arendamist (alates 2018) ja info- ja kommunikatsioonitehnoloogia (IKT) oskuste arendamist (alates 2021).

C1-5: Millisel viisil võiks tööandjatele suunatud teenuste tingimusi kujundada, et arvestada ettevõtte vajadusi ja ressursse? *Kuidas peaks toetuste skeemid olema üles ehitatud, et need jõuaks rohkem nende tööandjateni, kes muidu oma töötajate koolitamisse ei panustaks? Kui põhjendatud oleks tööandjatele mõeldud teenuste tingimuste eristamine tulenevalt ettevõtte suurusest, käibest või muudest majandusnäitajatest?*

C4-1;C4-3;C4-4: Millistel Teile teadaolevatel põhjustel katkestatakse tööandja koolitustoetuse raames eesti keele koolitusi?
Statistika näitab, et katkestamisi esineb tööandjate koolitustel vähem kui tööturukoolituste puhul. Mis võiks olla selle erinevuse põhjuseks? Kuidas hindate tööandja kaudu pakutava keeleõppe 1) tingimusi; 2) mõjusust; 3) kättesaadavust? Kuidas muuta tööandja kaudu eesti keele koolituse saamise toetuse tingimusi selliselt, et rohkem tööandjaid teenust kasutama motiveerida? Kui tööturukoolituse kaudu enam ei pakutaks eesti keele õpet töötavatele inimestele, siis milliseid muudatusi tuleks teha tööandjatele mõeldud eesti keele õppes, et see jõuaks nende töötajateni, kes seda vajavad?

III TEEMA- HORISONTAALSED TEEMAD ehk inimeste motivatsioon
E1-1:Milliseks hindate üldiselt inimeste valmisolekut tööalaseks enesetäienduseks? Aga tööandjate valmisolekut oma töötajate enesetäiendust toetada?
Mis motiveerib või takistab tööandjat oma töötajate enesetäiendust lubama/töötajatele koolitusi pakkuma?

E1-2: Mis aitaks Teie hinnangul paremini motiveerida inimesi osalema enesetäienduses, mida pakutakse ennetavate tööturuteenuste kaudu*? Millised tegurid praegu toetavad või takistavad seda osalemist?*

E2-1; E2-2; E2-3: Mille põhjal teevad Teie kogemuses inimesed enesetäiendamise valikutes otsuseid?
Mis on peamised ajendid, miks inimesed ennetavatel teenustel osalevad? Kuivõrd on see seotud muudatustega tööturul? Mis aitaks siin kaasa, et nügida valikute tegemist, mis arvestab muutusi tööturu vajaminevate oskuste järele?

VÄLJAJUHATUS

Intervjueerija võtab vestluse kokku: mis teemaplokid said läbitud ning mis mõtted vestlustest jäid kõlama.

Kas soovite midagi lisada, mida me ei küsinud, aga mis Teie arvates on oluline?

Tänusõnad ja järgmiste sammude selgitamine (nt kuidas tulemusi kasutatakse).

ESINDUSORGANISATSIOONIDE ESINDAJAD (II)

*Allolevates intervjuukavades on toodud **tumedas kirjas põhiküsimused** ning täiendavad küsimused, mida uurija küsib vastavalt vajadusele täpsustuste saamiseks. Intervjuud viivad läbi kogenud uurijad, kes kohandavad vajadusel küsimuste järjekorda ja sõnastust, arvestades intervjueeritavate vastuste ja vajadustega ning esindatavate asutustega. Kuna intervjueerimiseks on piiratud aeg ja küsimusi on palju, varieeritakse küsimusi vastajate lõikes kuna kõiki küsimusi ei pruugita igas intervjuus käsitleda.*

NB! Iga tumedas kirjas küsimuse ees on uurimisküsimuse (UK) ja hüpoteesi (H) küsimuse number, mis hiljem kustutatakse.

SISSEJUHATUS

Tutvustatakse uuringu eesmärki, intervjueeritava valiku põhjuseid, küsitluse ülesehitust, andmete kogumist, kasutamist, hoiustamist ja tulemuste esitamise loogikat (kokkulepe, millisel üldistuse astmel on uuritav nõus oma hinnangute esitamisega).

Kõik Teie poolt esitatud vastused esitame aruandes üldistatud kujul. Kas Teile sobib, salvestame intervjuu? Salvestist kasutame vaid transkriptsiooni tegemiseks, pärast mida kustutame selle. *(kui uuritav ei nõustu salvestamisega, teeb intervjueerija märkmeid kirjalikult intervjuu jooksul ja korrastab need intervjuu järgselt)*

Vestluses käsitletakse kolme peamist teemat: töötust ennetavate teenuste tõhususe ja mõju mõõdikud, konkreetsed teenused ning inimeste motivatsioon nendel osalemiseks.

Sissejuhatuseks mõned tutvustavad sõnad intervjueeritava kohta: nimi, ametinimetus ja sissejuhatav küsimus:

Mida tähendab Teie jaoks ennetavate meetmete teenuste pakett Tööta ja õpi?
Kust info Teieni on jõudnud?
Selgituseks juurde, et Töötukassa pakub töötust ennetavaid teenuseid üldnimega „Tööta ja õpi". Need teenused on: tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele, tasemeõppes osalemise toetus, koolitustoetus, kvalifikatsiooni saamise toetamine. Teenuste eesmärgiks on vähendada inimeste töötuks jäämise tõenäosust ja toetada neid, kes vajavad tööl püsimiseks tuge oskuste puudumise või aegumise tõttu.

I TEEMA- TÕHUSUS JA MÕJU

UK1: Kuidas on aidanud Töötukassa ennetavate meetmete teenused Teie arvates lahendada ja ennetada praeguseid tööturu probleeme, näiteks töötajõupuudust ja oskuste lõhet? *Selgituseks peamine tööturu probleem on töötajate oskuste mittevastavus tööturu vajadusele ning teatud sektorites on kvalifitseeritud tööjõu puudus ja oskuste lõhed, kus töötajate oskused ei vasta täielikult tööturu vajadustele.*
Millist tööturu probleemi peate hetkel olulisimaks (nt üldist tööjõupuudus, oskuste puudujääk)? Millistes sektorites (nt IT ja digitehnoloogiad, tervishoid ja sotsiaalhoolekanne, haridus, tööstus ja tootmine vms) näete nende teenuste suurimat mõju tänaseks avalduvat? Milles need muutused/mõjud avalduvad (nt oskustööjõu suurenemises, lihttööjõu vähenemises)? Palun tooge näiteid.

UK6: Kuidas toetavad need teenused tööandjate vajaduste ja inimeste oskuste ühildamist?
Kui palju on teenused Teie hinnangul toetanud töötusriskis inimeste (nt madalate või aegunud oskustega, vanemaealised jne) oskuste arendamist? Kas olete märganud, et mõnes tegevusvaldkonnas on tänu teenustele lihtsam leida vajalike oskustega töötajaid? Kuivõrd võib öelda, et ennetavad teenused on aidanud kaasa tööturu tasakaalu ja tööjõu kvaliteedi parandamisele?

UK7: Kui teadlikud on Teie hinnangul Eesti inimesed (tööandjad, töötajad) ennetavate meetmete teenustest? Kuidas info nendeni jõuab?
Milliseid teavitamise kanaleid või viise võiks Teie arvates kasutada teadlikkuse suurendamiseks sihtrühmades (lisaks juba olemasolevatele)? Kui hinnang teadlikkusele on madal: millest see tingitud võib olla (nt infokanalite ebapiisavus, kättesaadavusega seotud mured, info üleküllus vms)?

UK8: Kuidas suurendada nende töötajate ja tööandjate huvi, kes ei ole veel ennetavate meetmete teenustel osalenud? Kui vajalik see Teie arvates on?

UK5;UK6;UK9: Kuidas toimub ennetavate meetmete teenuste tulemuslikkuse ja mõju hindamine? Kuidas teie hinnangul võiks või peaks ennetavate meetmete tulemuslikkust ja mõju hindama?
Kas teie arvates on oluline mõõta ennetavate teenuste mõju? Miks? Milliseid tulemusi või muutusi teie arvates peaks ennetavate teenuste puhul jälgima?

UK12: Ennetavaid teenuseid pakutakse alates 2017. aastast. Milline on Teie hinnangul olnud nende teenuste majanduslik mõju? *Milles need mõjud väljenduvad/ei väljendu? Kuivõrd on need aidanud Teie hinnangul töötust ennetavad teenused riigi kulusid kokku hoida või ressursse tõhusamalt kasutada? Kuivõrd on Töötukassa teenused Teie hinnangul sihitud vastavalt sihtrühmade vajadustele?*

Kuivõrd on teenused mõjutanud tööealise elanikkonna pikemat osalemist tööturul ja tööjõu süsteemsemat arendamist? Kuidas on teenused mõjutanud erinevate sihtrühmade (nt vanemaealised, madalama haridusega inimesed) võimalusi tööturul osalemiseks?

II TEEMA – ennetavate teenuste kasutegur
MEEDE A tööturukoolitused
Milline on teie hinnang Töötukassa poolt pakutavate tööturukoolituste rollile Eesti tööturul – kas ja kuidas aitavad need koolitused ennetada tööpuudust, vähendada oskuste lõhet (tööturul nõutavad oskused ei ühti töötajate olemasolevate oskustega) ning toetada inimeste tööalast arengut?

HA 1-1: Kuidas teie hinnangul vastab praegune tööturukoolituste valik tööjõuturu vajadustele? *Kas olete märganud olukordi, kus koolituste valik ei vasta tööandjate või töötajate vajadustele? Palun tooge näiteid. Milliseid muudatusi või täiendusi koolituste valikus peate oluliseks, kui üldse? Kuidas teie arvates võiks koolituste valik paremini toetada tööjõuturu muutusi?*

HA1-2: Töötav isik saab samuti osaleda tööturukoolitusel, kui ta vastab ühele viiest sihtrühma tingimusest: madala sissetulekuga, erialase hariduseta, vähese eesti keele oskusega, tõendatud terviseprobleem, põlevkivi sektoris. Kui põhjendatuks Te neid tingimusi peate?
Kuidas võiks neid tingimusi muuta? Kas sihtrühma tingimusi tuleks laiendada, kuidas?
HA2-1: Millised on teie hinnangul peamised takistused või toetavad tegurid, mis mõjutavad terviseprobleemidega inimeste osalemist tööturukoolitustel? ***Selgituseks:*** *Terviseprobleemidega inimeste sihtrühm jaguneb kolmeks: (1) need, kellel on tervisest tingitud tööpiirang, kuid töövõime vähenemist pole tuvastatud; (2) need, kes ei saa terviseseisundi tõttu senisel töökohal jätkata või kellel on kutsehaigus; (3) ning need, kellele on määratud soodustingimustel või väljateenitud aastate pension.Kuidas teie kogemuse põhjal toetavad tööturukoolitused terviseprobleemidega inimeste tööle asumist või tööturul püsimist? Kas olete märganud, et terviseprobleemidega inimestel on tööturukoolitustel osalemisel erivajadusi või ootusi? Palun tooge näiteid.Millist tuge nad vajavad? Kes võiks seda tuge pakkuda – kas Töötukassa, tööandjad või keegi muu?*

HA 4-6; Töötukassa pakub eesti keele koolitusi teenuse „tööturukoolitus koolituskaardiga töötavale" kui ka „koolitustoetuse töötaja eesti keele oskuse arendamiseks" kaudu. Lisaks on eesti keele koolitusi peale Töötukassa veelgi. Kui põhjendatud on Töötukassa kaudu eesti keele õpetamine, arvestades muid keeleõppe võimalusi? *Millist mõju Teie arvates avaldavad Töötukassa kaudu pakutavad eesti keele koolitused tööhõivekindlusele ja tööalasele arengule?*

MEEDE B - tasemeõppes osalemise toetus (registreeritud töötu ja töötav inimene)

Selgituseks: tasemeõppes makstakse töötutele ja töötavatele inimeste toetust. Toetuse suurus ühes kuus on riigieelarvega kehtestatud töötutoetuse 31-kordne päevamäär. 2025. aastal on brutotoetus 410,13 eurot kuus ja sellelt peetakse kinni tulumaks. Igal aastal on see muutuv. Toetavate tasemeõppe õppekavade valik lähtub tööjõuprognoosidest, sh OSKA analüüsid.

B2-4 ja B2-7: Kuidas mõjutab toetuse suurus tasemeõppes osalemist ja õppes püsimist?
Kui põhjendatud on sellise toetuse maksmine tasemeõppes õppijale, nii töötule kui töötavale? *Kuidas suhtute toetuse suuruse eristamisse sõltuvalt sihtrühmadest? (Selgituseks: sihtrühmad on töötav, töötu, aga ka näiteks 50+, erialase hariduseta, aegunud haridus, terviseprobleemidega inimesed). Kuivõrd*

mõjutaks toetuse suuruse muutmine (suurendamine/vähendamine) teie hinnangul potentsiaalseid õppima asujaid ja õppes püsimist?

B2-8: Millist mõju avaldaks Teie hinnangul tasemeõppes osalemise toetuse maksmise lõpetamine sihtrühma kuuluvate inimeste valmisolekule ja võimalustele alustada või jätkata tasemeõpinguid?

B2-9: Kas ja kuidas mõjutab toetuste suunamine kindlatele õppekavadele erinevate sihtrühmade osalemist tasemeõppes? *Kas tasemeõppekavade valikud võiksid olla vabad, mitte piiratud nagu praegu?*

MEEDE C - koolitustoetus on tööandjatele suunatud koolitustoetus, mille eesmärk on toetada tööandjaid töötajate oskuste arendamisel ning hõlmab endas värbamise, muutuste olukorda, eesti keele oskuse arendamist (alates 2018) ja info- ja kommunikatsioonitehnoloogia IKT oskuste arendamist (alates 2021)

C1-5: On teada, et koolitustoetuse kasutatavus tööandjate poolt on madal. Kuivõrd peaks tööandjatele mõeldud teenuste tingimused erinema vastavalt ettevõtte suurusele, käibele või muudele majandusnäitajatele?
Kuidas saaks tööandjatele suunatud teenuste tingimusi kujundada, arvestades ettevõtte suurust, käivet või muid majandusnäitajaid? Kuidas kujundada koolitustoetuste skeeme, et need jõuaksid kõige tõhusamalt nende tööandjateni, kellel on koolitusvajadus, kuid piiratud ressursid?

Kuidas tagada, et koolitustoetused jõuavad eelkõige nende tööandjateni, kellel on piiratud võimalused koolituskulusid ise katta? *Millised kriteeriumid võiksid aidata hinnata koolitustoetuse vajalikkust erinevates ettevõtetes?*

III TEEMA- HORISONTAALSED TEEMAD ehk inimeste motivatsioon
E1-1; E1-2: Milliseks hindate üldiselt inimeste valmisolekut tööalaseks enesetäienduseks ja tööandjate valmisolekut oma töötajatele koolitusi pakkuda/ võimaldada nendel osalemist?
Mis aitaks Teie hinnangul paremini motiveerida inimesi osalema enesetäienduses, mida pakutakse ennetavate tööturuteenuste kaudu? Millised tegurid praegu toetavad või takistavad osalemist? Mis aitaks Teie hinnangul motiveerida tööandjaid oma tööajatele koolitusi pakkuma (eriti töötuse riskirühmi silmas pidades)?

E2-1; E2-2; E2-3: Millised on peamised motivaatorid, mis ajendavad inimesi osalema töötust ennetavatel teenustel?

Kuidas saaks inimesi toetada nii haridus- kui karjäärivalikute tegemisel, mis arvestavad tööturu muutuvate oskuste vajadust Kuidas saaks toetada inimeste teadlikke valikuid seoses tööturu muutuvate oskuste vajadusega? Millistes valdkondades vajavad tööandjad teie hinnangul tuge töötajate oskustaseme tõstmisel? Kas näiteks suhtlemisel/koolituseks motiveerimisel, koolitusturul orienteerumisel ja sobivate koolituspakkumiste leidmisel?

VÄLJAJUHATUS

Intervjueerija võtab vestluse kokku: mis teemaplokid said läbitud ning mis mõtted vestlustest jäid kõlama.

Kas soovite midagi lisada, mida me ei küsinud, aga mis Teie arvates on oluline?

Tänusõnad ja järgmiste sammude selgitamine (nt kuidas tulemusi kasutatakse).

TEENUSTEL OSALENUD TÖÖTAV INIMENE, TEENUSTEL OSALENUD TÖÖTU INIMENE, TEENUST KASUTANUD TÖÖANDJAD, KONTROLLRÜHMAD

Uuring: Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs

Intervjuude kavad on loodud järgnevatele sihtrühmadele: teenustel osalenud töötav inimene, teenustel osalenud töötu inimene, teenust kasutanud tööandjad, kontrollrühmad ehk teenust mitte kasutanud töötajad ja tööandjad. Lisaks tundliku teema tõttu tehakse intervjuud terviseprobleemidega inimestega individuaalselt.

Eelnevalt on intervjueeritavale uuringut ja selle eesmärke suuliselt või kirjalikult lühidalt tutvustatud, mille alusel on saadud esialgne suuline või kirjalik nõusolek uuringus osalemiseks. Kui intervjuu toimub silmast silma, allkirjastas osaleja nõusolekulehe paberkandjal. Kui intervjuu toimub kaugtööformaatide kaudu (nt telefoni või videokõne teel), kinnitas osaleja oma nõusoleku kirjalikult e-posti teel või suuliselt, mis salvestatakse enne intervjuu algust. Sellegi poolest alustatakse intervjuud alati sissejuhatusega, mille jooksul antakse intervjueeritavale info tema poolt antud intervjuu (andmete) kasutamise kohta ning küsitakse veel kord, kas intervjueeritavale on kõik nõusolekulehel olevad tingimused selged.

Sissejuhatav osa kõigile:
Tere!

Viime läbi Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel uuringut „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs", mille tulemusena esitame soovitused ning ettepanekud Töötukassa ennetavate meetmete teenuste tõhustamiseks. Selle käigus viime intervjuud läbi erinevate sihtrühmade esindajatega, sealhulgas ka teiega. Tänan, et nõustusite intervjuud andma!

Enne intervjuuga alustamist räägin veel lühidalt intervjuu tulemuste kasutamise kohta. Infot, mida te meiega intervjuu käigus jagate, kasutame ainult uuringu läbi viimise eesmärgil; me ei seosta teie antud sisendit aruannetes teie isikuga ning teie isikut tuvastada võimaldavad andmed kustutame pärast uuringu läbiviimist. Intervjuu tulemused esitame üldistatud kujul, näiteks viitame teile kui teenuste kasutajale (töötu, töötav, ei saa terviseseisundi tõttu senise töö tegemist jätkata jm). Kõik uuringu käigus kogutavad andmed on konfidentsiaalsed ning neid ei jagata kolmandate isikutega. Kõiki uuringuga seotud materjale hoiame analüüsi läbi viimise ajal Tartu Ülikooli turvatud serveris, millele on juurdepääs ainult uurimisrühma liikmetel.

Analüüsi tulemusi avalikustame aruandes nii, et teid ega teisi uuringus osalejaid ei ole võimalik ära tunda. Kas see sobib teile? On teil mulle veel küsimusi, enne kui jätkame?
Kui osaleja kinnitab verbaalselt, et on nõus jätkama, liigub uurija edasi salvestamise loa küsimisega.

- *Silmast silma intervjuu korral tutvustatakse osalejatele nõusoleku vormi ja palutakse nõusoleku korral vorm allkirjastada:*[7] Teile on tutvustatud uuringus osaleja nõusoleku vormi ning näen, et olete nõus uuringus osalemisega ja selle intervjuu salvestamisega. Alustan nüüd salvestamisega.

Telefoniintervjuu korral tutvustatakse osalejatele uuringu uurimisprobleemi, -eesmärki, loogikat, mille alusel osaleja on valimisse valitud, andmete kogumise, säilitamise ja kasutamise põhimõtteid suuliselt. Uurija palub osalejal kinnitada, et on uurija jagatud informatsiooni kätte saanud, nõus uuringus osalema ning intervjuud salvestama. Uurija palub osalejal kinnitust korrata salvestise jaoks: Palun kinnitage salvestise jaoks üle, et teile on selgitatud uuringu eesmärki ja saadud andmete kasutamisega seonduvat.

Tänan teid, lähme nüüd edasi intervjuu juurde.

[7] Kursiivis tekst siin ja edaspidi on abistav tekst uurijale.

INTERVJUUD TEENUSTEL OSALENUD TÖÖTAVATE INIMESTEGA (I)[8]

Allolevates intervjuukavades on toodud ***tumedas kirjas põhiküsimused*** *ning täiendavad küsimused, mida uurija küsib vastavalt vajadusele täpsustuste saamiseks. Intervjuud viivad läbi kogenud uurijad, kes kohandavad vajadusel küsimuste järjekorda ja sõnastust, arvestades intervjueeritavate vastuste ja vajadustega.*

SISSEJUHATUS

Teeme tutvumisringi: öelge palun oma nimi ja elukoht, kellena te praegu töötate.

Teid valiti rühmaintervjuule, kuna olete osalenud (nimeta konkreetne teenus, millel intervjueeritavad osalesid: tööturukoolitus, kvalifikatsioonisaamise toetus, tasemeõppes osalemise toetus). Palun keskenduge sellele konkreetsele teenusele, mille raames teid intervjuusse valiti. Kui olete osalenud ka teistes Töötukassa teenustes, siis palun proovige eristage neid kogemusi, et saaksime täpsemalt hinnata just töötust ennetavate teenuste ehk paketi „Tööta ja õpi" mõju.

Vestluses käsitletakse kolme peamist teemat: info töötust ennetavate teenuste kohta, kogemused teenusel osalemisega ning teenuste kasutegur ja motivatsioon nendel osalemiseks.

Rühmaintervjuuks: Soovin kuulda kõigi mõtteid, seega annan kõigile ühekaupa sõna. Ootame väga teie omavahelist mõttevahetust ja arutelu. Kuna meil võivad olla erinevad kogemused ja vaatenurgad, palun austame üksteise arvamusi ning hoiame vestluse lugupidava ja sõbralikuna. Anname igaühele võimaluse oma mõtte lõpuni jagada – nii ei lähe midagi kaduma.

I TEEMA- INFO

UK7,A3-1 kuni A3-5 Kuidas saite (*tööturukoolitus, kvalifikatsioonisaamise toetus, tasemeõppes osalemise toetus*) teenuse kohta teada? *Milliseid kanaleid pidi saite infot teenuste kohta? Kuidas hindate teavitustegevust – kas vajalik info oli kergesti leitav ja arusaadav? Millest tundsite info osas kõige enam puudust? Mida võiks muuta, et info paremini kättesaadav oleks? Kuidas võiks ideaalis info selliste teenuste kohta Teieni jõuda? UK8: Kuidas jõuda nende inimesteni, kes ei ole kursis Töötukassa teenusega ega otsi iseseisvalt infot selle kohta (nt pikaaegne töötu, vähenenud oskustega, erialase hariduseta, terviseprobleemidega inimesed jne)?*

II TEEMA - KÜSIMUSED KONKREETSE TEENUSE KOHTA: tööturukoolitus (sh eesti keel), kvalifikatsioonisaamise toetus, tasemeõppes osalemise toetus

TÖÖTURUKOOLITUS KOOLITUSKAARDIGA- töötav inimene

Räägime nüüd tööturukoolitustest, kus olete meie andmetel osalenud.

A1-2: Kirjeldage kõigepealt palun, oma koolituskogemust?

[8] Ennetavaid teenuseid saanutega tehakse rühmaarutelusid ja vesteldakse ka vajadusel / uuritavate soovi korral individuaalselt (kaugemad asukohad, kaugtööformaate kasutades). Rühmaarutelude puhul on intervjuu formaadist tulenevalt intervjuukava piiritletud põhiteemadega ajapiirangu tõttu – 1,5 kuni 2 tunnise vestluse käigus tutvustab uurija (moderaator) uuringut, selgitab rühmaarutelu kui meetodi toimumist ning arutelu „reegleid"; küsib küsimusi põhiteemade kohta (täpsustavate alaküsimustega) ja teeb väljajuhatuse. Individuaalintervjuudes on võimalik käsitleda enam küsimusi, kuna üks-ühele vestlus on ajaliselt paindlikum. Uurijad saavad vajadusel kasutada individuaalintervjuusid selleks, et täpsustada teemasid, mis ei saanud rühmaintervjuudes piisavalt tähelepanu.

Mis ajendas Teid tööturukoolitusele minema? Kuidas selgus, millisele koolitusele on teil võimalik minna? Milliseid takistusi tuli teil tööturukoolitusele saamiseks ületada? Mis aitas neist üle saada? Milliseid eelduseid või nõudeid tuli täita, et tööturukoolitusele saada? Kas need olid selged ja arusaadavad Teie jaoks? Kas ja kuidas tuleks koolitusele saamise nõudeid muuta, et koolitustele pääsemine oleks lihtsam?

A1-1: Palun kirjeldage kuidas valisite koolitust. Mida soovisite juurde õppida?
Milliste koolituste seas oli valida? Kuivõrd sobilik ja piisav oli valik? Kuivõrd vastas koolituste valik teie vajadustele? E4-1: Kui rahule te läbitud koolitustega olete?
E6-1: Palun kirjeldage koolitusega seonduvat karjäärinõustamist.
Mis olid peamised teemad, mida arutasite? Kui kasulikuks te seda peate? E 6-2: Kuidas see aitas kaasa sobiva koolituse valikul? Millele karjäärinõustaja juhtis tähelepanu? Mida teie soovisite teada saada ja kas saite oma küsimustele vastused? E6-3: Kuidas mõjutas karjäärinõustamine Teie otsust osaleda koolitusel? E 6-4_Mil määral võeti karjäärinõustamisel jutuks töö, koolitustel osalemise ja pereelu ühitamise võimalikkus? Mida võiks karjäärinõustamisel muuta paremaks?

UK 2 ja UK3: Kas olete osalenud ka mõnel muul tasuta koolitusel peale Töötukassa poolt pakutavate tööturukoolituste? Miks? Millistes?

Kuidas Te nende koolitusteni jõudsite? Kuidas erinevad need koolitused Töötukassa omadest (sisu, kvaliteet, kasulikkus)? Kuidas tundub – kas Teie arvates on Eestis piisavalt tasuta koolitusvõimalusi, et ennast koolitada ja uusi oskusi omandada?

EESTI KEELE KOOLITUSEL OSALENUD – tööturukoolituste raames eesti keele koolitusel osalenutele

A4-3: Millised on peamised põhjused, miks otsustasite eesti keele koolitusel osaleda?
A4-3:Kuivõrd oli see seotud tööga? A4-4 Palun järjestage alljärgnevad põhjused selle järgi, kui olulised need olid Teie jaoks eesti keele koolitusel osalemisel. Lisage soovi korral ka lühike kommentaar, miks nii järjestasite:
x töötamise jätkamiseks oli vajalik eesti keel
x tööle olid seatud keelenõuded
x eesti keel oli vajalik, et realiseerida oma karjääriplaanid.
A4-7: Kuidas on eesti keele oskuste omandaminemõjutanud Teie tööelu?
Mis on Teie igapäevatöös muutunud pärast eesti keele koolituse läbimist? E4-1:Kui rahul te läbitud koolitusega olete, kas see vastas teie ootustele?

A4-6: Mida arvate sellest, et eesti keele koolitusi pakutakse Töötukassa kaudu?
Miks otsustasite õppida just Töötukassa kaudu, kuigi koolitusi pakuvad ka teised asutused (nt HTM, erakoolitusettevõtted)?

A4-1: Mõned inimesed katkestavad eesti keele koolituse enne lõppu. Mis võiks Teie arvates olla need põhjused, miks inimesed selle koolituse pooleli jätavad?
Mõeldes oma kogemusele - millist tuge vajasite koolituse ajal? Kuivõrd tuli Teil endal koolituse jooksul ette hetki, kus mõtlesite katkestamisele? Kui jah, siis mis neid mõtteid tekitas ja mis aitas Teil siiski jätkata? Mida peaks muutma selleks, et katkestamised väheneksid?

TASEMEÕPPES OSALEMISE TOETUS (töötavale)

Räägime tasemeõppe toetustest, mida olete meie andmetel saanud. Intervjuueritakse tasemeõppe läbinuid, mitte katkestajaid.

B1: Kirjeldage kõigepealt palun, mis ajendas Teid tasemeõppesse minema.

Miks otsustasite minna tasemeõppesse (mitte nt täiendkoolitusele)? Milline oli Teie hariduslik taust enne tasemeõppes alustamist? Milliseid takistusi tuli Teil tasemeõppesse asumisel ette, kui üldse? Mis aitas raskustest üle saada?

B2-2; B4-1 Milline oli Teie kogemus tasemeõppes osalemise toetuse taotlemisega?
Mida tuli Teil selleks teha, et tasemeõppe toetust saada? Millega pidite arvestama toetuse saamisel? B4-3: Mida arvate toetuse taotlemise protsessist (sh dokumendid, tähtajad jms)? Kuidas hindate Töötukassa tasemeõppe toetuse nõudeid? Milline oli Teie kogemus toetuse taotlemise tähtajaga? Kuidas mõjutas Teile toetuse taotlemiseks antud aeg – kas see toetas otsustamist ja asjaajamist? Mida võiks taotlemise aja või protsessi juures Teie arvates parandada?

B2-5: **Kui oluline oli Teie jaoks tasemeõppes osalemise rahaline toetus?**
Mis rolli mängis tasemeõppes osalemise toetus otsusel õppima asuda? Kuidas toetus oli teile abiks ? Kas oleksite asunud õppima ka selle toetuseta? Kui piisav oli toetus, et katta teie vajadusi? B2-7: Millist mõju oleks avaldanud Teie otsusele tasemeõppesse astuda see, kui tasemeõppe toetus oleks olnud väiksem? Suurem?

B2-9: Kuidas leidsite endale vajaliku ja sobiva tasemeõppe eriala?

E6-1: Palun kirjeldage tasemeõppega seonduvat karjäärinõustamist?
Mis olid peamised teemad, mida arutasite? Kui kasulikuks te seda peate? E6-2: Kuidas see aitas kaasa sobiva tasemeõppekava valikul? Millele karjäärinõustaja juhtis tähelepanu? Mida teie soovisite teada saada ja kas saite oma küsimustele vastused? E6-3: Kuidas mõjutas karjäärinõustamine Teie otsust osaleda koolitusel? E 6-4: Mil määral võeti karjäärinõustamisel jutuks töö, koolitustel osalemise ja pereelu ühitamise võimalikkus? Mida võiks karjäärinõustamisel muuta paremaks?

B2-1: Olete tänaseks õpingud lõpetanud. Mis aitas tasemeõpingute lõpetamisele kaasa?
Mis oli õpingute käigus Teie jaoks keeruline/lihtne?? B2-2: Millist tuge Te õpingute ajal vajasite ning kas see toetus oli ka kättesaadav? B2-2 j B2-3:Millist tuge või abi võiks Töötukassa pakkuda tasemeõppes osalejatele, et toetada õpingute jätkamist ja ennetada katkestamisi? Mida tuleks tasemeõppe toetamises muuta, et see aitaks just Töötukassa toel õppivatel õpinguid lõpetada?

KVALIFIKATSIOONI TÕENDAMISE HÜVITAMINE

D1-1: Mis ajendas Teid taotlema Töötukassast toetust kvalifikatsiooni tõendamise hüvitamiseks?

D1-1: Kui vajalik on kvalifikatsiooni tõendamine teie praeguse töö tegemisel? Millist rolli mängib kvalifikatsiooni tõendamine või selle puudumine uue töö leidmisel? Milliseid võimalusi annab tõendatud kvalifikatsioon tööelus? Mis soodustab kvalifikatsiooni tõendamist, mis takistab?

D1. *Milliseid nõudeid tuli Teil selleks täita, et kvalifikatsiooni tõendamise hüvitist saada? Millega pidite arvestama hüvitise saamisel? Mida arvate hüvitise taotlemise protsessist (sh taotlemise keerukus, info kättesaadavus, arusaadavus)? Mida võiks nendes nõuetes teie arvates muuta?*

Kuidas teie tööandja suhtub oma töötajate kvalifikatsiooni tõendamisse?
Millist rolli võiks/peaks tööandja mängima kvalifikatsiooni tõendamisel ?

D1-2: Mõned inimesed ei kipu oma kvalifikatsiooni tõendama. Mis võib Teie arvates olla põhjuseks, miks seda ei tehta?
Kuidas saaks motiveerida inimesi kvalifikatsiooni tõendamise protsessi ette võtma?

III TEEMA – TEENUSE KASUTEGUR JA INIMESE MOTIVATSIOON

UK6.Kuidas on teenus(ed) aidanud Teid Teie tööeluga seonduvalt?

Millist kasu olete teenuselt saanud? Mis muutus peale teenusel osalemist?

Kui mõtlete sellele, kuivõrd on teenused aidanud teil leida uus töö, liikuda karjääriredelil ülespoole, vahetada valdkonda, alustada tööd uuel erialal? Palun pange need tähtsuse järjekorda ja soovi korral selgitage ka, miks."

Kuivõrd aitas(id) teenus(ed) kaasa Teie tööalaste oskuste arendamisele? Milliseid uusi oskuseid omandasite? Kuivõrd on teenused aidanud Teil täiendada olemasolevaid oskuseid? Kuidas on teenus aidanud Teil suurendada oma enesekindlust või konkurentsivõimet tööturul? Palun tooge näiteid.

UK11; UK12: Kuidas on teenus(ed) Teile majanduslikult kasu toonud?

Milline mõju on teenus(t)el olnud teie sissetulekutele? Kuidas on teenus(t)e kasutamine mõjutanud teie rahalist olukorda?

E1-1: Kui vajalikuks peate oma tööalaste oskuste täiendamist?

E3-1: Mille põhjal otsustate, et vajate täienduskoolitust? Millistest oskustest te praegu oma tööelus kõige enam puudust tunnete? Millised tegurid toetavad Teie osalemist enesetäienduses? E2-1: Millisel määral mõjutavad tööturumuutused teie valmisolekut osaleda täiendkoolitustel? Mis on takistanud Teil enesetäiendamisel osalemast? E5-1: Kuivõrd võimaldavad tööandjad teie hinnangul oma töötajatele tööalast enesetäiendust? Milline on Teie tööandja suhtumine enesetäiendamisse? Kelle initsiatiivil on seni olnud teie tööalane enesetäiendamine? Kes on nende eest tasunud?

E1-2; E3-2: Mis aitaks kaasa sellele, et Te kasutaksite rohkem Töötukassa poolt pakutavaid tööalaste oskuste arendamise võimalusi?

Mis teid motiveeriks kasutama Töötukassa poolt pakutavaid teenuseid? Milline info, tugi või korraldus aitaks Teil neid võimalusi paremini kasutada? Kes ja kuidas võiks teid toetada sobiva täiendusõppe valikul?

VÄLJAJUHATUS

Intervjueerija võtab vestluse kokku: mis teemaplokid said läbitud ning mis mõtted vestlustest jäid kõlama.

Kas soovite midagi lisada, mida me ei küsinud, aga mis Teie arvates on oluline?

Tänan teid osalemise eest!

INDIVIDUAALINTERVJUUD TEENUSTEL OSALENUD TERVISEPROBLEEMIDEGA INIMESTEGA (nii töötav kui töötu)

Kuna terviseprobleemidega isikuid ei saa tundliku teema tõttu kaasata rühmaintervjuudele, tehakse nendega individuaalintervjuud, et säiliks intervjuule värvatud inimeste privaatsus ja konfidentsiaalsus. Terviseprobleemidega inimesed on osalenud meie andmetel tööturukoolitustel ja tasemeõppe toetuse saamisel. **Tumedas kirjas on põhiküsimused**. Küsija küsib täiendavaid küsimusi vastavalt vajadusele - tüüpiliselt annab vastaja üks vastus teavet mitme küsimuse kohta korraga.

Vestluses käsitletakse kolme peamist teemat: info töötust ennetavate teenuste kohta, kogemused osaletud ennetaval teenusel ning motivatsioon osalemiseks ja teenustest saadav kasutegur.

SISSEJUHATUS

Tutvume esmalt: nimi ja elukoht. Teid valiti intervjuule, kuna olete osalenud (nimeta konkreetne teenus, millel intervjueeritav osales, (nendeks teenusteks saab olla tööturukoolitus, tasemeõppes osalemise toetus). Palun keskenduge sellele konkreetsele teenusele, mille raames teid intervjuusse valiti. Kui olete osalenud ka teistes Töötukassa teenustes, siis palun eristage neid kogemusi, et saaksime täpsemalt hinnata just töötust ennetavate teenuste ehk paketi „Tööta ja õpi" mõju.

Kuidas on Teie terviseseisund mõjutanud teie võimalusi tööturul või koolitustel osaleda?

Abiküsimused: Kuidas on tervise seisund mõjutanud teie töövõimet?

I TEEMA - INFO

A3:Kuidas saite (*tööturukoolitus, tasemeõppes osalemise toetus*) teenuse kohta teada? *Milliseid kanaleid pidi saite infot teenuste kohta? Kuidas hindate teavitustegevust – kas vajalik info oli kergesti leitav ja arusaadav? Kuidas jõuda nende inimesteni, kes ei ole kursis Töötukassa teenusega ega otsi iseseisvalt infot selle kohta (nt pikaaegne töötu, vähenenud oskustega, erialase hariduseta, terviseprobleemidega inimesed jne)?*

II TEEMA - KÜSIMUSED KONKREETSE TEENUSE KOHTA: tööturukoolitus, tasemeõppes osalemise toetus ja lisanduvad küsimused terviseseisundi kohta

TÖÖTURUKOOLITUS KOOLITUSKAARDIGA- töötav inimene

Räägime nüüd tööturukoolitustest, kus olete meie andmetel osalenud.

Kirjeldage kõigepealt palun, oma koolituskogemust?
A2-1.Mis ajendas Teid tööturukoolitusele minema? Kuidas selgus, millisele koolitusele on teil võimalik minna? Milliseid takistusi tuli teil tööturukoolitusele saamiseks ületada? Kuidas olid need seotud Teie terviseseisundiga? Mis aitas neist üle saada? Milliseid eelduseid või nõudeid tuli täita, et tööturukoolitusele saada? Kas need olid selged ja arusaadavad Teie jaoks? Kuidas tuleks koolitusele saamise nõudeid muuta, et terviseprobleemidega inimesed osaleksid rohkem?

A2-2. Palun kirjeldage, kuidas valisite koolitust, mida soovisite juurde õppida?
A2-3.Milliste koolituste seas oli valida? Kuivõrd sobilik ja piisav oli valik? Kuivõrd vastas koolituste valik teie vajadustele? Kuipalju mõjutas Teie valikut Teie tervis?

A2-4. ja E6. Palun kirjeldage koolitusega seonduvat karjäärinõustamist.
Mis olid peamised teemad, mida arutasite? Mil määral võeti karjäärinõustamisel jutuks Teie terviseseisund? Kuidas aitas karjäärinõustamine kaasa sobiva koolituse valikul, arvestades Teie terviseseisundit? Kuidas mõjutas karjäärinõustamine Teie otsust osaleda koolitusel? Mida võiks karjäärinõustamisel muuta?

UK2, UK3: Kas olete osalenud ka mõnel muul tasuta koolitusel peale Töötukassa poolt pakutavate tööturukoolituste? Miks? Millistes?
Kuidas Te nende koolitusteni jõudsite? Kuidas need erinevad koolitused Töötukassa omadest (sisu, kvaliteet, kasulikkus)? Milline koolitus arvestas Teie terviseseisundiga rohkem?

TASEMEÕPPES OSALEMISE TOETUS

Räägime tasemeõppe toetustest, mida olete meie andmetel saanud.

B5-1.Kirjeldage kõigepealt palun, mis ajendas Teid tasemeõppesse minema.
Miks otsustasite minna tasemeõppesse (mitte nt täiendkoolitusele)? Milline oli Teie hariduslik taust enne tasemeõppes alustamist? Milliseid takistusi tuli Teil tasemeõppesse asumisel ette, kui üldse? Mis aitas raskustest üle saada?

B1-3.Milline oli Teie kogemus tasemeõppes osalemise toetuse taotlemisega?
Mida tuli Teil selleks teha, et tasemeõppe toetust saada? Millega pidite arvestama toetuse saamisel? Milliseid eelduseid või nõudeid tuli täita, et tasemeõppe toetust saada? Kas need olid selged ja arusaadavad Teie jaoks? Mida tuleks tasemeõppe toetuse saamiseks Teie arvates muuta, et terviseprobleemidega inimesed osaleksid tasemeõppes rohkem?

B2-5:Kui oluline oli Teie jaoks tasemeõppes osalemise rahaline toetus?
Kuidas toetus oli teile abiks? Kas oleksite asunud õppima ka selle toetuseta? Kui piisav oli toetus, et katta teie vajadusi? Millist mõju oleks avaldanud Teie otsusele tasemeõppesse astuda see, kui tasemeõppe toetus oleks olnud väiksem? Suurem?

B5-2.Kuidas jõudsite endale sobiva tasemeõppe eriala juurde?
Kuipalju mõjutas Teie valikut Teie tervis? Kuidas Te arvate, kuivõrd mõjutavad Teie arvates terviseprobleemid võimalusi valida sobiv tasemeõppe eriala? Kes võiks aidata terviseprobleemidega inimest sobiva tasemeõppe eriala valikul? Millist tuge oleks sellises olukorras kõige rohkem vaja? B5-3. Kui põhjendatud on teie arvates see, et töötukassa võimaldab terviseprobleemidega inimestele laiemat õppekavade valikut kui neile, kellel terviseprobleeme ei ole?

B5 ja E6. Palun kirjeldage tasemeõppega seonduvat karjäärinõustamist?
Mis olid peamised teemad, mida arutasite? Mil määral võeti karjäärinõustamisel jutuks Teie terviseseisund? Kuidas aitas karjäärinõustamine kaasa sobiva koolituse valikul, arvestades Teie terviseseisundit? Kuidas mõjutas karjäärinõustamine Teie otsust osaleda tasemeõppes? Mida võiks karjäärinõustamisel muuta?

B2-1.Olete tänaseks õpingud lõpetanud. Millised tegurid toetasid Teid tasemeõpingute lõpetamisel?
Mis oli õpingute käigus Teie jaoks keeruline/lihtne? Kuidas mõjutasid teie tervisega seotud mured või erivajadused õppimist? Millist lisatuge oleks sellises olukorras kõige rohkem vaja?

III TEEMA – TEENUSE KASUTEGUR JA INIMESE MOTIVATSIOON

A2-5, B5-4. Kuidas on teenus(ed) aidanud Teid Teie tööeluga seonduvalt?
Mis muutus peale tasemeõppe läbimist? Kui mõtlete sellele, kuivõrd on teenused aidanud teil leida uus töö, liikuda karjääriredelil ülespoole, vahetada valdkonda, alustada tööd uuel erialal? Palun pange need tähtsuse järjekorda ja soovi korral selgitage ka, miks selline järjekord? Milliseid uusi oskuseid omandasite? Kuivõrd on teenused aidanud Teil täiendada olemasolevaid oskuseid? Kuivõrd on see teenus aidanud teil tööturul paremini hakkama saada? Võimalusel tooge palun näiteid.

UK6.Kuivõrd on tasemeõppes osalemine Teile majanduslikku kasu toonud?

Milline mõju on teenus(t)el olnud Teie sissetulekutele? Kuidas on teenus(t)e kasutamine mõjutanud Teie rahalist olukorda?

E1-1.E1-2.Mis aitaks kaasa sellele, et te kasutaksite rohkem Töötukassa poolt pakutavaid tööalaste oskuste arendamise võimalusi?

Mis motiveeriks Teid kasutama töötukassa poolt pakutavaid teenuseid? Milline info, tugi või korraldus aitaks Teil neid võimalusi paremini kasutada? Kes ja kuidas võiks teid toetada sobiva täiendusõppe valikul?

E2-1.Millised muudatused Teie tööelus paneksid Teid uusi oskusi omandama või olemasolevaid täiendama?

E3-1.Millistest oskustest te praegusel hetkel oma tööelus kõige enam puudust tunnete? Millist tuge vajaksite, et tervise tõttu tekkinud muutustega paremini toime tulla ja tööl jätkata? Kes ja kuidas võiks teid toetada sobiva toe pakkumisel?

VÄLJAJUHATUS

Intervjueerija võtab vestluse kokku: mis teemaplokid said läbitud ning mis mõtted vestlustest jäid kõlama.
Kas soovite midagi lisada, mida me ei küsinud, aga mis Teie arvates on oluline?
Tänan teid osalemise eest!

TEENUSTEL OSALENUD TÖÖTUD INIMESED (II)

SISSEJUHATUS

Teeme tutvumisringi: nimi ja elukoht. Teid valiti rühmaintervjuule, kuna olete saanud **Töötukassast tasemeõppes osalemise toetust.** Palun keskenduge sellele konkreetsele teenusele, mille raames teid intervjuusse valiti. Kui olete osalenud ka teistel Töötukassa teenustel, siis palun eristage neid kogemusi, et saaksime täpsemalt hinnata just töötust ennetavate teenuste ehk paketi „Tööta ja õpi" mõju.

Vestluses käsitletakse kolme peamist teemat: info töötust ennetavate teenuste kohta, kogemused teenusest ning selle kasutegur ja osalemise motivatsioon.

I TEEMA- INFO

B4: Kuidas saite infot tasemeõppe toetuse kohta teada?
Milliseid kanaleid pidi saite infot teenuste kohta? Kuidas hindate teavitustegevust – kas vajalik info oli kergesti leitav ja arusaadav? Millest tundsite info osas kõige enam puudust? Mida võiks muuta, et info paremini kättesaadav oleks? Kuidas võiks ideaalis info selliste teenuste kohta Teieni jõuda? Kuidas jõuda nende inimesteni, kes ei ole kursis Töötukassa teenusega ega otsi iseseisvalt infot selle kohta (nt pikaaegne töötu, vähenenud oskustega, erialase hariduseta, terviseprobleemidega inimesed jne)?

II TEEMA - KÜSIMUSED KONKREETSE TEENUSE KOHTA: tasemeõppes osalemise toetus

TASEMEÕPPES OSALEMISE TOETUS

Räägime tasemeõppe toetustest, mida olete meie andmetel saanud. Intervjuueritakse tasemeõppe läbinuid, mitte katkestajaid.

B1: Kirjeldage kõigepealt palun, mis ajendas Teid tasemeõppesse minema.
Miks otsustasite minna tasemeõppesse (mitte nt täiendkoolitusele)? Milline oli Teie hariduslik taust enne tasemeõppes alustamist? Milliseid takistusi tuli Teil tasemeõppesse asumisel ette, kui üldse? Mis aitas raskustest üle saada?

B1-1, B1-2: Milline oli Teie kogemus tasemeõppes osalemise toetuse taotlemisega?
Mida tuli Teil selleks teha, et tasemeõppe toetust saada? Millega pidite arvestama toetuse saamisel? Mida arvate toetuse taotlemise protsessist (sh dokumendid, tähtajad jms)? Kuidas hindate Töötukassa tasemeõppe toetuse nõudeid? Milline oli Teie kogemus toetuse taotlemise tähtajaga? Kuidas mõjutas Teile toetuse taotlemiseks antud aeg – kas see toetas otsustamist ja asjaajamist? Mida võiks taotlemise aja või protsessi juures Teie arvates parandada?

B1-6: Kui oluline oli Teie jaoks tasemeõppes osalemise rahaline toetus?
Mis rolli mängis tasemeõppes osalemise toetus otsusel õppima asuda? Kuidas toetus oli teile abiks? Kas oleksite asunud õppima ka selle toetuseta? Kui toetust ei oleks, kas läheksite uuesti õppima? Kui piisav oli toetus, et katta teie vajadusi? Millist mõju oleks avaldanud Teie otsusele tasemeõppesse astuda see, kui tasemeõppe toetus oleks olnud väiksem? Suurem? Mida arvate sellest, kui toetuse suurus erineksid sihtrühmades?

Kuidas leidsite endale sobiva tasemeõppe eriala?
E6: Palun kirjeldage tasemeõppega seonduvat karjäärinõustamist?
Mis olid peamised teemad, mida arutasite? Kui kasulikuks te seda peate? E6-2: Kuidas see aitas kaasa sobiva koolituse valikul? Millele karjäärinõustaja juhtis tähelepanu? Mida teie soovisite teada saada ja kas saite oma küsimustele vastused? E6-3: Kuidas mõjutas karjäärinõustamine Teie otsust osaleda koolitusel? E 6-4:

Mil määral võeti karjäärinõustamisel jutuks töö, koolitustel osalemise ja pereelu ühitamise võimalikkus? Mida võiks karjäärinõustamisel muuta paremaks?

B2: Olete tänaseks õpingud lõpetanud. Millised tegurid toetasid Teid tasemeõpingute lõpetamisel?
Mis oli õpingute käigus Teie jaoks keeruline/lihtne? Millist tuge Te õpingute ajal vajasite ning kas see toetus oli ka kättesaadav? Millist tuge või abi võiks Töötukassa pakkuda tasemeõppes osalejatele, et toetada õpingute jätkamist ja ennetada katkestamisi? Mida tuleks tasemeõppe toetamises muuta, et see aitaks just töötukassa kaudu õppivatel õpinguid lõpetada?

III TEEMA – KASUTEGUR JA INIMESE MOTIVATSIOON

UK6: UK 15 ja Kuidas on toetuse saamine aidanud Teid Teie tööeluga seonduvalt?
Millist kasu olete tasemeõppe toetusest saanud? Mis muutus peale teenusel osalemist? Kui mõtlete sellele, kuivõrd on teenused aidanud teil leida uus töö, liikuda karjääriredelil ülespoole, vahetada valdkonda, alustada tööd uuel erialal? Palun pange need tähtsuse järjekorda ja soovi korral selgitage ka, miks? Kuivõrd on teenused aidanud Teil täiendada olemasolevaid oskuseid? Kas omandasite uusi oskuseid ja milliseid? Kuivõrd aitas teenus teil suurendada oma enesekindlust ja hinnangut oma oskustele? Kuidas on tasemeõppe läbimine aidanud Teid töökoha leidmisel?

Kuidas on toetuse saamine Teile majanduslikult kasu toonud?
Kuidas on tasemeõppe läbimine mõjutanud teie rahalist olukorda?

E1: Kui vajalikuks peate oma tööalaste oskuste täiendamist?
E3:Millistest oskustest te oma igapäeva tööd tehes kõige enam puudust tunnete? Mille põhjal otsustate, et vajate täienduskoolitust? Millised tegurid toetavad Teie osalemist enesetäienduses? Mis takistab Teil enesetäiendamisel osalemast? E2: Millised muudatused Teie tööelus võiksid teid suunata uusi oskusi õppima?

Mis aitaks kaasa sellele, et Te kasutaksite rohkem Töötukassa poolt pakutavaid tööalaste oskuste arendamise võimalusi?
Mis motiveeriks teid kasutama töötukassa poolt pakutavaid teenuseid? Milline info, tugi või korraldus aitaks Teil neid võimalusi paremini kasutada? Kes ja kuidas võiks teid toetada sobiva täiendusõppe valikul?

VÄLJAJUHATUS
Intervjueerija võtab vestluse kokku: mis teemaplokid said läbitud ning mis mõtted vestlustest jäid kõlama.
Kas soovite midagi lisada, mida me ei küsinud, aga mis Teie arvates on oluline?
Tänan teid osalemise eest!

TEENUST KASUTANUD TÖÖANDJAD (III)

Selgituseks juurde, et Töötukassa pakub töötust ennetavaid teenuseid üldnimega „Tööta ja õpi". Need teenused on: tööturukoolitus koolituskaardiga töötavatele, tasemeõppes osalemise toetus, koolitustoetus tööandjale, kvalifikatsiooni saamise toetamine. Teenuste eesmärgiks on vähendada inimeste töötuks jäämise tõenäosust ja toetada neid, kes vajavad tööl püsimiseks tuge oskuste puudumise või aegumise tõttu.

Vestluses käsitletakse kolme peamist teemat: üldised teemad, kogemused osaletud ennetaval teenusel ning teenuste kasutegur ja motivatsioon nendel osalemiseks.

SISSEJUHATUS

Teeme tutvumisringi: Eesnimi ja ettevõtte peamine tegevusvaldkond. Teid valiti rühmaintervjuule, kuna olete osalenud (nimeta konkreetne teenus, millel intervjueeritavad osalesid, nendeks teenusteks saab olla koolitustoetus tööandjale neljas tegevuses: muutuste juhtimine, töötajate värbamine, eesti keel ja digioskuste arendamine). Palun keskenduge sellele konkreetsele teenusele, mille raames teid intervjuusse valiti. Kui olete osalenud ka teistes Töötukassa teenustes, siis palun eristage neid kogemusi, et saaksime täpsemalt hinnata just töötust ennetavate teenuste ehk paketi „Tööta ja õpi" mõju.

I TEEMA – KOOLITUSTOETUS TÖÖANDJATELE

Räägime nüüd konkreetselt koolitustoetusest tööandjale, mida olete meie andmetel saanud. Koolitustoetuse tööandjale saab kasutada neljal erineval juhul: muutuste juhtimine, värbamine, IKT, eesti keel.

UK7.Kuidas saite teada Töötukassa poolt pakutavast koolitustoetusest tööandjatele?
Milliseid kanaleid pidi saite infot teenuste kohta? Kuidas hindate teavitustegevust? Millest tundsite info osas kõige enam puudust? Mida tuleks Teie hinnangul teha teistmoodi, et info Teieni jõuaks? Kuidas hindade enda teadlikkust toetusvõimaluste kohta, mis on suunatud tööandjatele oma töötajate koolitamiseks (sh Töötukassa koolitustoetus tööandjatele)? Milliseid teavitamise kanaleid või viise võiks Teie arvates kasutada teadlikkuse suurendamiseks tööandjate hulgas?

C1 Kirjeldage palun, oma koolitustoetusega seotud kogemust? Keda koolitasite?
C3-1. Mis ajendas teid seda toetust taotlema? Mille põhjal otsustasite toetust kasutada? C1-1. Kuivõrd vastas koolitustoetuga tellitud koolitus teie ettevõtte vajadustele? C1-2. Kui kiiresti leidsite sobiva koolitaja? C3-2. Mida tuli Teil selleks teha, et saada koolitustoetust? Mida arvate taotlemise protsessist? C3-3. Mida võiks taotlemise aja või protsessi juures Teie arvates parandada? C1-4. Kuidas saaks koolitustoetuse tingimusi kujundada nii, et need sobiksid erineva suurusega ettevõtetele, sh väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele? C2-3 Kuidas teie hinnangul mõjutab ettevõtte suurus (nt töötajate arv või majanduslik võimekus) toetuse kasutamist? C2-4. Mis takistab Teie hinnangul tööandjaid koolitustoetust kasutamast?

C2.Kui oluline oli Teie jaoks Töötukassa koolitustoetuse olemasolu oma töötajate koolitamisel?
C2-2-Kuivõrd mõjutas otsust toetust taotleda toetuse suurus? Kuidas toetus oli Teile abiks? C2-3. Kas koolitus oleks toimunud ka Töötukassa toetuseta? C2-4 Millised tegurid võivad toetuse taotlemist takistada

C4.EESTI KEELE KOOLITUSE TOETUST SAANUD – koolitustoetus (tööandjatele) raames eesti keele koolitust saanud tööandjad

Kas olete kasutanud koolitustoetust eesti keele koolituse pakkumiseks oma töötajatele? *Jah korral jätkame järgmiste küsimustega:*

Millised on peamised põhjused, miks otsustasite eesti keele koolitust tellida?
Kirjeldage oma kogemust eesti keele koolituse tellimisel? Milliseid takistusi esines?

C4-1.Kas Teile teadolevalt on mõni Teie ettevõtte töötaja eesti keele koolitusel osalemise katkestanud? Miks?
C4-3.Milliseks hindate Töötukassa kaudu saadud keeleõppe kasutegurit oma ettevõtte ja töötajate jaoks? Mida peaks muutma selleks, et katkestamised väheneksid? Kuidas võiks keeleõpe jõuda nende töötajateni, kellele see on vajalik?

Milliste eesti keele õppe võimalustega lisaks Töötukassa koolitustoetusele olete tööandjana veel kursis?
Kui olete oma töötajate keeleõpet planeerinud, siis milliseid võimalusi olete lisaks Töötukassa koolitustele kaalunud või kasutanud (näiteks HTM-i pakutavad võimalused või erakoolitusettevõtted)?
C4-4. Kuna eesti keele õpe koolituskaardi kaudu on lõpetatud, siis kuidas näete tööandja kaudu pakutavate eesti keele koolituste rolli edaspidi? Kas ja kuidas võiks nende koolituste nõudeid muuta?

TEISED TEENUSED, DIGI, MUUTUSED, VÄRBAMINE

Millised on peamised põhjused, et miks otsustasite just seda koolitustoetust kasutada?

Milliseks hindate töötukassa kaudu saadud koolituste kasutegurit oma ettevõtte ja töötajate jaoks?

Kui olete oma töötajatele koolitusi planeerinud, siis milliseid võimalusi olete lisaks töötukassale kaalunud?

III TEEMA – KASUTEGUR JA MOTIVATSIOON

C3.1. ja C1. Kui vajalikuks peate oma töötajate tööalaste oskuste täiendamist?
Millist rolli mängivad muutused tööturul teie otsuseid võimaldada täiendkoolitusi? Kui palju olete kursis ja arvestate selles riiklike tööjõuvajaduste prognoosidega? Kes seda infot /nõustamist pakkus? Millised võimalused või toetused aitaksid Teil teha teadlikke valikuid oma töötajate koolituste valikul, mis arvestavad tööturu ja majanduse muutustega? Kes ja kuidas võiks teid toetada sobiva täiendusõppe valikul?

C1-3.Kuidas hindade Teie ettevõtte vajadustele vastavate koolituste kättesaadavust koolitusturul?

Kelle initsiatiivil võimaldate oma töötajate tööalast enesetäiendust?
Kuidas suhtute sellesse, kui töötaja soovib osaleda tasemeõppes, mis on seotud karjääripöörde või erialavahetusega? Kuidas suhtute sellesse, kui töötaja osaleb täienduskoolitusel, mis ei ole otseselt seotud tema praeguste tööülesannetega? Kuidas suhtute oma töötajate kvalifikatsiooni tõendamisesse? Millal on see vajalik? Kuidas suurendada tööandja huvi töötajate kvalifikatsiooni tõendamise vastu?

Uk12.UK 6, Kuidas hindate Töötukassa ennetavate teenuste, sealhulgas koolitustoetus (tööandjatele**), majanduslikku ja sotsiaalset mõju? Palun mõelge ajaperioodile, mis toetust saite (ajavahemik 2017–2023).**
Kuidas mõjutavad need teenused riigi kulusid ja ressursikasutust (kas teenused aitavad riigi kulude kokkuhoiule kaasa – kõrgem oskusteave, kvaliteetsem tööturg, sh kõrgem tootlikkus)? Kuidas on teenused mõjutanud tööealiste inimeste võimalust kauem tööturul püsida? Tööjõu arendamist laiemalt?
Kuidas on teenused mõjutanud inimeste elukvaliteeti või enesekindlust tööturul? Kuidas on teenused teie hinnangul mõjutanud erinevate sihtrühmade (nt vanemaealised, madalama haridusega inimesed) võimalusi tööturul osalemises?

Kuidas võiksid sellised teenused toetada kõrgema lisandväärtusega töökohtade tekkimist? Kuidas teie arvates aitab koolitustoetus leevendada tööjõupuudust või suunata inimesi vajalike oskustega töökohtadele? Millised tegurid mõjutavad seda, kui aktiivselt tööandjad ja töötajad koolitustoetusega seotud koolitustel osalevad – nii need, mis soodustavad osalemist, kui ka need, mis võivad seda takistada?

UK13. C1-1.Milliseid muutusi olete märganud oma ettevõtte töötajate tegevuses pärast teenusel osalemist?

Kuivõrd vastas valitud koolitus Teie ootustele ja vajadustele? Palun kirjeldage, mis on koolituse tulemusena muutunud? Värbamine: Kuivõrd on teenus aidanud Teil leida või ette valmistada töötajaid, kelle oskused vastavad Teie ettevõtte vajadustele?
Kui tulemuslik on teenus olnud võrreldes, ettevõte panustega (näiteks aega, raha või töökorralduse muutmist)? Kui hästi sobitus teenus teie igapäevatöö korraldusega? Kuidas tagate, et koolitusest saadud teadmised jõuaksid igapäevatöösse?

Mis aitaks kaasa sellele, et Te kasutaksite rohkem Töötukassa poolt pakutavaid tööalaste oskuste arendamise võimalusi?

Mis motiveeriks Teid kasutama Töötukassa poolt pakutavaid koolitusi või teenuseid? Mis seda takistab? Milline info, tugi või korraldus aitaks Teil neid võimalusi paremini kasutada?

UK2 JA UK3. (HTMi) Riiklik täienduskoolituse tellimus (RKT) on koolitusmeede, mille kaudu riik rahastab täiskasvanute tööalast koolitust valdkondades, mida Eesti majandus kõige rohkem vajab. Töötukassa koolitused on rohkem suunatud konkreetse inimese toetamisele, et vähendada töötusriski ja tõsta tema võimalusi tööd leida või hoida.
UK2 Milline on teie kogemus töötajate koolituse planeerimisel – kas olete kasutanud või kaalunud kasutada RKT koolitusi?

Millal või millistel tingimustel olete kasutanud riiklikult rahastatud koolitusi oma töötajate arendamisel? Millal olete kasutanud pigem Töötukassa koolitusi? Kuidas tundusid Teile Töötukassa koolitused võrreldes RKT koolitustega? Mis jäi silma pigem erinevusena ja mis oli sarnane? Kuidas saaks RKT ja Töötukassa koolitused koos paremini toetada tööandjaid, eriti olukorras, kus oskustöölisi napib?

III TEEMA- ÜLDISED TEEMAD

Kuidas mõjutab tööturgu oskustöötõu puudus või see, et inimeste oskused ei vasta tööandjate vajadustele?

Milliseid muutuseid ja probleeme märkate praegu Eesti tööturul?
Kuidas Teie kogemuse põhjal on töötukassa aidanud neid probleeme leevendada? Milliseid võimalusi pakub teile teadaolevalt töötukassa neile tööandjatele, kes soovivad oma töötajate oskuseid arendada? Kuivõrd vajalikud on need teenused olukorras, kus oskustöötõust on puudus?

VÄLJAJUHATUS

Intervjueerija võtab vestluse kokku: mis teemaplokid said läbitud ning mis mõtted vestlustest jäid kõlama.

Kas soovite midagi lisada, mida me ei küsinud, aga mis Teie arvates on oluline?

Tänan teid osalemise eest!

KONTROLLRÜHMAD (5 tööandjat)

TEENUST MITTE KASUTANUD TÖÖANDJAD (III)

Töötukassa pakub töötururiske maandavaid ennetavaid teenuseid, mida nimetatakse koondnimega tööta ja õpi teenusteks. Need on väga erinevatele sihtrühmadele ja tegevustega meetmed. Tööandjale on näiteks mõeldud koolitustoetused, mille eesmärk on soodustada majanduse struktuurimuutusi ning toetada tööandjat tema töötajate tööturumuutustega kohanemiseks vajalike oskuste ja teadmiste õpetamisel. Koolitustoetusega hüvitatakse tööandjale osaliselt töötaja koolitamisega seotud kulud. Praegu pakutavatest tööandjale mõeldud koolitustoetustest on järgmised neli: koolitustoetus tööandjale töötajate värbamiseks; muutuste olukorras; töötaja eesti keele oskuse arendamiseks ja info- ja kommunikatsiooni oskuste arendamiseks.

SISSEJUHATUS

Teeme tutvumisringi: Eesnimi ja ettevõtte peamine tegevusvaldkond. Teid valiti rühmaintervjuule, kuna meile teadaolevalt ei ole teie ettevõtte kasutanud perioodil 2017-2023 Töötukassa töötust ennetavaid teenuseid. Teie arvamus on oluline seetõttu, et see aitab mõista, miks osa ettevõtteid ei ole seni neid teenuseid kasutanud ning kuidas saaks Töötukassa olla ettevõtetele paremini kättesaadav ja kasulik.

I TEEMA - EESTI TÖÖTURG JA ETTEVÕTTE VAJADUSED

Kuidas mõjutab tööturgu oskustööjõu puudus või see, et inimeste oskused ei vasta tööandjate vajadustele?
Milliseid muutuseid ja probleeme märkate praegu Eesti tööturul? Kuidas Teie kogemuse põhjal on töötukassa aidanud neid probleeme leevendada eesti tööturul? Milliseid võimalusi pakub teile teadaolevalt töötukassa neile tööandjatele, kes soovivad oma töötajate oskuseid arendada? Kuivõrd vajalikud on need teenused olukorras, kus oskustööjõust on puudus?

Milliseid arenguid või muutusi prognoosite Eesti tööturule lähiaastateks? Milliseid muutuseid ja probleeme märkate praegu Eesti tööturul?
Millistest oskustest ja pädevustest on Teie valdkonnas praegu kõige rohkem puudus? Kuivõrd puudutab see teie ettevõtet?

Milliseid võimalusi kasutate oma töötajate oskuste arendamiseks?
Kui vajalik see on? Milliseid võimalusi olete ise seni kasutanud? Kui olete koolitusvõimalusi kasutanud, siis kuivõrd vastas valitud koolitus Teie ootustele ja vajadustele? Mis on koolituse tulemusena muutunud? Milliseks hindate Teie ettevõtte vajadustele vastavate koolituste kättesaadavust koolitusturul? Mis aitaks sobiva koolituse kiiremini ja lihtsamalt üles leida või tellida? Kes võiks selle juures nõu anda?

II TEEMA- MOTIVATSIOON ENESETÄIENDAMISEKS

Kui vajalikuks peate oma töötajate tööalaste oskuste täiendamist?
Millised tööturu muudatused suunavad Teid oma ettevõtte töötajate oskusi arendama?
Kui palju olete kursis ja arvestate selles riiklike tööjõuvajaduste prognoosidega? Kes seda infot /nõustamist pakkus? Millised võimalused või toetused aitaksid Teil teha koolitusvalikuid, mis arvestavad tööturu ja majanduse muutustega? Kes ja kuidas võiks teid toetada sobiva täiendusõppe valikul?

Kelle initsiatiivil toimub üldiselt teie ettevõttes töötajate enesetäiendamine?

Kuidas suhtute sellesse, kui töötaja soovib osaleda tasemeõppes (käib kutsekoolis, rakenduskõrg või bakas), mis võib tähendada erialavahetust või karjääripööret? Kuidas suhtute sellesse, kui töötaja soovib osaleda koolitusel, mis ei ole otseselt seotud tema praeguse tööga?

Kuidas suhtute oma töötajate kvalifikatsiooni tõendamisesse?

Millal on see teie jaoks vajalik? Kuidas suurendada tööandja huvi töötajate kvalifikatsiooni tõendamise vastu?

Mis aitaks kaasa sellele, et kasutaksite Töötukassa poolt pakutavaid koolitustoetusi tööandjatele?

Mis motiveeriks Teid kasutama Töötukassa poolt pakutavaid koolitustoetusi tööandjale (koolitustoetus tööandjale töötajate värbamiseks; muutuste olukorras; töötaja eesti keele oskuse arendamiseks ja info- ja kommunikatsiooni oskuste arendamiseks)? Mis seda praegu takistab? Milline info või tugi aitaks neid võimalusi paremini kasutada?

VÄLJAJUHATUS

Intervjueerija võtab vestluse kokku: mis teemaplokid said läbitud ning mis mõtted vestlustest jäid kõlama.

Kas soovite midagi lisada, mida me ei küsinud, aga mis Teie arvates on oluline?

Tänan teid osalemise eest!

TEENUST MITTE KASUTANUD TÖÖTAJAD (III)

Üks rühmaintervjuu 7 inimesega

Töötukassa pakub töötururiske maandavaid ennetavaid teenuseid, mida nimetatakse koondnimega tööta ja õpi teenusteks. Need on väga erinevatele sihtrühmadele ja tegevustega meetmed, mille eesmärgiks on vähendada inimeste töötuks jäämise tõenäosust ja toetada neid, kes vajavad tööl püsimiseks tuge oskuste puudumise või aegumise tõttu. Töötavatele on näiteks mõeldud tööturukoolitused, tasemeõppe saamise toetamine ja kvalifikatsiooni saamise toetamine, mis aitab inimesi teadlikumatele karjäärivalikutele.

SISSEJUHATUS

Teeme tutvumisringi: eesnimi ja elukoht. Teid valiti rühmaintervjuule, kuna meile teadaolevalt ei ole te kasutanud perioodil 2017-2023 Töötukassa töötust ennetavaid teenuseid. Teie arvamus on oluline seetõttu, et see aitab mõista, kuidas saaks Töötukassa olla töötavatele inimestele paremini kättesaadav ja kasulik.

Kas olete osalenud mõnel täiendkoolitusel viimase 2-3 aasta jooksul?
Kui jah: *Kirjeldage, kuidas Te koolituseni jõudsite? Kuidas jõudis info sellest (nendest) koolitusest Teieni? Kes Teid nõustas või abistas? Mis ajendas Teid koolitusel osalema? Kuidas Te seda (või neid) koolitust hindate? Mis kasu te sellest koolitusest saite? Kuidas koolitus mõjutas teie tööalaseid oskusi või enesekindlust? Kas see aitas teil tööalaselt edasi liikuda (nt uus amet, palgatõus, valdkonna vahetus)? Palun tooge*
Kui ei: *Mis on olnud põhjuseks, et Te pole täiendkoolitustel osalenud? Mis võiks Teid ennast täiendama motiveerida?*
Milline on teie erialane ettevalmistus? Millised koolid olete lõpetanud?

Milline on teie valmisolek osaleda tööalasel enesetäiendusel?
Milliseid täiendavaid oskusi vajate praegu, et oma tööülesandeid täita? Millistest oskustest tunnete praegu kõige rohkem puudust? Kuidas aitaks nende oskuste omandamine Teil oma tööd tõhusamalt teha või tööga rahulolu suurendada? Millised tegurid toetavad Teie osalemist enesetäienduses? Mis takistab Teil enesetäiendamisel osalemast?

Milliseks hindate oma tööandja valmisolekut toetada töötajatele tööalast enesetäiendust?
Kuidas tööandjad toetavad töötajate oskuste arendamist? Kui sageli seda võimalust kasutatakse? Mille järgi tööandja otsustab kas töötaja läheb koolitusele või mitte? Kas on esinenud olukordi, kus olete tahtnud täienduskoolitusel osaleda, kuid seda ei ole võimaldatud? Kuidas teie arvates tööandja suhtub sellesse, kui töötaja tahaks osaleda koolitusel, mis ei ole otseselt seotud praeguste tööülesannetega?
Kuidas suhtute kvalifikatsiooni tõendamisse (nt kutsetunnistus)? Millal on see teie jaoks vajalik?

Kui kursis olete erinevate õppimis- ja koolitusvõimalustega, mis arendavad tööalaseid oskuseid?
Kas tunnete, et neid võimalusi on piisavalt või pigem vähe?

Kui teadlik olete Töötukassa pakutavatest koolitustest ja teenustest, mida pakutakse töötavatele inimestele töötuse ennetamiseks.
Mida olete kuulnud töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" kohta? Kui info Töötukassa teenustest on Teieni jõudnud, siis kuidas see Teieni jõudis? Kuidas hindate, kas vajalik info oli kergesti leitav ja arusaadav? Millest tundsite info osas kõige enam puudust? Kui Te pole neist teenustest varem kuulnud, siis kas ja millist huvi tunneksite selliste võimaluste kohta rohkem teada saada?
Kas kaaluksite Töötukassast toetuse taotlemist enda tööalaseks enesetäiendamiseks? Kui ei, siis mis teid takistab? Milline info, tugi või korraldus aitaks neid võimalusi paremini kasutada?

Milliseid muutusi või probleeme märkate praegu Eesti tööturul?
Milliseid arenguid või muutusi te järgmisteks aastateks prognoosite?
Millistest oskustest või ametitest on teie hinnangul praegu kõige suurem puudus? Miks nii tundub?

Millisena näete Töötukassa rolli olukorras, kus tööturg muutub kiiresti?
Millist kasu võiks Töötukassa oskuste arendamise meetmed (nn tööta ja õpi teenused, kuhu kuuluvad tööturukoolitus ja tasemeõppes osalemise toetus nii töötutele kui ka töötavatele, kvalifikatsiooni omandamise toetus ning koolitustoetus tööandjatele töötajate koolitamiseks) teile pakkuda? Kuivõrd peaks Töötukassa teie hinnangul suunama töötust ennetavad teenused (nt tööta ja õpi meetmed) tööturul hõivatud, kuid kõrgema töötuseriskiga inimestele? (nt töötutele, töötavatele inimestele, madalama oskustasemega inimestele, vanemaealistele, terviseprobleemidega inimestele)? Miks? Mis aitaks Töötukassa töötust ennetavaid (tööta ja õpi) teenuseid inimestele paremini selgitada või neid kättesaadavamaks teha?

LISAKÜSIMUSED (kui vastaja on üle 50 aasta vana):

Kuidas hindate üle 50 aastaste võimalusi tööturul töö leidmisel?

Kas olete kogenud tööle kandideerimisel või töö saamisel takistusi? Kui jah, siis milliseid takistusi olete märganud?

Kas olete oma tööelu jooksul pidanud tegema olulisi muudatusi (näiteks vahetama eriala või asuma tööle valdkonnas, mis ei vasta teie haridusele või varasemale kogemusele)?

Kui jah, siis mis olid nende muudatuste peamised põhjused? Kas Teie hinnangul võisid need olla seotud vanusega?

Millist tuge (nt koolitused, nõustamine, paindlik töökorraldus) peaksite oluliseks, et parandada üle 50-aastaste inimeste töövõimalusi?

LISAKÜSIMUSED (kui vastaja on erialase hariduseta):

Kuidas hindate oma võimalusi tööturul töö leidmisel?

Kas olete kogenud tööle kandideerimisel või töö saamisel takistusi? Kui jah, siis milliseid takistusi olete märganud?

Millist tuge (nt koolitused, nõustamine, paindlik töökorraldus) peaksite oluliseks, et parandada üle erialase hariduseta inimeste töövõimalusi?

Kuidas hindate terviseprobleemidega inimeste võimalusi tööturul töö leidmiseks?

Millised muudatused Teie tööelus võiksid teid suunata uusi oskusi õppima?
Kui tõenäoline on, et peate järgmise 2 - 3 aasta jooksul töökohta vahetama? Mida tähendaks Teie jaoks koondamine või töökoha kaotus – kas tunnete, et tuleksite toime oma praeguste oskustega või on vaja oma oskusi uuendada? Kui tõenäoliseks peate, et Teie tehtav töö järgmise 2-3 aasta jooksul muutub nii palju, et olete sunnitud uusi oskusi omandama?

VÄLJAJUHATUS

Intervjueerija võtab vestluse kokku: mis teemaplokid said läbitud ning mis mõtted vestlustest jäid kõlama.
Kas soovite midagi lisada, mida me ei küsinud, aga mis Teie arvates on oluline?

Tänan teid osalemise eest!

INDIVIDUAALINTERVJUUD TEENUSTEL MITTEOSALENUD TERVISEPROBLEEMIDEGA INIMESTEGA

Kuna terviseprobleemidega isikuid ei saa tundliku teema tõttu kaasata rühmaintervjuudele, tehakse nendega individuaalintervjuud, et säiliks intervjuule värvatud inimeste privaatsus ja konfidentsiaalsus.

SISSEJUHATUS

Teid valiti rühmaintervjuule, kuna meile teadaolevalt ei ole te kasutanud perioodil 2017-2023 Töötukassa töötust ennetavaid teenuseid. Teie arvamus on oluline seetõttu, et see aitab mõista, kuidas saaks Töötukassa olla töötavatele inimestele paremini kättesaadav ja kasulik, sealhulgas ka erinevate tervisest tulenvate takistustega inimestele.

Kui mõni küsimus tundub liiga isiklik, ei pea te sellele vastama.

Kuidas on Teie terviseseisund mõjutanud Teie võimalusi tööturul?
Kuidas on Teie tervis mõjutanud teie töövõimet? Soovi korral võite täpsustada, millised tegurid on olnud takistuseks, kuid ei pea. Millised olukorrad on teie jaoks tööl kõige keerulisemad tulenevalt teie terviseseisundist?

Kas olete osalenud täiendkoolitusel viimase 2-3 aasta jooksul?
Kui jah: *Kirjeldage palun, kuidas Te selle koolituseni jõudsite? Kuidas jõudis info sellest (nendest) koolitusest Teieni? Kes Teid nõustas või abistas? Kuivõrd mõjutas Teie tervislik seisund koolituste valikut? Mis kasu te sellest koolitusest saite Millised on peamised takistused, mida olete kogenud täiendkoolitusel osalemisel või õppimisel? Mis aitaks Teil neid takistusi ületada ja muudaks õppimise lihtsamaks?*

Kui ei: *Mis on olnud põhjuseks, et Te pole täiendkoolitustel osalenud? Kuivõrd on see seotud Teie tervisliku seisundiga? Mis võiks Teid ennast täiendama motiveerida?*

Milline on teie valmisolek osaleda tööalasel enesetäiendusel?
Milliseid täiendavaid oskusi vajate praegu, et oma tööülesandeid täita? Kuidas aitaks uute oskuste omandamine teil oma tööd lihtsamaks teha või tööga rahulolu suurendada? Millised tegurid takistavad Teie osalemist täienduskoolitustel? Kes ja kuidas saab toetada teid koolituste/eriala valikul, mis vastab teie vajadustele? Mis tuge teie konkreetselt vajate, et teha sobivad valikud koolitustes? Kuivõrd tunnete, et tänased koolitusvõimalused arvestavad piisavalt tervisega seotud vajadustega? Mis aitaks terviseprobleemidega inimestel õpingutes paremini püsida?

Kui kursis olete erinevate õppimis- ja koolitusvõimalustega, mis arendavad tööalaseid oskuseid, mida terviseprobleemidega inimesed võiksid kasutada
Kas tunnete, et neid võimalusi on teie jaoks piisavalt või pigem vähe?

Kui teadlik olete Töötukassa poolt pakutavate koolitustest ja teenustest, mida pakutakse terviseprobleemidega inimestele töötuse ennetamiseks?
Mida olete kuulnud töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" kohta? Kui info Töötukassa teenustest on Teieni jõudnud, siis kuidas see Teieni jõudis? Kuidas hindate, kas vajalik info oli kergesti leitav ja teie jaoks arusaadav? Millest tundsite info osas kõige enam puudust? Kui Te pole neist teenustest varem kuulnud, siis kas sooviksite nende kohta rohkem teada?
Kas kaaluksite võimalust Töötukassas kaudu enda tööalaseks enesetäiendamiseks? Põhjendage. Kui ei, siis mis teid takistab? Milline info, tugi või korraldus aitaks teil neid võimalusi paremini kasutada?

Millisena näete Töötukassa rolli olukorras, kus tööturg muutub kiiresti?

Millist kasu võiks oskuste arendamise meetmed (nn tööta ja õpi teenused, kuhu kuuluvad tööturukoolitus ja tasemeõppes osalemise toetus nii töötutele kui ka töötavatele, kvalifikatsiooni omandamise toetus ning koolitustoetus tööandjatele töötajate koolitamiseks) teile pakkuda? Kuivõrd peaks Töötukassa teie hinnangul suunama töötust ennetavad teenused (nt tööta ja õpi meetmed) tööturul hõivatud, kuid kõrgema töötuseriskiga inimestele (nt töötutele, töötavatele inimestele, madalama oskustasemega inimestele, vanemaealistele, terviseprobleemidega inimestele)? Miks? Mis aitaks Töötukassa töötust ennetavaid (tööta ja õpi) teenuseid inimestele paremini selgitada või neid kättesaadavamaks teha? Kuidas võiks Töötukassa terviseprobleemidega inimesi rohkem toetada? (nt pigem info jagajana, koolituste vahendajana, veel?)

Millised muudatused Teie tööelus võiksid teid suunata uusi oskusi õppima?
Kui tõenäoliseks peate seda et Teil võib tervisepiirangute tõttu tekkida vajadus praegust töökohta vahetada? Millist tuge või võimalusi vajaksite, et tervisega seotud muutustega paremini toime tulla ja tööl püsida? Kes seda võiks teha?

VÄLJAJUHATUS
Intervjueerija võtab vestluse kokku: mis teemaplokid said läbitud ning mis mõtted vestlustest jäid kõlama.

Kas soovite midagi lisada, mida me ei küsinud, aga mis Teie arvates on oluline?

Tänan teid osalemise eest!

LISA 2. KÜSITLUSANKEEDID

KÜSITLUSANKEET TEENUST SAANUTELE JA VÕRDLUSRÜHMA ISIKUTELE

Küsitlusankeet: *tööturukoolitus koolituskaardiga, tasemeõppes osalemise toetus, kvalifikatsiooni saamise toetamine, kontrollgrupp*

Vastamise keele valik: eesti, vene

E-postiga saadetav kutsekiri

Tere!

Kutsume Teid osalema uuringus „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs", mille viib läbi Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskus RAKE Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel. Uuring annab tervikliku ülevaate töötust ennetavate meetmete mõjust sihtrühmadele (töötaja, töötu ja tööandja) ning selgitab, kuidas teenuseid saaks edaspidi paremini tööturu ja sihtrühmade vajadustele vastavaks kohandada.

Küsitlusankeedile vastamine võtab aega umbes 25 minutit. Kogutud informatsiooni abil saame väärtuslikku, kogemustel põhinevat sisendit töötust ennetavate teenuste kohta. Seetõttu on Teie sisend väga oluline! Olete väga oodatud vastama ka juhul, kui Teil nende teenustega kogemus puudub, sest uuringu õnnestumiseks on oluline koguda sisendit ka läbi kõrvaltvaataja pilgu.

Kogutud andmed pseudonüümime ning tulemused esitame üldistatud kujul, küsitlusele vastanud inimesi ei viida vastustega kokku. Uuringus osalemine ei mõjuta teenustel osalemist ega toetuste saamist ning on vabatahtlik. Ligipääs toorandmetele on vaid uuringu läbiviijatel. Andmeid hoiustame Tartu Ülikooli turvatud serverites.

Ankeedile vastamiseks vajutage siia: {SURVEYURL}. Ootame Teie vastuseid hiljemalt pp.kk.aaaa.

Kui Teil tekib ankeeti täites küsimusi, aitab RAKE analüütik Ene Tubelt (ene.tubelt@ut.ee).

Loodame, et saate meid Töötukassa töötust ennetavate meetmete uurimisel aidata!

Uuringus osalemise eest ette tänades

Helen Urmann
uuringu projektijuht
RAKE juhataja, Tartu Ülikool

Teadliku nõusoleku vorm küsitluskeskkonnas

[Inimesed jõuavad siia, vajutades kutsekirjas olnud linki]

[Olemuselt mitme valikuga küsimus, kohustuslik; tehniline tingimus: vähemalt kaks valikut]

Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs

Aitäh, et olete huvitatud uuringus osalemisest!

Uuringu „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs" tulemusena valmib põhjalik analüüs töötust ennetavate meetmete asjakohasusest, tulemuslikkusest, mõjust ja jätkusuutlikkusest. Uuring annab tervikliku ülevaate töötust ennetavate meetmete mõjust sihtrühmadele (töötaja, töötu ja tööandja) ning selgitab, kuidas teenuseid saaks edaspidi paremini tööturu ja sihtrühmade vajadustele vastavaks kohandada. Uuringu viib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel läbi Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskus RAKE. Ootame küsitlusele vastama vähemalt 1450 tööealist inimest ja 590 tööandjate esindajat.

Teie arvamus on meile äärmiselt väärtuslik, kuna see võimaldab uuringu läbiviijatel saada hinnanguid, arvamusi ja teadmisi kogemuslikust vaatenurgast. Kui Teil endal nende teenustega kogemust ei ole, on Teie arvamus samuti väärtuslik, sest uuringu jaoks on oluline koguda sisendit ka läbi kõrvaltvaataja pilgu.

Uuringus osalemiseks palume Teil täita ankeet, milles on nii valikvastustega küsimusi kui ka selliseid küsimusi, millele saate vastuse ise kirjutada. Selle ankeedi täitmine võtab aega kuni 25 minutit. Teie meiliaadressi kasutame ainult uuringus osalemisega seotud kirjavahetuseks (vajadusel saadame Teile lisaks uuringus osalemise kutsele kuni kolm meeldetuletuskirja, kokku seega kuni neli kirja).

Uuringus osalemine on vabatahtlik, mis tähendab, et Teil on võimalik alati ilma selgitusi andmata loobuda küsitlusankeedi täitmisest või see katkestada. Uuringus osalemisega ei kaasne Teile riske ning see ei mõjuta teenustel osalemist ega toetuste saamist.

Küsitlusankeediga kogutud andmed pseudonümiseeritakse. See tähendab, et uuringus osalejate e-posti aadressid kodeeritakse ümber, seotakse vastustest lahti ja seejärel kustutatakse andmestikust. Nii ei ole otsene vastajate tuvastamine võimalik. Vastajate IP-aadresse ei salvestata. Andmeid kogutakse ja säilitatakse Tartu Ülikooli turvalises serveris (Nextcloud) ning neile pääsevad ligi ainult uuringuga seotud Tartu Ülikooli teadlased, juurdepääs toorandmetele ja koodivõtmele on ainult RAKE analüütikul Ene Tubeltil. Koodivõtit hoitakse krüpteerituna Tartu Ülikooli turvalises serveris. Uuringu lõppemisel augustis 2026 Teie andmed (sh koodivõti ja e-posti aadress) hävitatakse nii küsitluskeskkonnas kui serveris. Analüüsi üldistatud tulemusi kasutatakse uuringu „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs" raportis ning võidakse kasutada ka teadusajakirjade artiklites.

Loodame, et saate meid Töötukassa töötust ennetavate meetmete uurimisel aidata.

Kui olete nõus osalema uuringus „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs" ning oma isikuandmete töötlemisega selle uuringu raames, siis märkige allpool mõlemad märkeruudud ja klõpsake nuppu „Järgmine". Saate oma nõusoleku andmete

kasutamiseks teadusuuringutes tagasi võtta kuni pp.kk.2026, andes sellest allolevatele kontaktidele e-kirja teel teada.

Kui Teil tekib uuringus osalemise ajal täiendavaid küsimusi või vajate tehnilist abi, pöörduge palun julgesti Ene Tubelti poole (ene.tubelt@ut.ee).

Kui Teil tekib küsimusi seoses uuritava õigustega, siis palume pöörduda Tartu Ülikooli inimuuringute eetika komitee poole e-posti aadressil eetikakomitee@ut.ee või tel 737 6215. Kaebustega isikuandmete töötlemise osas palume pöörduda Tartu Ülikooli andmekaitsespetsialisti poole e-posti aadressil andmekaitse@ut.ee.

Kõigi uuringus kogutud andmete volitatud töötleja on Tartu Ülikool, keda esindab käesolevas uuringus Helen Urmann (helen.urmann@ut.ee). Uuringu tellija ja rahastaja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (andmete vastutav töötleja). Isikuandmete vastutavat töötlejat ehk Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (Suur-Ameerika tn 1, 10122 Tallinn) esindab käesolevas uuringus Anna-Liina Väkram (anna-liina.vakram@mkm.ee). Uuringu läbiviimine on saanud kooskõlastuse Andmekaitse Inspektsioonilt (otsus 1/25/39-5, 25.11.2025) ning uuringu toimumisele on loa andnud ka Tartu Ülikooli inimuuringute eetikakomitee (kooskõlastus 403/T-3, 18.08.2025).

Uuringus osalemise eest ette tänades
Helen Urmann, uuringu projektijuht, Tartu Ülikool (helen.urmann@ut.ee)
Ene Tubelt, küsitlusandmete analüütik, Tartu Ülikool (ene.tubelt@ut.ee)

[Abitekst: Kui Te ei saa või ei soovi anda nõusolekut uuringus osalemiseks ja/või enda isikuandmete töötlemiseks, saate väljumiseks lihtsalt sulgeda veebilehitseja vahelehe.]

[LimeSurvey automaatne infotekst: Palun valige 2 vastust]

- ☐ Kinnitan, et olen nõus uuringus osalema
- ☐ Kinnitan, et olen nõus enda isikuandmete töötlemisega uuringu raames

[Kui vajutatakse nuppu „Järgmine", kuid emb-kumb märkeruut on jäetud tühjaks, kuvatakse LimeSurvey automaatne hoiatus: Üks või rohkem küsimust pole vastatud õigel viisil. Te ei saa jätkata, kuni need vastused pole õigel kujul. Seda teksti ei saa ise muuta.]

[Küsimusi kuvatakse ühekaupa. Vahepealkirju ei kuvata. Teenusespetsiifiliste küsimuste, üldise rahulolu ja taustaküsimuste plokkide alguses on kasutatud informatiivseid vahetekste. Valikvastustega küsimused on kohustuslikud, avatud vastused vabatahtlikud. Vastaja saab soovi korral liikuda tagasi juba vastatud küsimuse juurde.]

Sissejuhatus (kõigile: A, B, D ja kontrollgrupp)

1. Palun valige, milline staatus Teid praegu kõige paremini iseloomustab. [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

   - Töötan
   - Õpin
   - Töötan ja õpin
   - Olen töötu ja otsin aktiivselt tööd
   - Olen töötu ja ei otsi aktiivselt tööd
   - Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

2. Palun valige väide, mis sobib Teie kirjeldamiseks kõige paremini. Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

   ☐ Mul on terviseprobleemid, mis piiravad töövõimet
   ☐ Mul on terviseprobleemid, kuid need ei sega töötamast
   ☐ Mul on vähesed teadmised või oskused tööturul hakkamasaamiseks
   ☐ Minu teadmised ja oskused on aegunud ega vasta enam tööturu nõuetele
   ☐ Mul puudub erialane koolitus töö jaoks, mida soovin teha
   ☐ Mul on raskusi tehnoloogia ja digivahendite kasutamisega
   ☐ Mul puudub töökogemus või see on väga vähene
   ☐ Minu oskused ja teadmised ei vasta praegusele töösoovile
   ☐ Mind ei iseloomusta ükski ülaltoodud väidetest

3. Kas olete **aastatel 2017–2023** kasutanud mõnda Töötukassa töötust ennetavatest teenustest (tööturukoolitus, tasemeõppes osalemise toetus, kvalifikatsiooni saamise toetamine)? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

   - Jah -> avaneb küsimustik teenust saanutele
   - Ei -> avaneb küsimustik kontrollrühmale
   - Ei tea -> avaneb küsimustik kontrollrühmale

Küsimused teenuseid saanud inimestele

ÜLDINE

4. Märkisite, et olete aastatel 2017–2023 kasutanud mõnda Töötukassa töötust ennetavatest teenustest. Palun valige, milline oli Teie haridustase enne selle teenuse kasutamist. [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

   - Vähem kui põhiharidus
   - Põhiharidus

- Kutseharidus põhihariduse baasil
- Üldkeskharidus
- Kutsekeskharidus (keskeri- või tehnikumiharidus põhihariduse baasil või kutsehariduse baasil)
- Keskeri- või tehnikumiharidus keskhariduse baasil
- Kõrgharidus
- Muu
- Ei mäleta

5. Kuidas saite aru, et Teil on vaja omandada uusi oskusi ja teadmisi või täiendada olemasolevaid? Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

- ☐ Tööandja soovitas
- ☐ Karjäärinõustaja suunas
- ☐ Tundsin ise, et ei saa tööga hakkama
- ☐ Soovisin töökohta vahetada
- ☐ Töötukassa nõustaja suunas
- ☐ Sõber/elukaaslane/abikaasa/lapsed või muu mulle oluline lähedane soovitas
- ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

6. Kas Teil oli keeruline otsustada, millist koolitust või õppekava valida? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Väga keeruline
- Pigem keeruline
- Pigem lihtne
- Väga lihtne
- Ei oska öelda

7. Kas Töötukassa karjäärinõustamine toetas Teid sobiva koolituse või õppekava valikul? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Aitas väga palju
- Pigem aitas
- Pigem ei aidanud
- Ei aidanud üldse
- Ei oska öelda
- Ei saanud nõustamist -> jätab järgmised kaks küsimust vahele (liigub 10. küsimuse juurde).

8. Kas karjäärinõustamisel arutati töö, õppimise ja pereelu ühildamise teemasid? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Jah, põhjalikult
- Jah, natuke
- Ei arutatud
- Ei mäleta

9. Kuidas saaks Teie arvates karjäärinõustamist paremaks muuta? [Avatud vastus, vabatahtlik]

10. Märkisite eelnevalt, et olete aastatel 2017–2023 kasutanud Töötukassa töötust ennetavaid teenuseid. Palun täpsustage, milliseid teenuseid kasutasite. Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

- ☐ Tööturukoolitus koolituskaardiga -> avanevad teenusespetsiifilised küsimused
- ☐ Tasemeõppes osalemise toetus -> avanevad teenusespetsiifilised küsimused
- ☐ Kvalifikatsiooni saamise toetamine töötavatele -> avanevad teenusespetsiifilised küsimused
- ☐ Ei tea/ei mäleta -> teenusespetsiifilised küsimused jäävad vahele

TEENUSESPETSIIFILISED KÜSIMUSED: A – TÖÖTURUKOOLITUS

Järgnevad küsimused puudutavad tööturukoolitusel osalemisega seotud kogemusi. [Informatiivne vahetekst enne teenusespetsiifilisi küsimusi]

A1. Mis oli Teie peamine põhjus tööturukoolitusel osalemiseks? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Mul olid vananenud oskused
- Tervise tõttu ei saanud jätkata senisel töökohal
- Soovisin töökohta vahetada
- Soovisin uusi oskusi õppida
- Tööandja soovitas
- Koolitusasutus soovitas osaleda Töötukassa kaudu
- Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

A2. Millisel koolitusel Te osalesite? Kui osalesite ametialasel koolitusel, valige vastav õppesuund. Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

- ☐ Arvutialane koolitus
- ☐ Eesti keele koolitus -> avanevad täiendavad küsimused eesti keele koolituse kohta
- ☐ Arhitektuur ja ehitus
- ☐ Haridus
- ☐ Heaolu (täiskasvanute hooldamine, lastehoid, sotsiaaltöö jms)
- ☐ Hügieen ja töötervishoid
- ☐ Informatsiooni- ja kommunikatsioonitehnoloogiad
- ☐ Isikuteenindus (sh iluteenindus, majutamine ja toitlustamine, turism jms)
- ☐ Kunstid (sh disain, käsitöö, esituskunstid)
- ☐ Metsandus
- ☐ Tehnikaalad (sh keemiatehnoloogia, energeetika, elektroonika ja automaatika, mehaanika ja metallitöö, mootorliikurid jms)
- ☐ Tervis (meditsiin, teraapia jms)
- ☐ Tootmine ja töötlemine
- ☐ Transporditeenused
- ☐ Ärindus ja haldus (sh raamatupidamine, turundus, sekretäritöö, hulgi- ja jaekaubandus jms)
- ☐ Ei mäleta

☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

A3. Miks valisite just selle koolituse? Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

☐ Koolitus pakkus mulle huvi
☐ Koolitus toimus mulle sobivas asukohas
☐ Koolitus toimus mulle sobival ajal
☐ Soovisin töökohta vahetada
☐ Tööandja soovitas
☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

Küsimused eesti keele koolitusel osalenule

EK1. Vastasite, et osalesite eesti keele koolitusel. Kuivõrd seotud oli eesti keele õppimine Teie tööga? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Eesti keele oskus oli olemasoleva töö jätkamiseks vajalik
- Eesti keele oskus oli seotud tööalaste tulevikuplaanidega
- Eesti keele oskus oli seotud ametikohale esitatavate keelenõuetega
- Eesti keele õppimine ei olnud tööga seotud
- Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

EK2. Kuidas Teil eesti keele koolitusel läks? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Läbisin koolituse
- Katkestasin koolituse -> avaneb täpsustav küsimus EK2a.

EK2a. Palun täpsustage, mis põhjusel koolituse katkestasite. Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

☐ Valitud keeletase oli minu jaoks liiga madal
☐ Valitud keeletase oli minu jaoks liiga kõrge
☐ Ma ei olnud koolitajaga rahul
☐ Koolituse korraldus ei sobinud mulle
☐ Teiste kohustuste kõrvalt osaledes muutus koormus liiga suureks
☐ Minu tervis ei võimaldanud jätkata
☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

EK3. Miks valisite eesti keele õppimiseks just Töötukassa koolituse, mitte mõne muu võimaluse? Valige kõik sobivad vastused. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

☐ Koolitus toimus kõige sobivamal ajal
☐ Koolitus toimus kõige sobivamas kohas
☐ Koolitus oli tasuta
☐ Sõbrad/tuttavad/pereliikmed soovitasid
☐ Mul oli endal varasem positiivne kogemus
☐ Koolituse algamist ei pidanud ootama

- ☐ Muud koolitused ei olnud kättesaadavad
- ☐ Ma ei teadnud muudest võimalustest
- ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

A4. Kui hästi olite enne osalemist teadlik Töötukassa koolitusvõimalustest? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Mul olid võimalustest põhjalikud teadmised
- Mul oli võimalustest piisavad teadmised
- Mul olid võimalustest vähesed teadmised
- Ei olnud üldse teadlik
- Ei tea/ei mäleta

A5. Kust saite infot Töötukassa koolitusvõimaluste kohta? Valige kõik sobivad vastused. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

- ☐ Tööandjalt
- ☐ Töötukassa kodulehelt
- ☐ Töötukassa nõustajalt
- ☐ Sõbralt, tuttavalt või pereliikmelt
- ☐ Karjäärinõustajalt
- ☐ Meediast (nt ajaleht, raadio, televisioon)
- ☐ Sotsiaalmeediast
- ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

A6. Kas Teil oli juba enne Töötukassa teenusest teada saamist olemas selge plaan, mida soovite õppida, milliseid oskusi ja teadmisi arendada? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Jah, väga selge plaan
- Oli mingi ettekujutus
- Ei olnud plaani
- Ei oska öelda

A7. Milline on Teie arvates tõhus viis inimeste teavitamiseks Töötukassa koolitustest? Valige kuni kolm olulisemat varianti. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik; tehniline piirang: lubatud kuni kolm valikut]

- ☐ Reklaam sotsiaalmeedias
- ☐ Reklaam meedias (trükimeedia ja/või raadio, televisioon)
- ☐ Info tööandjate kaudu
- ☐ Info õppeasutustes ja noortekeskustes
- ☐ Info karjäärinõustajatelt
- ☐ Kohalikud infopäevad või üritused
- ☐ Otseturundus e-posti või SMS-iga
- ☐ Koostöö kogukonna organisatsioonide või MTÜ-dega
- ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

TEENUSESPETSIIFILISED KÜSIMUSED: B – TASEMEÕPPES OSALEMISE TOETUS

Järgnevad küsimused puudutavad tasemeõppes osalemise toetusega seotud kogemusi. [Informatiivne vahetekst enne teenusespetsiifilisi küsimusi]

B1. Millised olid enne tasemeõppes õppimist Teie teadmised tasemeõppes osalemise toetusest? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Väga põhjalikud teadmised
- Põhjalikud teadmised
- Pigem põhjalikud teadmised
- Pigem vähesed teadmised
- Vähesed teadmised
- Väga vähesed teadmised/eelnevad teadmised puudusid
- Ei tea/ei mäleta

B2. Kust saite infot tasemeõppes osalemise toetuse kohta? Valige kõik sobivad vastused. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

- ☐ Töötukassa kodulehelt
- ☐ Karjäärinõustajalt
- ☐ Sõbralt, tuttavalt või pereliikmelt
- ☐ Meediast
- ☐ Sotsiaalmeediast
- ☐ Õppeasutusest
- ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

B3. Mil määral aitas toetuse olemasolu Teil tasemeõpet alustada ja lõpetada? [Maatriksküsimus, kohustuslik]

	Aitas väga palju	Pigem aitas	Pigem ei aidanud	Ei aidanud üldse	Ei oska öelda
Alustamisel					
Lõpetamisel					

B4. Kuidas Teil tasemeõppes läks? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Läbisin tasemeõppe
- Õpingud veel kestavad
- Katkestasin õpingud -> avaneb eraldi täpsustav küsimus B4a.

B4a. Palun täpsustage, mis põhjusel tasemeõppes õppimise katkestasite. Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

- ☐ Töö ja õppimise ühildamine oli keeruline
- ☐ Perekondlikel põhjustel
- ☐ Valitud õppekava osutus liiga raskeks
- ☐ Valitud õppekava osutus mulle ebasobivaks

☐ Terviseprobleemide tõttu
☐ Kaotasin motivatsiooni -> avaneb eraldi täpsustav küsimus B4b
☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

B4b. [Vastasite, et kaotasite tasemeõppes õppides motivatsiooni ning katkestasite seetõttu õpingud. Võimalusel palun täpsustage, mis põhjusel motivatsiooni kaotasite. [Avatud vastus, vabatahtlik] [Ainult neile, kes vastasid eelnevalt, et katkestasid, sest kaotasid motivatsiooni]

B5. Kui toetus oleks olnud väiksem, kas oleksite siiski läinud tasemeõppesse? Toetuse summad olid töötavale/sissetulekut omavale inimesele perioodil 2017–2020 130–180 eurot kuus, sissetulekuteta inimesele 260–270 eurot kuus. Alates 2021.aastast oli toetuse suurus töötule ja töötavale inimesele riigieelarvega kehtestatud töötutoetuse 31-kordne päevamäär (2021. aastal 292 eurot, 2024. aastal 362,70 eurot). [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Jah, kindlasti
- Pigem jah
- Pigem mitte
- Kindlasti mitte
- Ei oska öelda

B6. Kui tasemeõppes osalemise toetust ei oleks olnud, kas oleksite siiski tasemeõppesse õppima läinud? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Kindlasti oleksin õppima läinud
- Pigem oleksin õppima läinud
- Pigem ei oleks õppima läinud
- Kindlasti ei oleks õppima läinud
- Ei oska öelda

B7. Kas toetatavate õppekavade valik mõjutas Teie otsust minna õppima tasemeõppesse? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Jah, sain valida meelepärase õppekava
- Ei, oluline oli toetusega õppimise võimalus
- Ei oska öelda

B8. Kui lihtne oli Teil tasemeõppes osalemise toetuse kohta infot leida? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Väga lihtne
- Pigem lihtne
- Pigem keeruline
- Väga keeruline -> avaneb täpsustav küsimus B8a
- Ei oska öelda

B8a. Soovi korral kirjeldage lühidalt, mis muutis info leidmise Teie jaoks keeruliseks. [Avatud vastus, vabatahtlik] [Ainult neile, kes vastasid eelnevalt, et infot leida oli väga keeruline]

B9. Kas toetuse taotluse esitamise tähtaeg oli Teie jaoks piisav? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Tähtaeg oli piisav
- Tähtaeg oli pigem piisav
- Tähtaeg oli pigem lühike
- Tähtaeg oli lühike -> avaneb täpsustav küsimus B9a
- Ei oska öelda

B9a. Soovi korral kirjeldage lühidalt, miks toetuse taotluse esitamise tähtaeg osutus Teie jaoks lühikeseks. [Avatud vastus, vabatahtlik] [Ainult neile, kes vastasid eelnevalt, et tähtaeg oli lühike]

B10. Miks Teie arvates tasemeõppes osalemise toetuse saamise õigusega inimesed (sh ka erialase hariduseta või terviseprobleemidega inimesed) seda toetust ei kasuta? [Avatud vastus, vabatahtlik]

B11. Mis aitaks Teie arvates tõsta tasemeõppes osalemise toetuse õigusega inimeste huvi tasemeõppes osalemise vastu? Valige kuni kaks kõige olulisemat varianti. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik; tehniline piirang: lubatud kuni kaks valikut]

- ☐ Paindlikumad õppetingimused
- ☐ Suurem rahaline toetus
- ☐ Rohkem infot võimaluste kohta
- ☐ Tööandja toetus
- ☐ Terviseprobleemidega arvestamine
- ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

TEENUSESPETSIIFILISED KÜSIMUSED: D – KVALIFIKATSIOONI SAAMISE TOETAMINE

Järgnev küsimus puudutab kvalifikatsiooni saamise toetamise teenust. [Informatiivne vahetekst enne teenusespetsiifilist küsimust]

D1. Mis oli Teie peamine põhjus kvalifikatsiooni saamise toetuse taotlemiseks? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Soovisin tõendada oma olemasolevaid oskusi
- Soovisin saada kutsetunnistust töökoha säilitamiseks
- Soovisin töökohta vahetada ja uues töökohas oli kutsetunnistus vajalik
- Tööandja suunas
- Soovisin kõrgemat palka
- Soovisin paremat ametikohta
- Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

LÕPUKÜSIMUSED KÕIGILE, KES VASTASID 3. KÜSIMUSELE „JAH"

Järgnevalt palume Teil vastata Töötukassa töötust ennetavate teenustega seotud üldist rahulolu puudutavatele küsimustele. Kui kasutasite erinevaid teenuseid (erinevad koolitused, tasemeõppe ja/või kvalifikatsiooni saamise toetus), siis andke oma kogemuse kohta üldine koondhinnang. [Informatiivne vahetekst enne rahuloluküsimusi]

11. Kui rahul olete saadud koolituse sisuga? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Väga rahul
- Rahul
- Pigem rahul
- Pigem rahulolematu
- Rahulolematu
- Väga rahulolematu

12. Mis mõjutas teie rahulolu koolitusega kõige rohkem? Valige kuni kaks kõige olulisemat varianti. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

- ☐ Koolituse sisu
- ☐ Koolitaja pädevus
- ☐ Õppematerjalide kvaliteet
- ☐ Koolituse praktilisus
- ☐ Koolituse kestus
- ☐ Koolituse toimumise aeg
- ☐ Koolitusruumid ja -tehnika
- ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

13. Palun hinnake koolitusel osalemise mõju järgmistele aspektidele. [Maatriksküsimus, kohustuslik]

	Väga positiivne mõju	Positiivne mõju	Pigem positiivne mõju	Pigem negatiivne mõju	Negatiivne mõju	Väga negatiivne mõju	Ei ole mõju avaldanud	Ei oska öelda
Minu majanduslik toimetulek								
Kindlus, et minu töökoht säilib								
Minu tööalane konkurentsi-võime								
Minu oskuste tase								

13a. Märkisite, et koolitusel osalemine mõjutas Teie majanduslikku toimetulekut negatiivselt. Võimalusel selgitage palun oma vastust. [Avatud vastus, vabatahtlik] [Kuvatakse neile, kes sellel real märkisid ühe kolmest negatiivse mõju variandist]

13b. Märkisite, et koolitusel osalemine mõjutas Teie kindlust töökoha säilimise suhtes negatiivselt. Võimalusel selgitage palun oma vastust. [Avatud vastus, vabatahtlik] [Kuvatakse neile, kes sellel real märkisid ühe kolmest negatiivse mõju variandist]

13c. Märkisite, et koolitusel osalemine mõjutas Teie tööalast konkurentsivõimet negatiivselt. Võimalusel selgitage palun oma vastust. [Avatud vastus, vabatahtlik] [Kuvatakse neile, kes sellel real märkisid ühe kolmest negatiivse mõju variandist]

13d. Märkisite, et koolitusel osalemine mõjutas Teie oskuste taset negatiivselt. Võimalusel selgitage palun oma vastust. [Avatud vastus, vabatahtlik] [Kuvatakse neile, kes sellel real märkisid ühe kolmest negatiivse mõju variandist]

Kontrollgrupp: isikud

TEADLIKKUS JA INFO LEVIK

K1. Kas olete kuulnud, et Töötukassa rahastab töötavate inimeste osalemist tööturukoolitustel ja toetab tasemeõppes õppimist? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Olen kuulnud võimalusest osaleda tööturukoolitustel
- Olen kuulnud võimalusest saada tasemeõppes osalemise toetust
- Olen kuulnud mõlemast võimalusest
- Ei ole kuulnud -> jätab järgmise küsimuse vahele
- Ei ole kindel -> jätab järgmise küsimuse vahele

K2. Millisest allikast Te tööturukoolitustel osalemise võimaluse ja/või tasemeõppes osalemise toetuse kohta kuulsite? Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

- ☐ Tööandjalt
- ☐ Sõbralt, tuttavalt või pereliikmelt
- ☐ Meediast
- ☐ Sotsiaalmeediast
- ☐ Töötukassa kodulehelt
- ☐ Koolitusasutusest
- ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

K3. Milline kanal oleks Teie arvates sellise info saamiseks sobivaim? Valige kuni kolm olulisemat varianti. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik; tehniline piirang: lubatud kuni kolm valikut]

- ☐ Reklaam sotsiaalmeedias
- ☐ Reklaam meedias (trükimeedia ja/või raadio, televisioon)
- ☐ Info tööandjate kaudu
- ☐ Info õppeasutustes ja noortekeskustes
- ☐ Info karjäärinõustajatelt
- ☐ Kohalikud infopäevad või üritused
- ☐ Otseturundus e-posti või SMS-iga

☐ Koostöö kogukonna organisatsioonide või MTÜ-dega
☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

OSALEMISE TAKISTUSED JA MOTIVATSIOON

K4. Mis võib Teie arvates takistada inimesi osalemast tööturukoolitustel või tasemeõppes? Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

☐ Inimesed ei tea nendest võimalustest piisavalt hästi
☐ Sobivaid koolitusi ei ole või neid on liiga vähe
☐ Motivatsioon õppida on madal
☐ Töötukassa teenuse kasutamise motivatsioon on madal
☐ Koolituste ajakava ei sobi
☐ Koolituste toimumise koht ei sobi
☐ Kaasnevad kulud (nt transport, lapsehoid) ei võimalda osalemist
☐ Töö- või pereelu ei võimalda osalemist
☐ Hirm ebaõnnestumise ees
☐ Varasemad negatiivsed kogemused koolituste või tasemeõppega
☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

K5. Mis võiks Teie arvates tõsta inimeste motivatsiooni tööturukoolitustel osalemiseks või tasemeõppesse astumiseks? Valige kõik sobivad variandid. [Numbrimaatriks küsimus *checkbox* kujundusega, vabatahtlik]

	Tööturukoolitustel osalemine	Tasemeõppesse astumine
Kõrgem tasemeõppes osalemise toetuse või koolitushüvitise määr	☐	☐
Paindlik õppeaeg (nt õhtuti või nädalavahetustel)	☐	☐
Tööandja toetus	☐	☐
Info parem kättesaadavus	☐	☐
Koolituse / õppekava kvaliteet	☐	☐
Koolituse / õppekava praktilisus	☐	☐
Isiklik huvi	☐	☐
Isiklik vajadus	☐	☐
Muu	☐	☐

K5a. Vastasite, et Teie arvates võiks inimesi motiveerida tööturukoolitustel osalema muu põhjus. Palun nimetage see põhjus (need põhjused). [Avatud vastus, vabatahtlik] [Kuvatakse ainult neile, kes valisid eelnevalt selles veerus „muu"]

K5b. Vastasite, et Teie arvates võiks inimesi motiveerida tasemeõppesse astuma muu põhjus. Palun nimetage see põhjus (need põhjused). [Avatud vastus, vabatahtlik] [Kuvatakse ainult neile, kes valisid eelnevalt selles veerus „muu"]

KOOLITUSVALIK JA TÖÖTURU MUUTUSED

K6. Kas Teie arvates mõjutavad tööturu muutused (nt automatiseerimine, rohepööre) inimeste huvi koolitustel osalemise vastu? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Mõjutavad oluliselt
- Mõjutavad
- Pigem mõjutavad
- Pigem ei mõjuta
- Ei mõjuta
- Üldse ei mõjuta
- Ei oska öelda

K7. Kui tõenäoliseks peate, et Teie enda ametialased oskused aeguvad järgmise 2–3 aasta jooksul? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Väga tõenäoliseks
- Tõenäoliseks
- Pigem tõenäoliseks
- Pigem ebatõenäoliseks
- Ebatõenäoliseks
- Väga ebatõenäoliseks
- Ei oska öelda

K8. Kui Teil endal peaks tekkima vajadus osaleda tööturukoolitusel või õppida tasemeõppes, kas kasutaksite Töötukassa pakutavat toetust? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Kindlasti kasutaksin
- Tõenäoliselt kasutaksin
- Tõenäoliselt ei kasutaks -> kuvatakse täpsustav küsimus K8a
- Kindlasti ei kasutaks -> kuvatakse täpsustav küsimus K8a
- Ei oska öelda

K8a. Võimalusel selgitage palun, miks Te Töötukassa pakutavat toetust ei kasutaks. [Avatud vastus, vabatahtlik] [Kuvatakse ainult neile, kes valisid eelnevalt „tõenäoliselt ei kasutaks" või „kindlasti ei kasutaks"]

Taustaküsimused (vastavad kõik neli rühma)

[G08Qinfo] Lõpetuseks palume Teil vastata mõnele lühikesele üldisele küsimusele Teie kohta. [Informatiivne vahetekst enne taustaküsimusi]

14. [G08Q14] Palun märkige oma sugu. [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Mees
- Naine

- Muu
- Ei soovi avaldada

15. [G08Q15] Palun märkige oma vanus. [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- 16–24-aastane
- 25–39-aastane
- 40–49-aastane
- 50–59-aastane
- 60-aastane või vanem

16. [G08Q16] Palun märkige, mis maakonnas elate. [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Harjumaa, sh Tallinn
- Hiiumaa
- Ida-Virumaa
- Jõgevamaa
- Järvamaa
- Läänemaa
- Lääne-Virumaa
- Põlvamaa
- Pärnumaa
- Raplamaa
- Saaremaa
- Tartumaa
- Valgamaa
- Viljandimaa
- Võrumaa
- Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

17. [G08Q17] Palun märkige oma igakuine sissetulek pärast maksude mahaarvamist. (netosissetulek, sh toetused, hüvitised jm). [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Alla 1000 euro
- 1001-1500 eurot
- 1501-2000 eurot
- 2001-2500 eurot
- Üle 2500 euro
- Ei soovi avaldada

Lahkumisleht

Suur aitäh, et leidsite aega küsimustele vastata!

Väljumiseks sulgege veebilehitseja vaheleht.

KÜSITLUSANKEET: TÖÖANDJAD

koolitustoetus, kontrollgrupp

Vastamise keele valik: eesti, vene

KUTSEKIRI KOOLITUSTOETUST SAANUD TÖÖANDJATELE

Lugupeetud {ettevõtte nimi} esindaja

Kutsume Teid osalema uuringus „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs", mille viib läbi Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskus RAKE Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel.

Saite selle kutse, sest Töötukassa andmetel olete saanud koolitustoetust kas ühe või mitme loetletud eesmärgi täitmiseks:

- uute töötajate värbamine,
- ettevõttes toimuvate muutustega kohanemine,
- töötajate eesti keele oskuse arendamine,
- IKT-oskuste arendamine.

Uuring annab tervikliku ülevaate töötust ennetavate meetmete mõjust sihtrühmadele (töötaja, töötu ja tööandja) ning selgitab, kuidas teenuseid saaks edaspidi paremini tööturu ja sihtrühmade vajadustele vastavaks kohandada.

Küsitlusankeedile vastamine võtab aega umbes 10 minutit. Kogutud informatsiooni abil saame väärtuslikku, kogemustel põhinevat sisendit töötust ennetavate teenuste kohta. Seetõttu on Teie sisend väga oluline!

Kogutud andmed pseudonüümime ning tulemused esitame üldistatud kujul, küsitlusele vastanud inimesi ei viida vastustega kokku. Uuringus osalemine ei mõjuta toetuste saamist tulevikus ning on vabatahtlik. Ligipääs toorandmetele on vaid uuringu läbiviijatel. Andmeid hoiustame Tartu Ülikooli turvatud serverites.

Ankeedile vastamiseks vajutage siia: {SURVEYURL}. Ootame Teie vastuseid hiljemalt pp.kk.aaaa.

Kui Teil tekib ankeeti täites küsimusi, aitab RAKE analüütik Ene Tubelt (ene.tubelt@ut.ee).

Loodame, et saate meid Töötukassa töötust ennetavate meetmete uurimisel aidata!

Uuringus osalemise eest ette tänades

Helen Urmann
uuringu projektijuht
RAKE juhataja, Tartu Ülikool

TERVITUSTEKST: TÖÖANDJAD

Aitäh, et olete huvitatud uuringus osalemisest!

Uuringu „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs" tulemusena valmib põhjalik analüüs töötust ennetavate meetmete asjakohasusest, tulemuslikkusest, mõjust ja jätkusuutlikkusest. Uuring annab tervikliku ülevaate töötust ennetavate meetmete mõjust

sihtrühmadele (töötaja, töötu ja tööandja) ning selgitab, kuidas teenuseid saaks edaspidi paremini tööturu ja sihtrühmade vajadustele vastavaks kohandada. Uuringu viib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel läbi Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskus RAKE. Ootame küsitlusele vastama vähemalt 1450 tööealist inimest ja 590 tööandjate esindajat.

Tööandjana olete Töötukassa andmetel saanud koolitustoetust kas ühe või mitme loetletud eesmärgi täitmiseks:

- uute töötajate värbamine,
- ettevõttes toimuvate muutustega kohanemine,
- töötajate eesti keele oskuse arendamine,
- IKT-oskuste arendamine.

Teie arvamus on meile äärmiselt väärtuslik, kuna see võimaldab uuringu läbiviijatel saada hinnanguid, arvamusi ja teadmisi kogemuslikust vaatenurgast.

Uuringus osalemine on vabatahtlik, mis tähendab, et Teil on võimalik alati ilma selgitusi andmata loobuda küsitlusankeedi täitmisest või see katkestada. Uuringu tulemused esitatakse üldistatud kujul. Tulemusi kasutatakse uuringu „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs" raportis ning võidakse kasutada ka teadusajakirjade artiklites.

Uuringus osalemiseks ja küsitlusankeedile vastamiseks vajutage nuppu „Järgmine". Nupu „Järgmine" vajutamist tõlgendatakse uuringus osalemise nõusolekuna.

Kui Teil tekib uuringus osalemise ajal täiendavaid küsimusi või vajate tehnilist abi, pöörduge palun julgesti Ene Tubelti poole (ene.tubelt@ut.ee).

Küsitlusankeet: teenust saanud tööandjad

[Kõik küsimused ühel lehel korraga nähtaval, välja arvatud kaks tingimuslikku täpsustavat küsimust, mis kuvatakse ainult vastava valiku teinud vastajatele]

1. Kui hästi vastas koolitustoetus Teie ettevõtte vajadustele? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

   - Väga hästi
   - Pigem hästi
   - Pigem halvasti
   - Üldse mitte
   - Ei oska öelda

2. Kas Teil on olnud raskusi sobivate koolituste leidmisega koolitusturul? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

   - Jah, sobivaid koolitusi on raske leida -> järgneb täpsustav küsimus
   - Ei, sobivaid koolitusi leidub piisavalt
   - Ei oska öelda

2a. Palun täpsustage, milliseid takistusi olete sobiva koolituse leidmisel kogenud? [Avatud vastus, vabatahtlik]

3. Kuidas võiks koolitustoetuse tingimusi muuta, et need arvestaksid paremini erinevate tööandjate vajadustega? Valige kuni kolm olulisemat varianti. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik; tehniline piirang: lubatud kuni kolm valikut]

   ☐ Suurem koolitustoetuse kasutamiseks sobivate koolituste valik
   ☐ Kõrgem koolituskulude hüvitamise määr
   ☐ Kõrgem koolitustoetuse maksimaalne summa töötaja kohta
   ☐ Koolitustoetuse võimalus ka lühema kui 6-kuulise töölepingu korral
   ☐ Väiksem koolituse miinimummaht (praegu 50 akadeemilist tundi)
   ☐ Koolitustoetuse taotlemise võimalus ka tagantjärele, mitte ainult enne koolituse algust
   ☐ Lihtsam taotlusprotsess, vähem bürokraatiat
   ☐ Paindlikumad nõuded koolituse sisule ja vormile (nt rohkem e-õpet)
   ☐ Võimalus kasutada toetust ka olemasolevate töötajate ümberõppeks ilma töökuulutuse avaldamise nõudeta
   ☐ Selgemad ja kiiremad otsused Töötukassalt
   ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

4. Kui oluline oli Töötukassa koolitustoetuse olemasolu koolitusotsuse tegemisel? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

   - Väga oluline
   - Oluline
   - Pigem oluline
   - Pigem ei olnud oluline
   - Ei olnud oluline
   - Üldse ei olnud oluline
   - Ei oska öelda

5. Kui Te poleks koolitustoetust saanud, kas oleksite siiski võimaldanud töötajatel koolitusel osaleda? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

   - Oleksin võimaldanud koolitusel osalemist ka ilma toetust saamata
   - Oleksin võimaldanud koolitusel osaleda, kuid väiksemas mahus või lühemal koolitusel
   - Oleksin võimaldanud osalemist ainult juhul, kui oleksin saanud muu rahastuse
   - Tõenäoliselt ei oleks koolitusel osalemist võimaldanud
   - Ei oska öelda

6. Mis ajendas teid koolitustoetust kasutama? Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

   ☐ Vajadus töötajate oskuste arendamiseks
   ☐ Toetuse kättesaadavus
   ☐ Töötukassa soovitus

- ☐ Koolitusasutuse soovitus
- ☐ Muudatused ettevõttes
- ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

7. Kui keeruliseks (bürokraatlikuks) hindate toetuse taotlemise protsessi? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

   - Väga lihtne
   - Lihtne
   - Pigem lihtne
   - Pigem keeruline -> avaneb täpsustav küsimus 7a.
   - Keeruline -> avaneb täpsustav küsimus 7a.
   - Väga keeruline -> avaneb täpsustav küsimus 7a.
   - Ei oska öelda

   7a. Kuidas võiks Teie arvates vähendada tööandjate halduskoormust koolitustoetuse taotlemisel? [Avatud vastus, vabatahtlik] [Kuvatakse neile, kes eelnevalt valisid „pigem keeruline" kuni „väga keeruline"]

8. Kuidas saate tööandjana aru, et Teie töötajate oskused vajavad arendamist/täiendamist? Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

   - ☐ Töötaja vahetu juhi hinnang
   - ☐ Töötaja andis vajadusest ise märku
   - ☐ Ebaefektiivne töö
   - ☐ Töötukassa nõustamine
   - ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

9. Millist tuge vajate tööandjana koolitusvaliku tegemisel? Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

   - ☐ Võimalus otsida koolitusi vastavalt ettevõtte tegevusalale
   - ☐ Nõustamine töötajate oskuste ja koolitusvajaduste kaardistamisel
   - ☐ Abi koolituse sisulise sobivuse hindamisel (nt kas koolitus vastab töötaja tööülesannetele)
   - ☐ Soovitused usaldusväärsete koolitusepakkujate kohta
   - ☐ Teave koolituste rahastamisvõimaluste kohta (nt Töötukassa toetus)
   - ☐ Teiste ettevõtete tagasiside erinevatele koolitustele
   - ☐ Tööjõuturu trendide ja tulevikuvajaduste analüüs
   - ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

10. Mil määral on Töötukassa nõustamine aidanud teil teha otsuseid oma töötajatele sobivate koolituste valimisel? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

    - Väga palju
    - Pigem palju
    - Pigem vähe
    - Ei ole üldse aidanud

- Ei oska öelda
- Ei ole Töötukassa nõustamist saanud

11. Kuidas tööandjana suhtute töötajate tasemeõppes osalemisse, mis võib viia karjääripöördeni? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

    - Toetan väga
    - Toetan
    - Pigem toetan
    - Pigem ei toeta
    - Ei toeta
    - Ei toeta üldse
    - Ei oska öelda

12. Kuidas tööandjana suhtute töötajate täienduskoolitusse, mis ei ole seotud nende praeguste tööülesannetega? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

    - Toetan väga
    - Toetan
    - Pigem toetan
    - Pigem ei toeta
    - Ei toeta
    - Ei toeta üldse
    - Ei oska öelda

13. Mis motiveeriks Teid tööandjana rohkem võimaldama töötajate osalemist erinevatel tööülesannetega seotud ja mitteseotud koolitustel?[Avatud vastus, mõlema variandi kohta eraldi tekstilahter, vabatahtlik]

14. Kuidas saaks Teie arvates paremini kaasata erinevaid ettevõtteid tööandja koolitustoetust kasutama? [Avatud vastus, vabatahtlik]

15. Milline on Teie hinnangul olnud koolitustoetuse majanduslik mõju teie ettevõttele? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

    - Väga positiivne
    - Positiivne
    - Pigem positiivne
    - Pigem negatiivne
    - Negatiivne
    - Väga negatiivne
    - Ei ole mõju olnud
    - Ei oska öelda

16. Kas koolitustoetus on aidanud suurendada Teie ettevõtte tootlikkust või kõrgema lisandväärtusega töökohtade osakaalu? [Maatriksküsimus, kohustuslik]

	Jah, oluliselt	Pigem jah	Pigem mitte	Üldse mitte	Ei oska öelda
Ettevõte tootlikkuse suurendamine					
Lisandväärtusega töökohtade osakaalu suurendamine					

Lahkumisleht

Suur aitäh, et leidsite aega küsimustele vastata!

Väljumiseks sulgege veebilehitseja vaheleht.

Kontrollgrupp: tööandjad

KUTSEKIRI TÖÖANDJATE KONTROLLGRUPILE

Lugupeetud {FIRSTNAME} esindaja

Kutsume Teid osalema uuringus „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs", mille viib läbi Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskus RAKE Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel.

Saite selle kutse, sest Töötukassa andmetel ei ole {FIRSTNAME} kasutanud tööandjatele mõeldud koolitustoetust ning uuringu õnnestumiseks on oluline koguda sisendit ka läbi kõrvaltvaataja pilgu.

Uuring annab tervikliku ülevaate töötust ennetavate meetmete mõjust sihtrühmadele (töötaja, töötu ja **tööandja**) ning selgitab, kuidas teenuseid saaks edaspidi paremini tööturu ja sihtrühmade vajadustele vastavaks kohandada.

Küsitlusankeedile vastamine võtab aega umbes 10 minutit.

Kogutud andmed pseudonüümime ning tulemused esitame üldistatud kujul, küsitlusele vastanud inimesi ei viida vastustega kokku. Uuringus osalemine ei mõjuta toetuste saamist tulevikus ning on vabatahtlik. Ligipääs toorandmetele on vaid uuringu läbiviijatel. Andmeid hoiustame Tartu Ülikooli turvatud serverites.

Ankeedile vastamiseks vajutage siia: {SURVEYURL}. Ootame Teie vastuseid hiljemalt pp.kk.aaaa.

Kui Teil tekib ankeeti täites küsimusi, aitab RAKE analüütik Ene Tubelt (ene.tubelt@ut.ee).

Loodame, et saate meid Töötukassa töötust ennetavate meetmete uurimisel aidata!

Uuringus osalemise eest ette tänades

Helen Urmann
uuringu projektijuht
RAKE juhataja, Tartu Ülikool

TERVITUSTEKST: TÖÖANDJATE KONTROLLGRUPP

Aitäh, et olete huvitatud uuringus osalemisest!

Uuringu „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs" tulemusena valmib põhjalik analüüs töötust ennetavate meetmete asjakohasusest, tulemuslikkusest, mõjust ja jätkusuutlikkusest. Uuring annab tervikliku ülevaate töötust ennetavate meetmete mõjust sihtrühmadele (töötaja, töötu ja **tööandja**) ning selgitab, kuidas teenuseid saaks edaspidi paremini tööturu ja sihtrühmade vajadustele vastavaks kohandada. Uuringu viib Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi tellimusel läbi Tartu Ülikooli sotsiaalteaduslike rakendusuuringute keskus RAKE. Ootame küsitlusele vastama vähemalt 1450 tööealist inimest ja 590 tööandjate esindajat.

Teie arvamus on meile äärmiselt väärtuslik, kuna see võimaldab uuringu läbiviijatel koguda sisendit ka läbi kõrvaltvaataja pilgu.

Uuringus osalemine on vabatahtlik, mis tähendab, et Teil on võimalik alati ilma selgitusi andmata loobuda küsitlusankeedi täitmisest või see katkestada. Uuringu tulemused esitatakse üldistatud kujul.

Tulemusi kasutatakse uuringu „Eesti Töötukassa töötust ennetavate teenuste „Tööta ja õpi" analüüs" raportis ning võidakse kasutada ka teadusajakirjade artiklites.

Uuringus osalemiseks ja küsitlusankeedile vastamiseks vajutage nuppu „Järgmine". Nupu „Järgmine" vajutamist tõlgendatakse uuringus osalemise nõusolekuna.

Kui Teil tekib uuringus osalemise ajal täiendavaid küsimusi või vajate tehnilist abi, pöörduge palun julgesti Ene Tubelti poole (ene.tubelt@ut.ee).

Küsitlusankeet: tööandjate kontrollgrupp

[Kõik küsimused ühel lehel korraga nähtaval, välja arvatud kaks tingimuslikku täpsustavat küsimust, mis kuvatakse ainult vastava valiku teinud vastajatele]

1. Kas olete teadlik Töötukassa koolitustoetusest? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

   - Jah, väga hästi
   - Olen kuulnud, aga ei ole täpselt kursis
   - Ei ole teadlik -> jätab järgmise küsimuse vahele

2. Töötukassa andmetel ei ole te tööandja koolitustoetust kasutanud. Miks Te tööandjana ei ole seda toetust kasutanud? Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

   ☐ Ettevõtte vajadustele vastavaid koolitusi ei pakuta
   ☐ Ei ole sobivaid koolitusi leidnud
   ☐ Ettevõtte töötajad ei soovi koolitustel osaleda
   ☐ Ettevõte ei saa tööd töötaja koolitusel viibimise ajaks ümber korraldada
   ☐ Ettevõttes pole koolitusvajadust esinenud
   ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

3. Mis võib Teie arvates mõjutada tööandjate koolitustoetuse kasutamist? Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

   ☐ Vähene või puuduv teadlikkus koolitustoetuse võimalusest
   ☐ Toetuse kasutamise tingimused on liiga piiravad
   ☐ Taotlemise protsess on keeruline või aeganõudev
   ☐ Koolituse miinimumnõuded (nt maht vähemalt 50 akadeemilist tundi) ei sobi ettevõtte vajadustega
   ☐ Koolituste toimumisajad ei sobi ettevõtte töökorraldusega
   ☐ Raske leida sobivat koolitust või koolituspakkujat
   ☐ Ebakindlus, kas toetuse taotlemine läheb edukalt
   ☐ Koolituse maksumus on liiga suur, isegi koos toetusega
   ☐ Ettevõttel puudub hetkel koolitusvajadus
   ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

4. Kuidas tööandjana suhtute töötajate tasemeõppesse, mis võib viia karjääripöördeni? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

- Toetan väga
- Toetan
- Pigem toetan
- Pigem ei toeta
- Ei toeta
- Ei toeta üldse
- Ei oska öelda

5. Kuidas tööandjana suhtute töötajate täienduskoolitusse, mis ei ole seotud nende praeguste tööülesannetega? [Ühe valikuga küsimus, kohustuslik]

   - Toetan väga
   - Toetan
   - Pigem toetan
   - Pigem ei toeta
   - Ei toeta
   - Ei toeta üldse
   - Ei oska öelda

6. Mis motiveeriks Teid tööandjana rohkem võimaldama ettevõtte töötajate osalemist koolitustel? [Avatud vastus, vabatahtlik]

7. Kas usute, et koolitustoetus võiks aidata suurendada ettevõtte tulemuslikkust või kõrgema lisandväärtusega töökohtade osakaalu? [Maatriksküsimus, kohustuslik]

	Jah, kindlasti	Pigem jah	Pigem mitte	Kindlasti mitte	Ei oska öelda
Ettevõtte tulemuslikkuse suurendamine					
Kõrgema lisandväärtusega töökohtade osakaalu suurendamine					

   7a. Võimalusel täpsustage palun, miks Te usute, et koolitustoetus ei aitaks suurendada ettevõtte tulemuslikkust? [Avatud vastus, vabatahtlik] [Kuvatakse ainult neile, kes vastasid selle rea kohta „pigem mitte" või „kindlasti mitte"]

   7b. Võimalusel täpsustage palun, miks Te usute, et koolitustoetus ei aitaks suurendada kõrgema lisandväärtusega töökohtade osakaalu? [Avatud vastus, vabatahtlik] [Kuvatakse ainult neile, kes vastasid selle rea kohta „pigem mitte" või „kindlasti mitte"]

8. Millised riskid või kulud võivad Teie arvates tööandjale koolitustoetuse kasutamisega kaasneda? Valige kõik sobivad variandid. [Mitme valikuga küsimus, kohustuslik]

- ☐ Koolitus ei vasta tegelikele tööalastele vajadustele
- ☐ Töötaja võib pärast koolitust töölt lahkuda
- ☐ Koolituse ajaks tuleb töötaja tööülesanded ümber korraldada
- ☐ Koolitustoetuse taotlemine on ajamahukas, kuid toetuse saamine pole garanteeritud
- ☐ Koolitusele lisanduvad kulud (transport, majutus jm)
- ☐ Muu (palun täpsustage): [avatud vastus]

Lahkumisleht

Suur aitäh, et leidsite aega küsimustele vastata!

Väljumiseks sulgege veebilehitseja vaheleht.

